

KASIM 1994 AYLIK SİYASİ DERGİ FİYATI: 30.000 TL (KDV dahil)

22

- ◆ TC'NİN ARA SEÇİM ALDATMACASINI BOYKOT EDELİM
- ◆ TKP(ML)-KONFERANSI ÖRGÜTLEME KOMİTESİ (KÖK) 1. TOPLANTISI SONUÇLANDI
- ◆ KIBRIS'TA MİLLİ MESELE
- ◆ DÜZENİN DÜNKÜ "ŞAMAR OĞLANI" BUGÜNKÜ HAS ADAMI MHP-1
- ◆ AZERBAYCAN-ERMENİSTAN SAVAŞI ÜZERİNE
- ◆ CHİAPAS'TAN RAPOR: SİLAHLI CAMPESİNOLAR-2
- ◆ ÖNCÜ PARTİZAN'IN DÜZMECE MAOCULUKLA PERDELENEN STALİN İNKARCILIĞI-1
- ◆ İŞÇİ VE EMEKÇİLERİ KÖLELEŞTİRMENİN BİR ARACI OLARAK VERGİLER VE GERÇEKLER...

PARTİZAN

İÇİNDEKİLER

TC'nin ara seçim aldatmacasını boykot edelim	3
TKP(ML)-Konferansı Örgütlenme Komitesi (KÖK) 1. Toplantısı sonuçlandı.....	9
Kıbrıs'ta milli mesele	15
Düzenin dünkü "Şamar oğlanı" Bugünkü has adamı MHP-1	25
Azerbaycan-Ermenistan savaşı üzerine	31
Chiapas'tan rapor: Silahlı Campesinolar-2	45
Öncü Partizan'ın düzmece Maoculukla perdelenen Stalin inkarcılığı-1	63
İşçi ve emekçileri köleleştirmenin bir aracı olarak vergiler ve geçekler	89

UMUT YAYIMCILIK ve Basım Sanayi Limited Şirketi adına

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü: Fehmi KÜÇÜKASLAN

Yönetim Yeri: Oğul Sok. No. 16 Sultanahmet/İSTANBUL **Tel:** 516 25 38 - 516 60 20 **Fax:** 518 23 23

Baskıya hazırlayan: Umut Yayımcılık, **Baskı:** Ceylan Matbaacılık

BÜROLAR

Kartal: Hamam Sok. Demirli İş Hanı No: 57/14 Kartal-İSTANBUL, **Tel:** (0216) 306 16 02

Ankara: Necatibey Cad. No. 80/12 Maltepe **Telefax:** (0312) 230 63 27

İzmir: Gaziosmanpaşa Bulvarı Koçaş İşhanı No: 87 D. 318 Konak/İZMİR **Telefax:** (0232) 441 93 09

Çukurova: Melekğirmez Çarşısı 30. Sokak No: 30 Kat: 1 ADANA

Malatya: Tabakhane Mah. Balarcılar Çarşısı Yanı Sarıbeyoğlu İşhanı K: 2 No: 64 **Tlfx:** (0422) 322 08 04

TC'nin ara seçim aldatmacasını boykot edelim

Tutuklu DEP parlamenterlerinin seçime katılma koşulları çerçevesinde tartışma yürütmeleri ve seçime katılma istemlerine zemin aramaları fazlasıyla yanlıştır. Ulusunu, halkını ve toplumu değil, kendini düşünmektir. Fazlasıyla bencilcedir. Cezaevinde niçin yattığının bilincinde olmamak ya da yattığı "ceza"sının adamı olmamak demektir.

Egemen sınıfların iktidarlarını sürdürmede acizlik içine düştükleri, yolsuzlukların ayyuka çıktığı, ulusal ve sınıfsal mücadeleye yönelik topyekün saldırıların yoğunlaştığı bir süreçte, egemenler yine halkın önüne bir ara seçim sandığı sürme hazırlığı içindeler. Önümüzdeki günlerde seçim propagandası daha bir ağırlık kazanarak sürecektir.

Ara seçimi gündeme getiren koşullar ve komünistlerin bu seçimlerde izleyeceği politika ve takınması gereken tavıra değinmeden önce genel olarak parlamento işlevi ve konumu üzerinde durmakta yarar görüyoruz. Bu konuda Türkiye devrimci hareketi çoğu zaman olumsuz bir sınav vermiştir. Mevcut sistem içinde burjuva parlamentosunun gerçek niteliği kavranmadığı için çeşitli burjuva partilerine olmadık misyonlar yüklenerek kitleleri hayali beklentiler içine sokmuşlardır. Ancak kitleler kendi pratik deneyimleriyle gün geçtikçe burjuva parlamentosunun umut değil, egemen sınıfların iktidarlarını sürdürmek ve halkı aldatmak için bir egemenlik aracı olduğu gerçeğini daha rahatlıkla görüp kavlıyorlar.

Ülkemizde dün olduğu gibi bugün de parlamento, egemen sınıfların aldığı kararları meşrulaştıran bir organdır. Yani devletin bir çarkıdır. Bu çarkın üyelerinin ezici çoğunluğu mevcut düzenin devamından yana olan ve kapalı kapılar ardından alınan kararları parlamento ahırında onaylayan birer figürandırlar. Figüranlığı kabul etmeyen, sermayenin onayıyla oraya gelmeyen parti ve bireyler DEP pratiğinde görüldüğü gibi sonuçta ya parlamento dışına itilir ya da mapushane damına sürülür.

Bu nesnel gerçeğin kitleler nezdinde düne oranla bugün daha iyi görünüp kavranması sınıf mücadelesi açısından olumlu bir gelişmedir.

Çünkü egemen sınıflar faşist karakterlerini gizlemek için **"parlamentar demokrasi"** **"halkın iradesiyle seçilen vekillerin yönetimi"** vb. demagojilerle hep kitleleri aldattılar, hala da aldatmaya devam ediyorlar. Parlamento maskesiyle işleri idare edemeyeceklerini anladıkları andan itibaren hemen darbeyi tezgahlıyorlar, yani MGK vasıtasıyla kendi figüran kulübünü de kapatıyorlar. 12 Mart, 12 Eylül bunun en somut örnekleridir.

Genel olarak burjuva parlamentosu mevcut devletin ve sistemin göstermelik **"demokratik"** maskesidir. Yeri gelmişken burjuva parlamentosuna ilişkin Lenin ve Marks yoldaşların düşüncelerini kısaca aktarmakta yarar görüyoruz: *"Belirli bir süre için parlamentoda halkı yönetici sınıfın hangi bölümünün ayaklar altına alacağına, ezeceğine dönem dönem karar vermek, sadece meşruti parlamenter monarşilerde değil, en demokratik cumhuriyetlerde de burjuva parlamentarizminin gerçek özü budur.*

*"... Amerika'dan İsviçre'ye, Fransa'dan İngiltere'ye, Norveç'e vb. kadar herhangi bir parlamenter ülkeyi düşününüz. Asıl devlet işleri hep kulislere yapılır, bu işler hep devlet daireleri, bakanlıklar, kurmay heyetleri tarafından yürütülür. Parlamentolarda sadece **"saf halkı"** aldatmak ereğiyle gevezelikten başka bir şey yapılmaz. Bu o kadar doğrudur ki, burjuva demokratik cumhuriyeti olan Rus Cumhuriyeti'nde bile hatta gerçek bir parlamento kuracak zamanı bile bulmadan önce parlamentarizmin bütün kusurları hemen ortaya çıktı." (Lenin Devlet ve İhtilal)*

Bu genel doğrular farklı ülkelerde biçimsel anlamda belli değişiklikler arzetsede öзде bir şey değişmiyor -ki bizim gibi iktisadi ve siyasi olarak geri olan ülkelerde parlamentonun bileşimi ve karakteri daha farklı olur. Devletin feodal karakterli olması nedeniyle parlamentonun burjuva anlamda dahi kitlelere sunacağı pek fazla bir şeyi olmaz. Egemen sınıfların farklı kliklerinin temsilcisi durumda olan burjuva partilerin karşılıklı olarak yaptıkları **"demokrasi söylev ve söylemleri"** birer faşist demagojiden ibarettir. Oy avcılığıdır. Halkın emeğini milletvekili etiketiyle çalma çabasıdır.

Sınıf bilinçli proletarya açısından parlamentodan yararlanıp yararlanmama olayı taktik bir sorundur. **Lenin**'in deyişiyle, *"Marksistler, birakalım ebedi olarak geçici olarak dahi herhangi bir mücadele biçimini reddetmezler. Bütün mücadele biçimlerini ihtilal yoluna bağlı kılarlar."*

Marksistlerin hiçbir mücadele biçimini reddetmemesi demek, her koşulda tüm mücadele yöntemlerine başvuracağı anlamına gelmez. Yani taktikler mutlaklaştırılmaz. Taktikler stratejik hedefimize hizmet edip, onu güçlendirdiği müddetçe uygulanır. Parlamento olayına da bu anlayış çerçevesinde yaklaşmak zorundayız. Bizimki gibi faşizmin sürekli olduğu ülkelerde koşullara bakılmaksızın her dönemde parlamento kapısına boykot tabelasını asmak da doğru bir yaklaşım değildir.

Neden? Çünkü sınıf savaşımında taktikler niyetlere göre değil, koşullara göre belirlenir. Bugün doğru olan ve uygulanması gereken bir taktik yarın

anlamsızlaşmış, gereksizleşebilir. Tüm sorun proletarya partisinin devrim yararına imkanların ortaya çıktığı anı iyi yakalayıp ona uygun taktikler belirleme sorunudur.

Proletarya Partisinin seçim taktiğine başvurup vurmaması tamamen sınıf mücadelesini ilerletip ilerletmemesine bağlı bir olaydır. Eğer seçim taktiğine başvurmak bizi kitlelerle daha iyi bütünleştiriyorsa, yani düşüncelerimizin kitleler içinde nüfuz etmesine imkan ve olanak sağlıyorsa, bu taktiği tereddütsüz olarak uygulayalım. Tersî yaklaşım sınıf savaşımında taktiklerin önemini ve rolünü yeteri kadar kavramamaktır. Taktiklerin önemini ve gerekliliğini yeteri kadar kavramayan bir proletarya partisi sınıf savaşımında muzaffer olamaz.

Ara seçimlere katılıp katılmama olayını ülkenin içinde bulunduğu koşullardan bağımsız olarak ele alıp, değerlendiremeyiz. Eğer mevcut koşulları iyi tahlil edebilirsek, buna uygun da politika üretiriz.

O halde nedir ülkemizin gerçeği? Ara seçimleri, dahası erken genel seçim tartışmasını gündeme getiren koşullar nedir? Tüm bu sorulara doğru yanıtlar vermek zorundayız.

Bugün devlet ekonomik ve siyasi olarak en zor dönemlerinden birini yaşıyor. İç ve dış borçları çığ gibi büyüyor. Dış borç miktarı şu anda 70 milyar doları aşmış durumdadır. Onbeş yıl önce 10 milyon dolar olan dış borcun giderek daha da artacağı ortadadır. Benzer bir hızla artan iç borçlarda 1994 yılı sonunda 700 trilyon liraya yaklaşacaktır. Özelleştirme adı altında yasal prosedürde aşılarak her şey satışa çıkarılmış durumda. Suni olarak, özelleştirme ve sözde demokratikleşme paketleri savaşı yaşanıyor. Egemen sınıf kesimlerinin hemen tamamı özelleştirme üzerinde hemfikirken, SHP (koalisyonun ve SİP'nin işlevi tam da burada kendisini gösteriyor) sözde demokratikleşme paketine sarılıyor, halkı aldatma, oyalama işlevini görüyor. Öyle bir yanılsama yaratılıyor, SHP demokratikleşmeyi sağlıyor, olması için direniyor anlayışı yayılıyor. Halk kitleleri beklentiye sokuluyor. Aynı zamanda da bu paketle hem özelleştirme zokası yutturuluyor, hem de gerçekte anti-demokratik hükümlerin daha da ağırlaştırılması sağlanıyor. "Demokratikleşme"nin gerçekte demokratik haklara bir saldırı olduğu gözlerden gizlenmeye çalışılıyor. Dış borç, uluslararası ekonomik krediyi sıfırlamıştır. İnsan hakları ihlali konusunda TC uluslararası planda sanık sandalyesine çivilenmiş durumdadır. İçte ise yolsuzluklar ayyuka çıkmıştır. Devletin kitleler üzerindeki güvenilirliği giderek sarsılmaktadır. Kitlelerin en insancıl istemi karşılığında devlet terörünü bulmaktadır. Kısacası devletin varlığı baskı ve katliamlara kilitlenmiş durumdadır.

Egemen sınıfların farklı klikleri ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelelerine karşı devlet terörü noktasında esasta bir davranış birliği içinde olmalarına karşın, kendi aralarındaki çelişkiler de giderek derinleşiyor. Dahası mevcut gidışatın toplumsal tepkiye-başkaldırıya yol açacağı endişesi ve korkusu onları daha bir ürkütüyor. Dolayısıyla daha baskıcı yasalar çıkarmaya ve bu baskıcı yasaları uygulayabilecek hükümetler kurmaya doğru yöneliyorlar. Son dönemde birçok iş adamının MHP'ye yönelmesi de bunun en somut

işaretidir. MHP düzenin "besleme oğlanı" olarak yeniden piyasaya çıkarılıyor. Bir zincirin halkaları gibi her alanda faşist kurumlaşmalar yaygınlaşıyor, özellikle T. Kürdistanı'nda devlet kurumlarıyla iyice içiçe geçmişlik yaşanmaktadır. Özel tim aynı zamanda MHP'nin militanlarıdır. Ara seçimde devletin esas oynadığı at DYP olduğundan, DYP hem tüm devlet olanaklarını fazlasıyla kullanıyor, hem de MHP seçimlere katılmayarak kendi gücünü DYP'nin kanalına yöneltiyor.

Geçen seçimde DEP'in seçime katılmaması hemen bütün partiler, hatta kendisine ilerici diyen partiler tarafından bile eleştirilmişti. "P'nin görevi ve varlık koşulunun seçime katılmak olduğu" söyleniyordu. Oysa bu seçim de başta MHP olmak üzere BBP ve DSP de seçime katılmadığı halde kimse bunu kınamıyor. Zira açtırtırki, sorun şunun ya da bunun seçime katılmasından öte verdiği mesajdır ve bu anlamda seçimin gayri meşruluğu düşüncesini yayıp yaymamasıdır.

Kendisine sosyalist diyen İP ve BSP'nin bu seçimde ne yapmak istedikleri açıklamamakla birlikte, bunların DSP ve CHP ile seçimde işbirliği yapmaya çalıştıkları, hatta İP'in SHP'ye de teklif götürdüğü biliniyor. Kimlerle kardeşlik ya da direniş cephesi? Ve kime karşı?

Bizim düzen sosyalistlerimiz doğrusu legalizmin ve uzlaşılırlığın uç noktasına kaymakta bir kusur bulmadıkları gibi, bu tavırlarıyla neye hizmet ettiklerini de bilmezden geliyorlar.

Seçimde çok açık bir şekilde kendi sahte demokrasilerine bile aykırı olarak "güvenlik" kuvvetlerinin resmi elbiseyle sandık mahallinde bulunmalarına, sandıkların merkezi bir yerlere toplanmasına ve üstüne üstlük sayımın, sandıklar bir başka alna taşınarak yapılacak olmasına rağmen İP vb.lerinin hiç ses çıkarmamaları düşündürücüdür.

Tutuklu DEP parlamenterlerinin seçime katılma koşulları çerçevesinde tartışma yürütmeleri ve seçime katılma istemlerine zemin aramaları fazlasıyla yanlıştır. Ulusunu, halkını ve toplumu değil, kendini düşünmektir. Fazlasıyla bencilcedir. Cezaevinde niçin yattığının bilincinde olmamak ya da yattığı "ceza"sının adamı olmamak demektir.

Bugün yolsuzlukların ayyuka çıktığı, bazı burjuva partilerin dahi seçim adaletsizliğinden ve eşitsizliğinden söz ederek seçimlere katılmadığı bir ortamda kitleleri sandık başına yöneltmek tek kelimeyle olan bitenlerden bihaber olmaktır. Ara seçim kararında ısrarlı olan DYP'nin tüm çabası devletin olanaklarını ve imkanlarını da arkasına alarak milletvekili sayısını artırmaktır. Ara seçimlerde elde edeceği bu psikolojik üstünlükle erken genel seçime daha bir avantajla girmektedir.

Kuşkusuz bu olayın sadece bir boyutu, diğer boyutlara gelince; 1) Artık koalisyonun miyadını doldurduğuna tüm burjuva çevreleri inanmaktadır. 2) Halka karşı sürdürülen topyekün savaşı devam ettirmek için, MGK'da alınan kararları tartışmasız bir şekilde yürürlüğe sokacak bir hükümete ihtiyaç olduğu konusunda tüm sermaye çevreleri hemfikirdir. Dolayısıyla MHP destekli bir azınlık hükümeti veya DYP ve ANAP ittifaklı bir seçim hükümeti gerçeğini yabana atmamak gerekir. Şunu unutmayalım ki yaşa-

nan ekonomik ve siyasal kriz iktidarı bunalıma sokmuştur. Artık uzun vadeli politikalar yerine, kısa vadeli hatta günlük politikalar yapılmaktadır. İstikrarsızlık egemen sınıfları çaresizlik içine itmiştir. Ara seçimde bu çaresizliğin ürünüdür. Sosyalistler, devrimciler bu gerçeği görmelidir. Seçim aldatmacalarına ve oyunlarına kanmamalıdır. Güçleri oranında boykot tavrını aktif olarak hayata geçirmek için çalışmalıdırlar.

ARA SEÇİM TAKTİĞİMİZ BOYKOT OLMALIDIR

Neden boykot:

Kitlelerin parlamento ve seçimlerden umudunu giderek kestiği, kitlelerle düzen arasındaki çelişkilerin güngeçtikçe derinleştiği bir ortamda, doğru tavır, mevcut çelişkileri daha bir derinleştirmek ve kitleleri düzen dışı yürütülen mücadeleye sevk etmektir. O halde görev sandık başına gitmek değil, proletarya partisi önderliğinde yürütülen mücadeleye katılmaktır-destek sunmaktır.

Bugün T. Kürdistanı'nda yürütülen silahlı mücadele TC'yi ülke içinde ve dışında her bakımdan zor duruma sokmuştur. Tarihin en zor dönemini yaşayan TC başta Kürt halkı olmak üzere toplumun tüm muhalif kesimlerine karşı topyekün bir savaş açmıştır. T. Kürdistanı yangın yerine çevrilmiştir. Katliamlarda yakılan-yıkılan, boşaltılan köylerden geçilmiyor. Tüm bu gayri insani uygulamalara karşı görev; sandık başına gitmek değil, her cephede aktif mücadele etmektir.

Keza ara seçimlere gidilmesine vesile olan DEP milletvekillerinin, meclis üyeliğine son verilmesi tamamen "yasadışı" ve korsancadır. Seçimlere katılmak, Kürt halkının iradesine karşı saygısızlık yapmaktır. Korsanca uygulamayı ve yargılamayı meşru görmektir.

Yasal olarak sürdürülen seçim hilelerinden tutun da, seçim bölgelerinde zorla yürütülen göç politikasına kadar, bağrında adaletsizlik ve anti-demokratik uygulamalar taşıyan bir seçime katılmak düzenin gayri meşru uygulamalarına ve suçuna ortak olmaktır.

Sonuç olarak ara seçimlere katılmak devrim yararına bize en ufak bir kazanım dahi sunmamaktadır. Sınıf savaşımına hizmet edecek tek doğru tavır, boykottur. O halde bütün gücümüzle seçim hilesini ve sahtekarlığını teşhir ederek kitlelerin sandık başına gitmesini engellemeye çalışalım. Gücümüz oranında fiili tavırlar geliştirelim.

ARA SEÇİM ALDATMACASINA HAYIR!

KÜRT MİLLETVEKİLLERİNİ TUTUKLAYIP ARA SEÇİME GİTME ALDATMACASINA HAYIR!

KATLIAM VE DEVLET TERÖRÜ EŞLİĞİNDE YAPILAN SEÇİME HAYIR!

SANDIK BAŞINA DEĞİL PROLETARYA PARTİSİ ÖNDERLİĞİNDE GERİLLA SAVAŞINA KATIL!

KAHROLSUN FAŞİZM YAŞASIN DEMOKRATİK HALK DEVRİMİ!

ÖN AÇIKLAMA:

Posta kanalıyla elemize geçen, "**Çeşitli Milliyetlerden Türkiye Halkı, Devrimciler, TKP(ML)'ye Gönül Vermiş Emekçiler, Yoldaşlar**" isimli TKP(ML)-KÖK Türkiye Komünist Partisi (Marksist-Leninist) Konferans Örgütleme Komitesi imzalı bildiriyi konunun öneminden dolayı olduğu gibi yayınlıyoruz.

ÇEŞİTLİ MİLLİYETLERDEN TÜRKİYE HALKI, DEVRİMCİLER
TKP(ML)'YE GÖNÜL VERMİŞ EMEKÇİLER, YOLDAŞLAR;

TKP(ML)-Konferansı Örgütleme Komitesi (KÖK) 1. Toplantısı sonuçlandı

Partimizin önünde oldukça önemli bir konferans süreci var. Bu sürecin partimizin önünü açabilmesi için tüm tartışmalar üzerinde kafa yormak, düşünceler üretmek ve sunmak mutlak görevimizdir. Aynı zamanda sınıf mücadelesindeki rolümüzü yükseltmek ve örgütü buna uygun düzenlemek de bir diğer zorunluluktur.

Önder yoldaşımız İbrahim Kaypakkaya tarafından 24 Nisan 1972'de kurulmasından bu yana, Demokratik Halk Devrimi, sosyalizm ve komünizm mücadelesini Türkiye topraklarında omuzlayan partimiz TKP(ML), komprador burjuvazi ve büyük toprak ağalarına karşı Halk Savaşı'nı yükseltme yolunda gerek TC devletine ve gerekse de KP'lerde kaçınılmaz bir olgu olan parti içi sınıf mücadelesindeki burjuva çizgisi temsilcilerine karşı zorlu ve kesintisiz bir mücadele içinde olmuştur. Egemen, zorba ve sömürücü azınlığın yönetim aygıtı olan TC devletini yıkıp işçi sınıfı önderliğinde halkın iktidarını, Demokratik Halk Devleti'ni kurmak, oradan da kesintisiz bir şekilde sosyalizme ve nihai olarak da komünizme ulaşmak amacıyla çeşitli milliyetlerden Türkiye halkının mücadelesinin önderliğine soyunan partimiz, faşist diktatörlüğün her türden azgın baskı ve zoru karşısında ağır kayıplar vermiş, yenilgiler yaşamıştır. Ama partimiz her koşulda sınıf mücadelesi arenasını terketmemiş, savaşını sürdür-

müştür. Ancak partimiz düşmanın çeşitli saldırılarının etkisiyle de sınıf mücadelesindeki rolünü yeterince oynayamamıştır. Partimizin sınıf mücadelesinde gerekli rolünü oynayamamasının kökeninde yatan esas neden ise, dönem dönem partimize egemen olan yanlış çizgiler ve bunlara karşı mücadele içinde partimizin yitirdiği zaman ve enerjidir. KP'lerde kaçınılmaz bir olgu olan bu türden mücadeleler, içinden geçtiğimiz tarihi süreçlerin, toplumumuzun yapısının ve partimizin zaaf ve eksikliklerinin etkisiyle partimizde oldukça boyutlu yaşanmış ve sağlıklı sonuçlanmaları büyük oranda mümkün olmamıştır. Tüm bunlar partimizin bugün halkımızın beklentilerine layık bir konumdan uzakta kalmasına yol açmıştır.

Bu türden sorunları ve bunların yarattığı olay ve sonuçları partimizin şu anda da yaşadığı herkesçe bilinmektedir. 18 Nisan 1994 tarihinden itibaren parti dışına da yansıyan ve hemen tümüyle kamuoyunun önüne serilen bu sorun, olay ve sonuçlarını uzun uzadıya tekrar anlatmaya gerek olmadığını düşünüyoruz. Partimiz özellikle Askeri Komisyon'da yoğunlaşmış "sol" sekte tasfiyeciler kliğinin 18 Nisan tarihinde gerçekleştirdiği darbeden sonra bu darbeye ve tasfiyeciliğe tavrı alan güçlerce temsil edilmiş ve bu güçler, önce düşmanın saldırıları ile zaafa uğramış, ardından da parti içi darbe girişimi ile ortadan kalkan merkezi organın yeniden oluşturmayı önlerine temel hedefleri olarak koymuşlardı. Buna karşın partimizin merkezileşmesi, **ayrılık sonrası gündeme gelen dağınıklık ve kopukluklar, gerçekliğimizi yeterince bilince çıkaramamadan kaynaklanan kendiliğindencilik ve parti içinde izlenen bazı yanlış politikalar** sonucunda gereken ve umulan sürenin ötesine taşmıştır. Bunlara rağmen partimizin iradesiyle oluşturulan merkezi organı KÖK, 23 Eylül-2 Ekim tarihleri arasında toplanmış ve esasta partimizin içinde bulunduğu durum, nedenleri ve çözüm yolları konusunda yoğunlaşarak partimize gerçekleştireceği konferansa değin yön verecek politik ve örgütsel kararları almıştır.

Partimizde bu süreçte ortaya çıkan hizibi ve bunun yarattığı tasfiyecilik sürecini değerlendiren KÖK, bu hizibin başını çeken kliğinin birliğe **sahtekarca** yaklaştığını ve birlikten sonra anti-birlikçi, tasfiyeciler politikalarını adım adım gündeme getirdiklerini, **partiyi ideolojik-siyasi mücadele yöntemlerine uymayan yollarla ele geçirmek amacıyla** partinin tüm alanlarında hizipçi faaliyet yürüttüğünü tespit etmiştir.

Tasfiyecilik sürecinde MLM'lerin tavrını da ele alan KÖK, MLM'lerin birliğe **pragmatist ve liberal yaklaştıklarını**, birlik sonrası süreçte birliği koruma anlayışıyla sürekli **uzlaşma, ödün politikası** izlediklerini, sonuç olarak tüm bu süreçte **MLM güçlerin pratiye esasta sahip çıkamadıklarını, ideolojik-siyasi mücadeleyi yeterince yürütemediklerini** karar altına almıştır.

Parti saflarında ortaya çıkan ve gelinen aşamda parti dışında kalan hiz-

ibi "sol" **sekte tasfiyeci darbeci** olarak niteleyen ve sınıfsal konumunu **kır küçük burjuvazisinin radikal kesimi** olarak belirleyen KÖK, partimiz ile bu hizip arasında temel noktalara ilişkin ciddi ideolojik-siyasi ayrımlar olduğunu, darbe-tasfiye olgusunun kökeninde de bu ayrımların yattığını, bu hizibin MLM ve özgülde İK'cılık adına **fokoculuğun ve salt askeri bakış açısının** savunuculuğunu yaptığını vurgulamıştır.

Bu belirlemelerden hareketle KÖK, bu hizibin **anti-MLM** olduğunu, bu nedenle **birlik çağrısının sözkonusu olmadığını**, hesaplaşma amacıyla da olsa birlikte bir konferansa gitmenin ise **tasfiyeci hizibin varlık zemininin ideolojik-siyasi mücadeleyi reddetmek olduğu** için mümkün olamayacağını, kazanılabilecek unsurları kazanmanın bu süreçteki yolunun partimizin yürüteceği ideolojik-siyasi mücadele olduğunu kararlaştırmıştır.

Darbeci-tasfiyeci hizibin ayrılık sonrası partimize karşı geliştirdikleri tavır ve yaklaşımları da ele alan KÖK, bu tavır ve yaklaşımların devrim cephesine zarar verir, karşı-devrim cephesine hizmet eder nitelikte olduğunu, bunları boyutlanmasını partimizin ilkeli tavrı ve tasfiyeci hizibin parti tabanını ve kamuoyu önünde teşhir olma korkusunun engellediğini, partimizin darbeci-tasfiyeci hizibin bu saldırılarına karşı **aynı yöntemlerle yanıt vermeyeceğini** ve sorunları devrimci güçler arasındaki sorunları çözme metodu ile ele alacağını, aynı zamanda da **partimizin her türden değerinin korunacağını** karara bağlamıştır.

Darbeci-tasfiyeci hizibin başını çekerek partiye büyük zararlar verenlerin PÜ'lükleri düşürülmüş, ancak tasfiyeci saflarda kalan diğer PÜ ve AÜ'lerin üyelik haklarının konferansa kadar dondurulması ve parti saflarına dönenlerin durumlarının tek tek değerlendirilmesi kararını alan KÖK, darbeci-tasfiyeci saflarda kalan PÜ, AÜ, savaşı ve parti tabanına parti iradesini tanımları yönünde çağrı yapmayı da karara bağlamıştır.

KÖK, partimizin içinde bulunduğu durumu da ele almış, parti çizgimizi güncelle bütünleştiremememizin özü olan dogmatizmden kaynaklı kah sağ, kah "sol" sapmaların partimizi parti içi siyasi mücadelede statükocu bir rotaya sürüklendiğini, partimizin istikrarlı bir siyasal çizgi oluşturamadığını, bu çizgi doğrultusunda önderlikler ve kadrolar yaratmadığını ve bu doğrultuda örgütü şekillendiremediğini tespit etmiştir. Bu süreçte partimizin gidermeye çalıştığı "sol"dan gelen tasfiye girişimi ve bunun yarattığı tahribatların böylesi zorlu ve kritik ortamlarda ortaya çıkan **sağ tasfiye** ve onun tahribatlarıyla birleşip partimizi sınıf mücadelesi arenasında uzunca bir süre güçsüz bırakabileceği **tehlikesine** dikkat çeken KÖK, aynı zamanda bu sürecin "sol" sekte tasfiyecilikle mücadelede daha da güçlenmenin, berraklaşmanın ve bilime sahip çıkmanın **olanaklarını** ve partimizin gelişmesinin **potansiyellerini** içerdiğine de işaret etmiştir.

Bunların yanısıra KÖK partimizin, bölgelerin, ordunun, yayın organlarının ve GB'nin durumunu da ele almış, gerekli örgüsel düzenlemeleri

gerçekleştirmiş, PÜ'lerin dökümünü yapmış, durumlarını değerlendirmiştir. Darbeci-tasfiyeci hizbin açık çarpıtmalarına karşın PÜ ve AÜ'lerin çoğunluğunun parti saflarında kaldığı bir kez daha ve net olarak tespit edilmiştir. Ayrıca KÖK'e havale edilen çeşitli sorunlar ele alınmış, çözümleri için girişimler başlatılmıştır. Ticaret olayını soruşturma amaçlı bir komisyon oluşturulmuş ve soruşturma sonucunun konferansa sunulması kararlaştırılmıştır.

Partimizin bu süreçteki temel hedeflerinin başında gelen ve KÖK'ün esas görev olan konferansın (2. Olağanüstü Parti Konferansı) örgütlenmesi için gerekli düzenlemeler KÖK tarafından planlanmış, konferansın gündemi netleştirilmiştir. "Dünyada ve Türkiye'de Durum" tartışılmış çeşitli siyasal ve örgütsel sorunlara tavır takınılmış ve kararlar alınmıştır.

PARTİMİZE GÖNÜL VERMİŞ YOLDAŞLAR!

Partimiz gecikmeli de olsa merkezileşmesini de sağlayarak önemli bir adım atmıştır. **Ancak herşeyin yoluna girdiği, toz pembe olduğu, tüm sorunların çözüldüğü iddiasında değiliz.** Kimse de bu tür düşüncelere kapılmamalıdır. Atılan adımın arkasını gereğince getirebilirsek, partiyi zamanında ve ciddi bir tartışma sürecinin sonucunda konferansa taşıyabilirsek, alınan kararları yaşama uygulayabilirsek, sınıf mücadelesindeki ağırlığımızı arttırabilirsek, işte o zaman birşeyleri başardık diyebiliriz. Bu zorlu görevleri yerine getirmek ise elbette ki başta KÖK olmak üzere tüm PÜ'lerin, komutanların, örgütlü sempatanların, savaşçıların ve hatta partiye gönül vermiş emekçilerin omuzundadır. Ancak elbirliğiyle partiyi bu zorlu süreçten her açıdan gelişmiş ve güçlenmiş olarak çıkarabiliriz. Görevleri salt KÖK'e ya da başkalarına bırakmakla sorunlarımızı çözemeyeceğimiz gibi daha da ağırlaştıracağımızı bilince çıkarmalıyız. Bu nedenle;

PARTİMİZE GÖNÜL VERMİŞ EMEKÇİLER!

Komprador patron-ağa düzeninin her türlü zulmü, baskısı altında olan köyleri, evleri yakılan, gün geçtikçe de daha da yoksullaşan sizler gönül verdiğiniz partimizin beklentilerinize denk düşmeyen bir durumda olmasının, kendi sorunlarıyla boğuşmasının, birçok zaaf ve eksikliği taşımasının üzüntüsünü de yaşıyorsunuz. Ama her zaman olduğu gibi şimdi de üzölmek, beklemek, umutsuzluğa kapılmak çare değil. Herşeye rağmen vargücüyle mücadele eden ve bugüne değin yaşadığı sorunları aştığı gibi bugün yaşadıklarını da aşma kudretine sahip olan partimizin etrafında daha sıkı kenetlenin. Çünkü devrimi yapacak, tarihe yön verecek yalnızca ve yalnızca halktır. Devrimin önderi olan, KP'yi güçlendirecek olan

halktır. Partimizin güçlenmesi, sınıf mücadelesinde rolünü oynayabilmesi sizin vereceğiniz desteğe ve katılımınıza doğrudan bağlıdır. Eğer partiyi her olanağınızla desteklerseniz, partiyi kucaklarsanız parti sudaki balık gibi hedefine rahatlıkla yüzecektir. Yok eğer her olanağınızla partiyi desteklemez, kucaklamazsanız parti akvaryumda timsahlarla çevrilmiş bir balıktan farklı bir durumda olmayacaktır. Kendini koruması, varlığını sürdürmesi dahi tehlikeye düşecektir. Bu nedenle tüm olanaklarınızı, enerjinizi partimiz için seferber edin! **TKP(ML)'ye salt gönlünüzü değil, beyninizi, ellerinizi ve ayaklarınız da verin! Salt desteklemeyin, katılın!** Partimiz her türlü zorluğu mutlaka aşacak ve zafere ulaşacaktır. MLM biliminden ve haklılığından aldığı güç bunu sağlayacaktır. Halkın büyük öfkesi, tarihin şaşmaz hükmü, yeninin kaçınılmaz gelişi bunu sağlayacaktır. Ama bunun kavgasına doğrudan ve en başta siz katılmalısınız! Siz etkin özneler olmalısınız! Partimizin yeniden merkezileştiği, sorunları aşmada yollar, yöntemler belirlediği ve daha da gelişkin, doğru, ileri yollar ve yöntemleri bulmak için tartıştığı bu dönemde siz bu **sürece katılın, partiyi tartışın, partiyi eleştirin, partinin durumunu, düşüncelerini kavramaya çalışın! Ve kurtuluş için, devrim için partiye daha sıkı sarılın!**

TÜM PÜ VE AÜ'LER, İLERİ SEMPATİZANLAR!

Yaşadığımız sürecin partimiz açısından yaşamsal önemi açıktır. Hepimize düşen buna uygun davranmaktır. Eğer bugün de dün gibi çalışacaksak, dün gibi yaşayacaksak, dün gibi düşüneceksek durumumuz da dünden farklı olmayacaktır. Ama hepimiz dünü aşmak istediğimizi, ideolojik-politik-örgütsel-askeri olarak dünden kat kat ileri olmak istediğimizi söylemiyor muyuz? Öyleyse yapmamız gereken dünden **kat kat fazla çalışmak, daha komünistçe yaşamak, daha çok sorgulamak, incelemek ve üretmektir.** Alınan kararları kavramak, kavratmak ve yaşama uygulamak için **canla başla çalışmaktır.** Partiye yük olmak değil, olanak sağlamak, sorun değil çözüm, laf değil iş üretmektir. Hem kendimizi her açıdan yetkinleştirmek, hem de bilgilerimizi yaygınlaştırarak **atak, özverili ve bilgili yeni yoldaşlar yetiştirmektir.** "Siyasi çalışma bütün çalışmaların candamarıdır" ilkesini kavrayarak hem kendimizi, hem de çevremizi siyasileştirmeye çalışmaktır. **Savaşın sınıf mücadelesinin esas biçimi olduğu bir ülkede Halk Savaşı** verme çabasındaki bir partinin, bu yolda yüzlerce şehit vermiş bir partinin neferleri olduğumuzu **bilince çıkararak buna uygun şekillenmektir.** Partimiz tabanı, ezilen kitleler, yoksullaşan emekçiler bizden onları örgütlememizi, harekete geçirmemizi bekliyor. Bunu kavrayıp kitlelerle **sıkı, canlı, siyasi bağlar kurmak,** onları yılmadan usanmadan pratiye kazanmaya, harekete geçirmeye çalışmak, onlardaki muazzam olanakları partiye seferber etmektir. Yapmamız gerekenler:

YOLDAŞLAR!

Partimizin önünde oldukça önemli bir konferans süreci var. Bu sürecin partimizin önünü açabilmesi için tüm tartışmalar üzerinde kafa yormak, düşünceler üretmek ve sunmak mutlak görevimizdir. Aynı zamanda sınıf mücadelesindeki rolümüzü yükseltmek ve örgütü buna uygun düzenlemek de bir diğer zorunluluktur. **Hem düşmanla daha yoğun ve örgütlü savaşmak, hem de Birlik-Eleştiri-Daha Yüksek Birlik anlayışıyla ideolojik-siyasi mücadele ilkelerine sınımsız bağlı kalarak parti içinde tartışmak!** İşte bu süreçteki yönelimimiz! İşte her hücrenin ve her yoldaşın kendini şekillendirmesi gereken hedeflerimiz! İşte TKP(ML)'ye layık olmak için, halka ve devrime layık olmak için yerine getirmemiz gereken görevler!

- Yaşasın Partimiz TKP(ML), Halk Ordumuz TİKKO, Gençlik Örgütümüz TMLGB!

- Yaşasın Demokratik Halk Devrimi, Sosyalizm Ve Komünizm Mücadelemiz!

- Yaşasın Marksizm,Leninizm-Maoizm!

18 Ekim 1994

TKP(ML)-KÖK

Türkiye Komünist Partisi (Marksist-Leninist)
Konferans Örgütleme Komitesi

ÖN AÇIKLAMA:

Bugün yeniden gündemi meşgul eden Kıbrıs sorunu nedeniyle, Ağustos 1978 yılında Partizan Özel Sayı olarak yayınlamış olduğumuz; “Kıbrıs’ta İşgal 4. Yılında! Tüm Yabancı Askerler Kıbrıs’tan Derhal Geri Çekilmelidir!” adlı broşürde yer alan “Kıbrıs’ta Milli Mesele” başlıklı bölümünü, 16 yıl aradan sonra konunun önemi bakımından tekrar okuyucuya sunuyoruz.

“Kıbrıs’ta Milli Mesele” Kıbrıslı Marksist-Leninistlerin görüşlerini içermektedir. Yazı yine Kıbrıslı ML’lerin *Devrimci Savaş Yayınları*, tarafından yurtdışında Türkçe olarak yayınlanmıştır.

Kıbrıs’ta milli mesele

Ancak, değişik emperyalist güçler açısından Kıbrıs’ın esas önemi, kendileri için bir ekonomik sömürü alanı olması değil, stratejik konumudur. Emperyalistler, kendileri için çok önemli olan Orta-Doğu petrol kaynaklarını kontrolleri altında tutabilmek ve Orta-Doğu halklarının devrim müadelelerini bastırabilmek için Kıbrıs’ı üs olarak kullanmak istemektedirler.

Emperyalizm ve proleter devrimleri çağında milli mesele sosyalist dünya devriminin bir parçası haline gelmiştir. Bu mesele Stalin yoldaş tarafından “Yine Milli Mesele” adlı yapıtında aşağıdaki şekilde açıklanıyor:

“Semiç, 1992’nin sonunda yazılan, Stalin’in Marksizm ve Milli Mesele başlıklı broşüründe bir pasaja işaret ediyor. Burada, ‘Yükselen kapitalizm şartları altında milli mücadele burjuva sınıfları arasındaki mücadeledir’ deniliyor. Besbelli ki, Semiç buna dayanarak bugünkü tarihi şartlar altında milli hareketin sosyal anlamını tarif eden kendi formülünün doğru olduğunu ispat etmek istiyor. Fakat Stalin’in broşürü, emperyalist savşatan önce milli meselenin Marksistlerin gözünde henüz dünya ölçüsünde önemi olmadığı bir zamanda, Marksistlerin temel talebi olan ulusların kendi kaderlerini Tayin Hakkı’nın henüz proleter devrimin değil, burjuva demokratik devriminin bir parçası sayıldığı bir zamanda yazılmıştır. Uluslararası durumun o zamandan beri kökten değiştiğini, bir yandan savaşın, diğer yandan Rusya’da ekim devriminin milli meseleyi burjuva demokratik devriminin bir parçası olmaktan çıkararak proleter sosyalist devrimin bir parçası haline getirdiğini inkar etmek gülünç olur. Daha 1916 Ekiminde, Lenin, ‘kendi Kaderini Tayin Hakkı Tartışmasının Özeti’ başlıklı makalesinde milli meselenin temelnoktasının, ulusların kendi kaderini tayin hakkının, genel demokratik hareketin bir parçası olmaktan çıktığını ve proleter sosyalist devrimin bir

parçası haline geldiğini söylemişti (abç). Lenin ve Rus komünizminin diğer temsilcilerinin daha sonraki eserlerini zikretmiyorum bile. Bütün bunlardan sonra Semiç'in bugün, yeni tarihi durumun sonucu olan yeni bir döneme, proleter (aşç) devrimi dönemine girdiğimiz bu sırada, Stalin'in Rusya'da burjuva (aşç) demokratik devrimi sırasında yazmış olduğu broşürden bir pasaj zikretmenin ne önemi vardır? Biricik yorum, Semiç'in zaman ve yeri hesaba katmadan ve bugünkü tarihi durumu gözönünde tutmadan söz naklettiği ve böylelikle diyalektiğin en önde gelen şartını ihlal ettiği ve bir tarihi durumda doğru olan şeyin bir başka tarihi durumda yanlış olabileceği gerçeğini umursamadığıdır." (J. V. Stalin, 'Yeniden Milli Mesele', Eserler, FLPH, Moskova, 1954 cs. 7, s. 225-227.)

Demek ki, milli sorunlar olan ülkelerde devrim stratejisi çözülecekse, milli meselenin incelenip açıklığa kavuşturulması gerekir. Biz, bu yazımızda, Kıbrıs'ta milli meseleyi inceleyip açıklığa savuşturmaya çalışacağız.

Kıbrıs'ta bugüne kadar, Marksist-Leninist ilkeler temelinde bir milli mesele analizi yapılmamıştır. Kendisine Marksist-Leninist diyen parti ve gruplar bu konuda açık tavır almamışlar, bu konuyu incelemekten kaçınmışlardır. Bunun en önemli nedeni, bugüne kadar Kıbrıs'ta ana hatlarıyla doğru bir çizgi izleyen bir örgütün olmayışıdır. Kıbrıs pratiğinde birçok örgüt ve siyasi parti M-L olduğunu iddia etmiş, fakat tümü de milli mesele konusunda şöven tavırlar takınmışlardır. Biz kendi görüşlerimizi ortaya koyduktan, fikirlerimizi M-L'in terazisinde tarttıktan sonra, kısaca bu şöven fikirlere de değineceğiz.

KIBRIS'TA KAÇ TANE VE HANGİ ULUSLAR VARDIR?

Kıbrıs'ta, nüfusun % 78 kadarı Kıbrıslı Rumlardan, % 19 kadarı Kıbrıslı Türklerden oluşmaktadır. Bu iki milliyet yanında, tümünün toplam sayıları ada nüfusunun % 3'ünü meydana getiren Maronit, Ermeni, vs. vardır.

Ülkemiz Kıbrıs, yıllardır çeşitli emperyalist güçlerin sömürgesi ve/veya yarı sömürgesi olmuş, ve hala, bugün de, sömürge ve yarı-sömürge durumundadır. Günümüze kadarki süreç içerisinde emperyalistler, adamızın doğal kaynaklarını talan etmişler ve Kıbrıs halkını, yerli uşakları vasıtasıyla sömürmüşlerdir. Ancak, değişik emperyalist güçler açısından Kıbrıs'ın esas önemi, kendileri için bir ekonomik sömürü alanı olması değil, stratejik konumudur. Emperyalistler, kendileri için çok önemli olan Orta-Doğu petrol kaynaklarını kontrolleri altında tutabilmek ve Orta-Doğu halklarının devrim müadelelerini bastırabilmek için Kıbrıs'ı üs olarak kullanmak istemektedirler. Bu amaçla türlü planlar düzenlemekte ve 'batmayan uçak gemisi' olarak gördükleri Kıbrıs'ı kontrolleri altına almak için birçok kirli oyunlar sahnelemektedirler. Emperyalizm, Kıbrıs'taki değişik milliyetlerden Kıbrıs halkının içerisinde sun'ı çelişkiler yaratarak, onları birbirlerine düşürmüş, meşhur, böl ve yönet politikasını Kıbrıs'ta başarıyla uygulamış ve halen de uygulamaktadır.

1955-1958, 1963, 1967 ve 1974 yıllarında emperyalizm, Kıbrıslı Rumlarla Kıbrıslı Türkleri birbirine düşürmeyi yerli uşakları vasıtasıyla başarmış ve bu olaylar sonucu emekçi halkımız birbirine kırdırılmıştır.

Emperyalistlerin oyunlarının boşa çıkmasının ve ada üzerinden sökülüp atılmasının tek yolu, her türlü burjuva milliyetçiliğinden arınmış gerçek bir Komünist Parti'nin önderliğinde faşizme ve emperyalizme karşı kurulacak bir birleşik cephe ile yapılacak demokratik devrim sonucunda halk iktidarının kurulmasıdır. Gerçekten Marksist-Leninist ilkelere sıkı sıkıya bağlı bir Komünist Parti olmaksızın emperyalizme ve faşizme karşı tutarlı bir mücadele yürütmek imkansızdır. İmkansızdır, çünkü proletarya ve diğer halk sınıf ve tabakaları öncü bir örgütten yoksundur. İmkansızdır, çünkü süreli olarak burjuvazinin ön plana çıkarmak istediği milli hareketin gerçek yüzünü ortaya çıkarıp proletaryanın mücadelesini ön plana alacak, şövenizmin ta köküne saldırarak onun gerçek yüzünü kitlelere teşhir edecek bir örgütten yoksundur.

Herhani bir ülkedeki, bir Komünist Parti'nin görevi Marksizm-Leninizm'i kendi ülkesinin şartlarına somut olarak indirgemek ve bunun sonucunda da devrimi (sınıfsız topluma ulaşana dek tüm devrim aşamaları) süreç içerisinde gerçekleştirmektir. Komünist Parti, ülkesindeki sınıfların tabilili, devrim stratejisi ve diğer önemli konularda çözüm getirmesi yanında, kendi ülkesindeki milli meseleye (o ülkede eğer milli sorun var ise) de her türlü şövenist görüşe darbe indirecek bir şekilde çözüm getirmektir. Ancak bunun yapılması ile, bağrında değişik milletleri barındıran ülkelerin proletaryası bir bayrak altında toplanıp emperyalizmin yerli uşaklarının ve diğer gerici unsurların şöven propagandaları halk arasında mahkum edilebilir.

Milli meselenin, Marksist-Leninist açıdan çözümlenmesiyle çizilecek bir ulusal program sonucu, proletarya ve diğer halk sınıf ve tabakaları burjuvazinin gericiliğine, karşı-devrimciliğine karşı ideolojik yönden silahlanırlar, aksi takdirde, proletarya, burjuvazinin milliyetçi çığıkları ile etkilenebilir ve böylelikle de ulusal sorun sınıf mücadelesinin önüne çıkar. Bu konuyla ilgili olarak, Stalin yoldaş şunları söylüyor:

"... Milliyetçi baskı politikası bir başka bakımdan da proletaryanın davası için tehlikelidir. Halkın geniş tabakalarının dikkatini, bu politika, sosyal meselelerden, sınıf mücadelesi meselelerinden ulusal meselelere, proletaryanın ve burjuvazinin 'ortak' meselelerine doğru çevirir. Bu da 'çıkartlar harmonisi' yalanını yaymak için, işçileri manevi bakımdan köleleştirmek için elverişli ortamı yaratır. Ve böylece bütün ulusların işçileri arasında birliği kurma görevi karşısında ciddi bir engel dikilmiş olur..."

"Ama baskı politikası bununla da yetinmiyor, ulusları ezme 'sisteminden' çok kere ulusları birbirlerine kışkırtma 'sistemine', katliam 'sistemine' geçiyor. Besbelki ki bu ikinci sistem her zaman ve her yerde uygulanmıyor, ama uygulandığı zaman -ilkel özgürlüklerin yokluğunda- öyle korkunç ölçülere ulaşıyor ki, işçilerin birlemeleri işini kan ve gözyaşı içnide boğacak dereceye varıyor. Kafkasya ve güney Rusya'da bunun birçok örnekleri vardır. 'Böl ve yönet' kışkırtma politikasının amacı işte budur ve böyle bir politika başarı sağladığı ölçüde proletaryanın kötülüğüne çalışmakta ve devleti teşkil eden bütün milliyetlerin işçilerinin birleşmesi davasını baltalamaktadır." (aşç). (J. V. Stalin, Marksizm ve Milli Mesele, s. 26-27).

Stalin yoldaşın bu sözleri Kıbrıs pratiğinde özellikle geçerlidir. Halkımız son yirmi yıldır birbirine kırdırılmıştır. Bütün bunların ışığında şimdi Kıb-

ris'ta milli meseleyi inceleyelim. Bunu yaparken de uygulayacağımız yöntem, tüm olasılıkları ele alıp bunları teker teker Marksist-Leninist ilkeler içerisinde tartışmak ve hangisinin doğru olduğuna karar vermek olacaktır.

Herşeyden önce şunu belirtmek gerekir ki bu yazıda, Kıbrıs'ta milli meseleye bakarken, 1974 öncesi durum esas olarak alınacak ve hangi milliyetlerin ulus olma şartlarını taşıyıp taşımadıkları bunun ışığında incelenenecektir. 1974'te faşist darbe ve arkasından gelen Türk hakim sınıflarının faşist ordusunun işgal hareketi, Kıbrıs halkının yüzbinlercesini adanın kuzeyine veya güneyine göç etmeye zorlamıştır. 1974 harbinden sonraki durum, emperyalizmin Kıbrıs halkına empoze ettiği sun'î bir durumdur. Kıbrıs'lı göçmenlerin geri yerlerine dönmesi henüz daha güncel bir sorundur. Bu sorun ileride güncelliğini kaybedebilir ancak bugünkü şartlarda bütün Marksist-Leninist'lere düşen görev, 1974 öncesi nüfus dağılımını esas olarak almak, ve gerek Kıbrıs'ın güneyinden kuzeyine göçe zorlanan Kıbrıslı Türklerin, gerekse adanın kuzeyinden güneyine göçe zorlanan Kıbrıslı Rumların geri yerlerine dönmelerini savunmaktır.

Şimdi, dış görünüşüyle, Kıbrıs'ta kaç ulus veya ulusların varolduğu konusunda aşağıda sıraladığımız olasılıklar üzerinde duralım:

I. Kıbrıs Milleti var mı?

II. Kıbrıslı Rumların Durumu

- a) Kıbrıslı Rumlar Yunan milletin bir parçası mıdır?
- b) Kıbrıs'lı Rumlar ayrı bir millet midirler?

III. Kıbrıslı Türklerin Durumu

- a) Kıbrıslı Türkler Türk milletin bir parçası mıdır?
- b) Kıbrıslı Türkler bir milli azınlık mıdır?
- c) Kıbrıslı Türkler ayrı bir millet midirler?

Yukarıdaki olasılıkların incelenmesine geçmeden önce ulusun Marksist-Leninist tanımlamasını yapalım.

"Ulus, dil, toprak, iktisadi yaşantı birliğinin ve ortak kültür şeklinde beliren ruhi şekillenme birliğinin hüküm sürdüğü, tarihi olarak meydana gelmiş istikrarlı bir topluluktur.

Yukarıda sözü edilen niteliklerin hiçbirinin, ayrı olarak ele alındığında ulusu tarif etmeğe yetmediğini de belirtmek gereklidir. Üstelik bu niteliklerin bir tekinin bile yokluğu ulusun ulus olmaktan çıkması için yetmektedir.

Ancak bu özellikler tüm olarak var olduğu zaman bir ulus vardır." (J. V. Stalin, Marksizm ve Milli Mesele, s. 16).

Stalin yoldaştan yapılan bu alıntılar ışığında Kıbrıs'ta görüne durumu inceleyelim.

I. Kıbrıs milleti var mı?

Kıbrıslı Rumlarla Kıbrıslı Türklerin bir bütün olarak, bir Kıbrıs milleti oluşturmadıkları açıktır. Bu iki millet arasında toprak birliği, iktisadi yaşantı birliği ve belli bir ölçüde ruhi şekillenme birliği vardır. Ancak, dört şarttan biri olan dil birliği yoktur. Stalin yoldaşın da belirttiği gibi, ulus olmanın dört şartından birinin bile yokluğu bu insan topluluğunun bir ulus olmasını

engelliyor. Bundan dolayı Kıbrıs'ta bir Kıbrıs ulusunun varlığından söz etmek kesinlikle yanlıştır.

II. KIBRISLI RUMLARIN DURUMU

a) Kıbrıslı Rumlar Yunan milletinin bir parçası mıdır?

Bu soruyu cevaplandırabilmek için ulsun var olması için gerekli olan dört şartı teker teker ele alalım.

1571 yılında Osmanlı İmparatorluğu'nun Kıbrıs'ı fethiyle adadaki Rumlar, Osmanlılardan ve 1878'den sonra da İngilizler'den belirli ölçülerde etkilenmişlerdir. 1571'den önce de Kıbrıs'lı Rumlarla Yunanistan'dakiler arasında farklılıklar vardı. Bütün bunların sonucunda Kıbrıslı Rumlar, Yunanlı'lardan daha değişik bir ruhi şekillenmeye uğramışlardır. Bununla beraber, Yunanlılarla Kıbrıslı Rumların ruhi şekillenmelerinin aynı olup olmadığı tartışma kaldıran bir konudur. Örneğin, ruhi şekillenmenin aynı olduğunu iddia eden bir kişi, kıta Yunanistan'ından olan bir Yunanlı ile adalarda yaşayan bir Yunanlı arasında ne fark varsa, bir Kıbrıslı Rum ile Yunanlı arasında da ruhi şekillenme bakımından o kadar fark olduğunu iddia edebilir. Ancak, böyle bir tartışmayı sonuca bağlamak kolay olmayabilir. Şimdilik ruhi şekillenme birliğinin var olup olmadığı konusu askıda bırakıp diğer üç şartın Kıbrıslı Rumlar ve Yunanlılar için ortak olup olmadığına bakalım.

Dil birliği, belli bir ölçüde farklılıklar göstermesine rağmen, Kıbrıslı Rumlar ve Yunanlılar arasında vardır. Toprak bütünlüğü konusunda da Yunanistan ve Kıbrıs arasında belirli bir mesafenin var olması toprak bütünlüğünün olmadığını ispatlayacak yeterli bir delil değildir. Çünkü nasıl ki Yunanistan'ın Onikiadalar'ında yaşayan Yunanlılar Yunan milletinin bir parçası ise aynı durum Kıbrıslı Rumlar için de geçerli olabilir.

Dördüncü şart ise iktisadi yaşantı birliğidir. Kıbrıslı Rumlarla Yunanlılar arasında iktisadi yaşantı birliği hiçbir zaman gerçekleşmemiştir. Kıbrıs'taki iktisadi yaşantı, Yunanistan'daki iktisadi yaşantıdan daima bağımsız olmuştur. Diğer üç şartın varlığı veya yokluğu tartışma konusu olsa bile, iktisadi yaşantı birliği olmadığından Kıbrıslı Rumlar Yunan milletinin bir parçası değildir.

Bu noktada aklı şu soru gelebilir. 'Enosis meselesi' nereden kaynaklanmaktadır öyleyse? Esas kaynağı, Yunan şovenizmi ve bu şovenizmin en güçlü silahlisi kilise olan Enosis fikri, İngiliz emperyalistlerinin adaya çıkması ile şekillenmiş, fakat etkili bir şekilde ABD emperyalizminin uşakları tarafından savunulmuştur. Enosis için çalışan faşist EOKA örgütü, başta Grivas olmak üzere ABD ajanları tarafından kurulmuştur. Grivas'ın 1940'lardaki Yunan iç savaşı sırasında Akropol'den Yunan bayrağını indirip, Amerikan bayrağını çekmesi onun ne derece ABD köpekliliğini yüklediğini açıkça gösterir. ABD emperyalizmi, Yunan iç savaşından sonra Yunanistan'da kesin olarak hakim güç olmuştur. 1950'lerden sonra Enosis sloganı yeniden atılmış ve Enosis "mücadelesi" hızlandırılmıştır. İngiliz emperyalizmi ile halk arasında olan çelişkiler kullanılarak Kıbrıslı Rumlar arasında Yunan şovenizmi körüklenmiş, böylece Enosis fikri kısa zamanda potansiyel ka-

zanmıştır. Önce de belirtildiği gibi 1900'lerin başında da kilise ve şoven Rumlar tarafından Enosis fikri ortaya atılmıştı. Fakat etkin bir destek kazanmamıştı.

Yukarıdakilerden açıkça görülüyor ki Enosis hareketinin başını esas olarak ABD emperyalizminin uşakları çekmiştir. Enosis kesin olarak ABD emperyaizmine hizmet eden bir fikirdir. ABD emperyalizmi Kıbrıs'ı Yunanistan'a bağlayarak Yunanistan'daki hakimiyetini Kıbrıs'a kadar uzatmak amacındadır.

b) Kıbrıslı Rumlar ayrı bir millet midirler?

Bu konuda da yine dört şart temel kıstas olarak alınacaktır. Açık ki, Kıbrıslı Rumlar arasında dil birliği toprak bütünlüğü, iktisadi yaşantı birliği ve ruhi şekillenme birliği vardır. Tüm bu özelliklerin varlığı, Kıbrıslı Rumlar'ın bir millet olması için yeterli şarttır. Sonuç olarak, 'Kıbrıs Rum Milleti'nin varlığı ortaya çıkarılır.

III. KIBRISLI TÜRKLER'İN DURUMU

a) Kıbrıslı Türkler Türk milletinin bir parçası mıdır?

Bu sorunu da cevabı 'hayır'dır. Millet olmanın gerektirdiği dört şartı yine ele alalım. Dil birliği, toprak bütünlüğü ve ruhi şekillenme konusunda, Kıbrıslı Rumlar'ın Yunan milletinin bir parçası olup olmadığını incelerken ortaya konan fikirler, hemen hemen aynı şekilde bu durumda da geçerlidir. Örneğin, Kıbrıslı Türklerle Türk milleti arasında dil birliğinin varlığı, ruhi şekillenmenin -belli farklılıklar göstermesine rağmen- var olduğu, toprak bütünlüğünün de var olduğu iddia edilebilir. Burada bu üç şartın var olup olmadığı konusunu derinlemesine inceleyecek değiliz. Çünkü dördüncü şart tartışma kaldırmayacak şekilde açıktır. Bu şart iktisadi yaşantı birliğidir ve Türk milleti ortaya çıktıktan sonra somut olarak hiçbir zaman Kıbrıslı Türklerle Türk milleti arasında varolmamıştır. Unutmamak gerekir ki, 'milletler kapitalizmin şafağında ortaya çıkmıştır.'

Stalin yoldaş bu konuda şunları söylemektedir:

"Siz, kapitalizmden önce de ulusların doğmuş olduğunu ve varlıklarını sürdürdüklerini iddia ediyorsunuz. Ama kapitalizmden önce, feodal düzen zamanında, ülkelerin bağımsız devletlere bölünmüş olduğu bir zamanda, bu devletler arasında ulusal bağların bulunmadığı ve üstelik böyle bağların gereğinin ısrarla reddedildiği bir zamanda uluslar nasıl varolabilirler? Sizin iddianızın tersine pre-kapitalist (kapitalizm öncesi) dönemde henüz ulusal pazarlar bulunmadığı için, ne ekonomik ne de kültürel merkezler olmadığı için, ve belli bir ulusun ulusal bakımdan parçalanmasına karşı etki yapan etkenler olmadığı için ve bu etkenler o zamana kadar parçalanmış halde tutulan bu halkın tek bir ulusal bütün içinde birleşmesini sağlamadığı için, uluslar yoktu ve olamazdı." (J. V. Stalin, Milli Mesele ve Leninizm, s. 143).

Osmanlı İmparatorluğu feodal bir toplumdur. Kıbrıslı Türkler adaya Türk milletinin bir parçası olarak geldiler. Osmanlı toplumu süreç içinde kapitalizmin gelişmesiyle birlikte parçalandı. Bu parçalanmanın sonucu ola-

rak ortaya çıkan milletlerden bir tanesi de Türkiye'deki Türk milletidir. Kıbrıslı Türkler bu gelişmenin tamamen dışında kalmışlardır.

Sonuç olarak, Kıbrıslı Türklerin Türk milletinin bir parçası olmadığı ortaya çıkmaktadır.

Kıbrıslı Türklerin, Türk milletinin bir parçası olduğunu sürekli olarak haykıran Kıbrıslı Türk hakim sınıflarıdır. Komprador nitelikteki Kıbrıslı Türk burjuvazisi, yine komprador nitelikteki Kıbrıslı Rum burjuvazisine yelik düşeceğini bilmektedir. Kıbrıslı Türk komprador burjuvazisinin sürekli olarak 'anavatanla bütünleşme' çılgınlıkları atmasının gerçek nedeni, kendisinden daha güçlü olan Kıbrıslı Rum komprador burjuvazisinin elini uzatmayacağı bir pazar elde ederek, istediği gibi sömürsünü sürdürmek istemesindedir. 1974 faşist işgalinden sonra ortaya çıkmış olan harp zenginleri de zenginlerdeki Kıbrıslı Rumların yerlerinden sökülüp atılmalarıyla bıraktıkları zenginliklere kondukları için, Kıbrıs'ta bulunan Türk hakim sınıflarının faşist ordusuna ganimetlerin koruyucusu olarak bakmaktadırlar. Komprador Kıbrıslı Türk burjuvazisinin, Kıbrıslı Türklerin Türk milletinin bir parçası olduğunu savunmaları, adanın taksimine zemin hazırlamaktadır. Çünkü, ancak bu şekilde ABD emperyalizminin uşaklığını yapmanın meyvelerini toplamaya başlayacaklardır.

b) Kıbrıslı Türkler bir millet azınlık mıdır?

c) Kıbrıslı Türkler ayrı bir millet midirler?

Bu iki konu birbirlerine bağımlı olduğundan birlikte inceleneceklerdir. Millet olmanın şartlarını daha önce Stalin yoldaşın yaptığımla alıntılarla açıkladık. Şimdi, yine bu şartları teker teker ele alıp, gerekli görülen yerlerde daha da açarak Kıbrıslı Türklerin durumunu inceleyeceğiz. Kıbrıslı Türkler arasında ortak bir dil vardır. Ruhi şekillenme ve iktisadi yaşantı birliği de açıktır ki Kıbrıslı Türkler arasında vardır. Toprak birliği şartına değinmeden önce, toprak birliğinin ne anlama geldiğine bakalım.

"Ama aralarında ortak bir dil bulunmasına rağmen İngiliz ile Kuzey Amerikalılar niçin tek bir ulus değiller? İlk sebep bunların yanyana değil, birbirinden uzak topraklarda yaşamalarıdır. Bir ulus ancak sağlam ve düzenli ilişkiler sonucu, olarak kuşaktan kuşağa insanların ortak yaşantısı sonucu olarak teşekkül eder. Oysa aynı toprakta yaşamadıkça, böyle ortak bir yaşantı imkansızdır. (abç) İngilizler ile Amerikalılar eskiden bir toprakta yaşıyorlardı. İngiltere'de ve tek bir ulus halindeydiler. Sonra İngilizlerin bir kısmı, İngiltere'den yeni bir toprağa, Amerika'ya göç etti ve bu toprakta zamanla yeni bir ulus, Kuzey Amerika ulusunu meydana getirdi. Toprak ayrılığı ulus ayrılığı sonucunu verdi."

(J. V. Stalin, Marksizm ve Milli Mesele, s. 13-14).

Demek ki, Marksist-Leninistlerin toprak birliğinden anladığı, bir insan topluluğunun "sağlam ve düzenli ilişkiler" içinde "aynı toprakta" yaşamasıdır. Kıbrıslı Türklerin kendi aralarındaki ilişkileri eskiden beri "sağlam ve düzenli" olmuştur. Kıbrıslı Türklerin aynı toprak üzerinde yaşadıkları da açıktır. Sonuç olarak, Kıbrıslı Türkler de kendi başlarına bir millet oluşturmaktadırlar. Çünkü, millet olabilmenin gereği olan tüm nitelikleri taşımaktadırlar.

Tüm yukarıdaki şartlar dışında, Kıbrıslı Türklerin bir millet olduğu gerçeğini vurgulayan bir olgu daha vardır. Bu da “ulusal hareket” olgusudur. Kıbrıs'ta ulusal hareket, önceleri, İngiliz İmparatorluğu'na karşı başladı ve her iki millet de (Rum ve Türk) bu ulusal harekette yerini aldı. Ancak, Rum burjuvazisinin daha güçlü oluşu neticesinde ve iki millet hakim sınıfları arasındaki çelişkinin doğal sonucu olarak iki milletin hakim sınıfları birbirlerine karşı tavır aldılar ve bu, birbirlerine karşı da bir milli harekete dönüştü. İngiliz sömürge idaresinin kalkmasıyla, mücadelenin esas başını çeken Rum burjuvazisi, Cumhuriyet dönemine hakim bir durumda girdi. Kıbrıslı Türk milleti üzerine milli baskı uygulamaya başladı. Bu baskı, ekonomik, siyasi ve kültürel alanlarda kendini gösterdi. Buna karşı, Kıbrıslı Türk burjuvazi eskiden beri attığı, Türk şovenizminden kaynaklı vatan, millet çığlıklarının sesini yükseltti. Kıbrıslı Türk emekçiler, bu harekette Kıbrıslı Türk burjuvazisinin yanında yer aldılar. Bu, yalnız Kıbrıs'a özgü bir durum değildir.

“Ama iş her zaman pazarda bitmez. Savaşa “zorbalık ve aktif savunma” metodlarıyla hakim ulusun yarı feodal, yarı burjuva bürokrasisi de gelir katılır. Küçük olsun, büyük olsun önemli değildir. Hakim bir ulusun burjuvazisi rakibinin hakkından “daha önce” ve “daha kesin olarak” gelebilir. Güçler birleşmekte ve ezilen ulus burjuvazisine karşı bir sürü kısıtlayıcı tedbirlerin uygulanması başlamaktadır, kısa bir süre sonra bu tedbirler soysuzlaşarak baskı biçimine bürünürler. Savaş, ekonomik alandan siyasi alana aktarılır. Hareket özgürlüğünün kısıtlanması, dilin konuşulmasına karşı çıkarılan engeller, seçim haklarının kısıtlanması, okul sayısının azaltılması, dini örf ve adetlerin uygulanmasına karşı çıkarılan engeller ve baskıları “rakibin” başına yağmaya başlar. Hiç şüphe yok ki, bu gibi tedbirler hakim ulusun burjuva sınıflarının çıkarlarına yaramkla kalmaz, aynı zamanda belirli amaçlar da güder, hakim bürokrasinin kast amaçları. Ama sonuç bakımından bunun hiç etkisi yoktur. Avusturya-Macaristan'da olsun, Rusya'ya olsun, burjuva sınıflarla bürokrasi el ele yürürler.

Her yandan sıkıştırılan ezilen ulusun burjuvazisi tabii harekete geçer. Kendi halkına hitap eder ve kendi özel davasını bütün halkın davasıymış gibi göstererek, bütün avazı ile “vatan” diye bağırmaya başlar. Kendi “vatandaşlar”ı arasında “vatan” için bir ordu toplar ve “halk” bu çağrılara her zaman kayıtsız kalmaz. Yukarıdan gelen baskı onu da ezer ve hoşnutsuzluğuna sebep olur.

Ve işte ulusal hareket böyle başlar. Ulusal hareketin gücü, bu harekete ulusun geniş tabakalarının, proletarya ile köylülerin katılma derecesiyle orantılıdır.” (J. V. Stalin, Marksizm ve Milli Mesele, sf. 24).

Kıbrıs'ta da Kıbrıslı Rum hakim sınıfların, Kıbrıslı Türk milleti üzerine yaptığı bu ulusal baskıya karşı, Kıbrıslı Türk emekçilerinde gelişen hoşnutsuzluğu, Kıbrıslı Türk burjuvazi kendi çıkarlarına kanalize etmeyi başarmıştır.

Öte yandan, Kıbrıslı Rum emekçiler arasında da, şovenizm artan bir hızla yayılmış ve tüm bu etkenler Kıbrıslı emekçilerin birbirlerine kırdırılması-na yol açmıştır.

Kıbrıslı Türkler'in bir millet oluşturdukları ortaya çıktıktan sonra, Kıbrıslı Türkleri'in bir milli azınlık olmadıkları da açıktır.

Kıbrıs'ta milli meseleyi izah ederken, Kıbrıs'lı Rum milleti ve Kıbrıslı

Türk milleti içerisindeki faşistleri neyi ve ne için savunduklarını kısaca açıkladık. Kıbrıslı Rumlar'ın, Yunan milletinin bir parçası olmadığını, Kıbrıslı Türklerin de Türk milletinin bir parçası olmadığını Marksizm-Leninizm'in ışığında gösterdik.

Buna ek olarak, sosyal-faşist (sözde sosyalist özünde faşist) AKEL Partisi, Kıbrıs'ta milli mesele konusunda kesin bir tavır almamasına rağmen, bir takım broşür ve belgelerinde genel olarak, Kıbrıslı Türkler'in bir milli azınlık olduğu görüşünü savunmuştur. Bu görüş yanlıştır. AKEL'in milli mesele konusunda savduklarının ne derece tutarsız ve ilkesiz olduğu "Rus Sosyal-Emperyalizminin Kıbrıs'taki Uşakları" adlı broşürde etraflı bir şekilde ortaya konmuştur. Bu yüzden burada, AKEL'in bu konuda takındığı tavrı detaylı olarak ele almayacağız.

KIBRIS DEVRİMİ AÇISINDAN MİLLİ MESELENİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kıbrıs'ta milli meselenin incelenmeinden çıkan sonuçlar kısaca şöyledir: Kıbrıs'ta, Kıbrıslı Rum milleti ve Kıbrıslı Türk milleti yaşamaktadır. (Bunların yanında milli azınlıklar da vardır ama esas unsur iki ayrı milletin varlığıdır.) Bu iki millet Kıbrıs üzerinde içiçe yaşamaktadırlar. Her iki ulusun da 'toprak bütünlüğü'nü üzerinde sağladığı toprak ortaktır. Bu durum Kıbrıs'ın (belki de tüm dünyada sadece Kıbrıs'ın) bir özelliğidir. Kıbrıslı Rum milleti, Kıbrıs'ın her bölgesinde çoğunluğu sağlamaktadır. Fakat, Stalin'den yaptığımız alıntılarda da görüldüğü gibi, bir ulusun toprak bütünlüğü olması için belirli bir bölgede nüfusun çoğunluğunu oluşturması gerekli bir şart değildir. Kıbrıs'ın Türk milleti için Kıbrıs'taki durum şudur. Hiçbir bölgede çoğunluğu oluşturmazlar. Buna rağmen toprak bütünlüğüne sahiptirler ve bu, gerekli diğer şartlarla birlikte, onu bir ulus yapar.

Şimdi, Marksist-Leninist bir ilke olan '**ulusların kendi kaderini tayin hakkı**'na Kıbrıs şartlarında bakalım. Bir ulusun,

"Kendi kaderini kendisinin tayin etmesi demek, o ulusun istediği biçimde örgütlenmesi demektir. Ulus, özerklik ilkelerine uygun olarak kendi hayatını örgütlendirme hakkına sahiptir. Ulus kendi rızasıyla öteki uluslarla federatif bağlar kurma hakkına sahiptir. Ulus egemendir ve bütün uluslar eşit haklara sahiptirler." (J. V. Stalin, Marksizm ve Milli Mesele, s. 28).

Yani kısaca, ulus istediği şekilde örgütlenebilir. Kıbrıs şartlarında aynı topraklar üzerinde yaşayan iki ulus olduğuna göre, bu iki ulusun ayrı devlet kurma sorunu nasıl halledilebilir?

"Lenin, 'Kendi Kaderini Tayin Hakkı Tartışmasının Özeti' başlıklı makalesinde milli meselenin temel noktasının, ulusların kendi kaderlerini tayin hakkının, genel demokratik hareketin bir parçası olmaktan çıktığını ve proleter-sosyalist devrimin bir parçası haline geldiğini söylemişti." (J. V. Stalin, Yeniden Milli Mesele, Eserler, FLPH, Moskova, 1954, c. 7, s. 225-227).

Yukarıdaki alıntı bu meseleye ışık tutar. Herşeyden önce milli mesele esas değil, sınıfsal meseleler yanında, tali bir sorundur. Kıbrıs devriminin çıkarlarına hizmet edecek bir şekilde çözümlenmelidir. Ama biz, Marksist-

Leninist ilke 'ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı'nı her şart altında savunuruz. Bu, Kıbrıs şartlarında da geçerlidir. Ayrı devlet kurma sorununun bu ilkelere ışığındaki çözümü, pratik bir sorudur. Bu sorunun nasıl çözülebileceği konusunda, biz, Kıbrıs halkı için zararlı olduğuna inandığımızdan, şekli ne olursa olsun (kantonal, federal vs.) ayrı devlet kurmanın her türüne karşıyız.

İki ayrı devlet kurulmasına karşı oluşumuzun sebepleri nelerdir?

"Ama baskı politikası bununla da yetinmiyor, ulusları *ezme* 'sisteminden' çok kere ulusları birbirlerine karşı *kışkırtma* 'sistemine', *katliam* 'sistemine' geçiyor. *besbelli ki bu ikinci sistem her zaman ve her yerde uygulanmıyor, ama uygulandığı zaman -ilkel özürlüklerin yokluğunda- öyle korkunç ölçülere ulaşıyor ki, işçilerin birleşmeleri işi kan ve gözyaşı içinde boğulacak dereceye varıyor. Kafkasya ve güney Rusya'da bunun birçok örnekleri vardır. 'Böl ve yönet' kışkırtma politikasının amacı işte budur ve böyle bir politika başarı sağladığı ölçüde proletaryanın kötülüğüne çalışmakta ve devleti teşkil eden bütün milliyetlerin işçilerinin birleşmesi davasını baltalamaktadır.*

Oysa işçilerin çıkarı, bütün yoldaşların tek bir uluslararası birlik meydana getirmelerinde, burjuvazinin manevi köleliğinden bir an önce ve kesin olarak kurtulmalarında, hangi ulustan olurlarsa olsun işçi kardeşlerin manevi güçlerinin tam ve serbestçe gelişebilmesindedir." (J. V. Stalin, Marksizm ve Milli Mesele, s. 27).

İşte, Stalin yoldaşın sözlerinin ışığında biz, Kıbrıs'taki iki ulusun ayrılıp, iki ayrı devlet kurmalarının yanlış olacağını savunuyoruz. Çünkü bu, iki ayrı devlet kurma meselesi, emperyalizmin 'böl ve yönet' politikasına hizmet etmektedir. Halbu ki, Marksist-Leninistler için milli meselenin çözümünde esas alınan kıstas, varılacak çözümün emperyalizmi gerileteceği mi yoksa güçlendireceği mi, kıstasıdır. Milli mesele, çağımızda (Emperyalizm ve proleter devrimleri çağında) sosyalist dünya devriminin bir yan meselesidir ve ona katkıda bulunmak için, gerkeli ülkelerde Marksist-Leninist'ler milli meseleyi inceler ve çözümlerler. Bu yüzden milli meseleye bulunacak çözümün emperyalizmi geriletecek bir çözüm olması gereklidir. Kıbrıs şartlarında, iki milletin ayrı devletler kurarak örgütlenmelerini savunmak yanlıştır. Çünkü bu, emperyalizmi güçlendirecek bir çözüm şeklidir. Kıbrıslı emekçileri bölecek olan bu çözüm, Kıbrıs'taki emperyalist uşağı hakim sınıflar ve emperyaistlerin kendileri tarafından Kıbrıs halkını birbirine kırdırarak adamızdaki emperyalist sömürüyü pekiştirmek için kullanılacaktır.

Kıbrıs'ta milli meseleye bulunacak tek doğru çözüm yolu, iki milliyetten Kıbrıs halkının, emperyalizmin sökülüp, emperyalist uşaklarının iktidarının yıkıldığı, bağımsız ve demokratik Kıbrıs'ta bir arada yaşamasıdır.

"Proletaryanın, burjuva milliyetçiliğ ibayrağı altında yürümesi sınıf çelişkilerinin gelişmesi derecesine, sınıf bilincine ve proletaryanın örgütlenme derecesine bağlıdır. Sınıf bilinçli proletaryanın kendi denemiş bayrağı vardır, burjuva bayrağı altında yürütmesine gerek yoktur." (abç) (J. V. Stalin, Marksizm ve Milli Mesele, s. 21, İngilizce baskı).

DÜZENİN DÜNKÜ "ŞAMAR OĞLANI" BUGÜNKÜ HAS ADAMI:

MHP - I

MHP'nin yasal ve 'yasal olmayan' faaliyetlerinin, cinayetlerinin tümü esas olarak MHP merkezince planlanmıştır. Merkezse, daha önce açıkladığımız gibi "Özel Harp Dairesi" denen kontr-gerilla tarafından denetlenmektedir.

Son dönemlerde egemenler cephesinde geçmişin yıpranmışları yeniden siyaset sahnesine sürülmektedir. Türkeş, Erbakan, Ecevit gibi isimler, "kurtarıcı" edasıyla sunulmaya başlandı. Bu yüzler, halkımızın tanımadığı, bilmediği yüzler değil aslında. Ama, hakim sınıflar, her koşulda çaresizliği aşmak için bu vb. yöntemlere başvurduklarından siyaset vitrininde sundukları bu şahsiyetlerle karşı karşıya kalıyoruz bir kez daha...

Devletin bugün "Kurtarıcı" pozisyonunda piyasaya sürdüğü isimlerden A. PARSLAN TÜRKES, yıllardır "devletine" sabır ve ısrarla hizmet etmiş kimi zaman el üstünde tutulmuş, kimi zaman görüntü gereği biraz hırpalanmış, ama asla "Türk Devleti" ülküsünden vazgeçmemiş ve bunu yüzlerce yurtseverin, devrimcinin kanına girmekle ispatlanmıştır.

Türkeş'in yıllardır Başbuğuluğunu yaptığı "MHP"si de bugün açısından daha da öne çıkarak TC'nin en önemli gücü haline gelmiştir. Vitrindeki yasal MHP'nin yer altı faaliyetleri devletin bugün en ciddi uygulamalarından biridir. Faşist, militarist gücüyle 70'li yıllardaki misyonunu bir kez daha uygulamaya başlamış, ufak tefek değişikliklerle geçmişteki devletten ayrılmış gibi görünen yanını tekrar devlet içine taşımış, devlet adıyla yapmaya başlamıştır.

MHP bugün açısından hiç te basite alınmayacak bir gelişme içerisindedir. Eski tecrübelerin ışığında, yeni örgütlenmesi ve yeni görevleri daha çarpıcı ve daha dikkat çekicidir. Önümüzdeki süreçte, saldırgan yönünü daha

da açığa çıkaracak, örgütlenmesini şimdiden derinleştirmektedir. Bu açıdan özellikle MHP diğer burjuva partilerinden farklı bir yapıya, devlet içinde farklı bir konuma sahiptir. Yıllardır çok düşük oy patansiyeliyle "yasal" konumu altında gerekli hizmeti sunmuştur. Ancak gelinen aşamada, kitleselleşmeyi hedeflemekte, yasal aktivitesini artırmaya çalışmaktadır. Bütün bunlar bir yana yaratacağı yeni örgütlenmeyle, devletin sivil vurucu gücü olma özelliği güçlenecektir. Bu bakımdan gelişecek, sınıfsal mücadeleye militarist engel olma fonksiyonunu artıracaktır. Bu amaçla yazımızda, MHP'nin dünü ve bugününü inceleyerek, MHP'ye karşı oluşturulacak tavrın nasıl olması gerektiği üzerinde duracağız.

Bugün kimi burjuva çevreler ısrarla "yeni MHP", değişen MHP" diyerek, O'nu geçmişteki katlimacı ve iğrenç mazisinden kurtarmaya çalışsa da, bu gerçeği örtbas etmez zira, Türkeş açıkça ifade etmektedir ki; *"Biz değişmedik, başından beri ne isek, bugünde oyuz, MHP değişmedi."*

Gerçekten de MHP değişmedi... Bugün "Demokrasi" adını ağzına almış olması bazı burjuva çevrelerce olağanüstü bir değişim olarak gösterilmeye çalışılsa da, MHP'nin "Demokrasiyi" bir propaganda aracı olarak kullandığını, kendileride çok iyi bilmektedir. Çünkü MHP'nin geçmişteki faşist örgütlenmesi bilinen bir gerçektir.

Neydi MHP, nasıl örgütleniyordu ve bugünlere nasıl geldi kısaca bir gözatalım...

MHP'nin ortaya çıkışı "Milliyetçilik" temelinde olmuştur. Bu milliyetçilik "Türk şövenizmi", "Türk milliyetçiliği", "Tek millet, tek devlet" "Turan devleti" gibi kafatası ırkçılığı denebilecek düzeydedir. Gıdasını ve şekillenişini Hitler'den, Hitler'in "Kavgam" kitabından almış, Hitler'in ARI ırkçılığı tezini Türk ırkı olarak şekillendirmiştir. Anlayışın temelinde ırkçılık yatan MHP'nin örgütlenmesi de, HITLER'in örgütlenmesinden farklı değildir. 1970'li yıllarda hükümetteki AP (Adalet Partisi)nin "çok gizli" raporunda MHP değerlendirmesi devletin kendi belgeleridir. *"Nazi teşkilatının benzeri MHP kampları kurulduğu"* belirtilerek amaçları şöyle anlatılıyor:

"Nazi Almanyasında olduğu gibi komanda kampları ve gençlik kuruluşlarının yardımıyla, çeşitli propagandalar vasıtasıyla hükümeti yıpratıp ele geçirmek,

İktidarı ele geçirdikten sonra çeşitli baskı metodlarına başvurarak nasyonal sosyalist doktrini Türkiye'de uygulamak (Baskı metodları içinde vergilerin artırılması, ithalat ve ihracaatın devletiştirilmesi, çeşitli hürriyetlerin kısıtlanması gibi hususlar bulunmaktadır.)

Nasyonal sosyalist rejimin Türkiye'de tatbikinden sonra dünyadaki bütün Türklerin Turan denilen toprak parçası üzerinde toplanması "Tek millet, tek devlet" prensibinin gerçekleştirilmesi hususu kalmaktadır. Yurdumuzda Turancılık ülküsünü benimseyen şahıslar iktidara gelip arzularına göre tek partili nasyonal sosyalist bir devlet kurduktan sonra Turan devleti hudutları içindeki Türk ırkından olmayan azınlıkları da temizlemeyi planlamaktadır.

Böyle bir hedefle örgütlenmeye koyulan MHP'nin temilinde gençliğin

örgütlenmesi yatmaktadır. Sivil militan güç yaratılarak, toplumda bir üstünlük sağlanacaktır. Bunun esasıyla gelişen devrimci ve komünist harekete karşı kalkan görevi görecektir.

Bütün bu planların çizildiği yer ise CIA merkezidir. ABD'nin NATO ülkelerinde, 1960'lı yıllarda uygulamaya koyduğu politika ülkemizde MHP tarafından uygulanmaya konmuştur. Bu örgütlenmenin esas görevi, ülkedeki yönetimleri istenilen şekilde kanalize etmek için, uygun koşulları yaratmaktır. Bunun politikası CIA'da çizilmektedir. Finans kaynağı ise yine ABD'dir. İlk kez kurulan Özel Harp Dairesinin amacı, görevi, işlevi tamamen onun yaratıcısı olan ABD'ye aittir.

Ecevit'in başbakanlığı döneminde, ülkenin çeşitli yerlerinde "eğitim kamplarının" olduğu tartışmaları sırasında, bunların "ABD tarafından Özel Harp Dairesi bünyesinde örgütlendiği" bir general tarafından Ecevit'e söylenmiş, Ecevit daha sonra bunu araştırmış ve devletin hiçbir kurumundan örtülü- örtüsüz ödeneklerden bu kuruma pay ayrılmadığını görmüş ve aynı generale "bunların nasıl finanse edildiğini" sorduğunda "ABD tarafından" yanıtını almış ve bu yanıtın sonra dönemin "Demokrat" başbakanı Ecevit hiçbir girişimde bulunmamıştır. Bunun bir Kontr-gerilla faaliyeti olduğu ve MHP bünyesinde, örgütlenliği tamamen açığa çıkmıştır. Dernekleriyle kurumlaşmaya başlayan Türkeş'in CKMP'si (Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisi) burjuva politik sahnesinde yasal zemine oturmuş, daha sonra MHP'ye dönüşmüştür. Bu kurumlaşmanın başından itibaren, ABD'nin Türkiye'deki faaliyetler için seçtiği isim Türkeş ve onun örgütlenmesidir. 1970'li yıllarda tam bir faşist militan yetiştirme kurumları olan "Ülkü Ocakları", MHP'nin gençlik kuruluşlarıdır. Bu kurumlarda, gelişen devrimci dalganın kırılması için "Milliyetçilik", "Ülkücülük" ruhuyla faşistler yetiştirilmiş, öne çıkan unsurlar (yine aynı kurum içersinde) kontr-gerillanın örgütlenmesine çekilmişlerdir.

MHP'nin komando kamplarının açığa çıkmasıyla Türkeş de komando kamplarını kabullenmiş ve "Komandoları destekliyorum, çünkü onları biz kurduk ve eğittik. Bu yaz, her ilde komando birlikleri kurup yetiştireceğiz." demiştir.

MHP'nin örgütlenme politikası, diğer burjuva partilerinden farklıdır. Diğer burjuva partileri, esas olarak oy alabilecekleri kitleleri örgütlemeye yönelirken, MHP, tamamen gençliğe yönelmiştir. Bunun için de hedefler belirlenmiş, uzun vadeli hesaplarla öğretmen okulları olan "Eğitim Enstütüleri", "Spor akademileri" kaleler haline getirilmeye çalışılmıştır. Aralık 77 başında MHP Genel Sekreteri Nevzat Kösoğlu şunları söylemiştir: "İktidarın yolu okuldan geçer. DP ve AP hükümet oldular, ancak iktidar olamadılar. Biz MHP olarak önce okullarda ve devlet dairelerinde kendi kadrolarımızı yerleştirdik. Sayın Genel Başkanımız Türkeş'e herkes güldü: "3-5 çocukla, gençle mi iktidar olacak" dediler. Ama biz sabırla çalıştık, okullarda ve devlet dairelerinde kadroları ele geçirdik."

Türk milliyetçiliğiyle, diğer milliyetler dışlanmış, Alevi- Sünni ayrımı

körüklenerek, sünni örgütlenmesi Nazilerin Yuhadi düşmanlığı ruhuyla şekillenmiş, Aleviler yakılıp, yıkılarak yok edilmesi gereken düşman olarak ilan edilmiştir.

Öte yandan Alevilere yönelen kitlesel saldırılar, Maraş'ta, Çorum'da ve daha pek çok yerde çoluk çocuk, hamile kadın, ya da yaşlı olup olmadığına bakılmaksızın kitlesel katliamlar yapılmıştır. Bütün bunlarda devletin tam bir desteğine sahip olmuşlardır. Maraş olaylarının bir numaralı sanığı Ökkeş Kenger bugün "aklanarak" meclis çatısına gelmesi, ne o kişilerin gerçekten suçsuzluğu, ne de MHP'nin bu işin içinde olmadığından değil, tam aksine bütün bunların devlet tarafından ve yapılan olaylar olduğu gerçektir.

Böylesi bir örgütlenmeyle MHP ve Ülkü Ocakları, hızla gelişme gösteren devrimci dalga karşısında aktif vurucu bir güce dönüşmüştür. Her türlü vahşet ve iğrenç yöntemlerle, sola karşı ve bununla birlikte kitlelere karşı yoğun bir sindirme politikası uygulanmıştır. Bu saldırılarda esas olarak devletle içiçelik hakimdir. Herhangi bir saldırının "tetikçileri" komando kamplarında eğitim gören faşistler olmakla birlikte, gerek istihbarat, gerek katliamın örgütleniş biçimi gerekse katliam sonrası kamufler olayları polis-MİT taraafından örgütlenmiştir. Bugüne dek, 15 yıldan bu yana "aydınlanamayan" fşasit cinayetlerin "giz"ide burada yatmaktadır. Çünkü eylemin kendisi devlet tarafından yapılmıştır. Ve bu eylemler "Türk İntikam Tugayları (TİT) , Esir Türkleri Kurtarma Ordusu (ETKO) , Türkiye Ülkücü Şeriatçı Komando ordusu (TÜŞKO) , Türk Yıldırım Tugayları (TYT), Türk İslam Birliği Komandoları (TİBKO), Türk İntikam- mukavemet ve Katliam Ordusu (TİMKO) vs. " gibi uyduruk isimler atarak ve bir gizli örgüt havası yaratarak faili meçhule dönüşmüştür. Oysa, 12 Eylül sürecinde, ihanete uğradıklarını düşünen pekçok faşist, ifadelerinde ya da itiraflarında faşist cinayetlerin nasıl ve kimler tarafından yapıldığını anlatmıştır. Ancak bütün bunlar, şaibeler yaratılarak, çelişkiler yaratılarak, kimi zaman da itiraftının akli dengesinin bozuk olduğu propagandası yapılarak kamuoyu yanıltılmış ve gündeminden çıkarılmıştır.

MHP'nin yasal ve 'yasal olmayan' faaliyetlerinin, cinayetlerinin tümü esas olarak MHP merkezince planlanmıştır. Merkezse, daha önce açıkladığımız gibi "Özel Harp Dairesi" denen kontr- gerilla tarafından denetlenmektedir. Ülkü ocaklarının kimi eylemlerdeki aktif fonksiyonu MHP'yi zaman zaman kamuoyunda zora soktuğu koşullarda, ülkü ocaklarının MHP'den bağımsız olduğu söylentileri de yayılmaya çalışılmıştır. Ancak tarih, bunları bütün olarak açığa çıkarmıştır. İşte bir itiraftının MHP'yle Ülkü Ocakları ilişkisi ve yönetimin nasıl olduğu...*Davadan dönen eski ülkücülerden Ali Yurtaslan'ın itiraflarından ; "Başta MHP olmak üzere, Ülkü Ocakları ve bütün ülkücü dernekler "teşkilat" olarak adlandırılır. MHP ve ÜGD'nin her üyesi teşkilattan sayılır. Teşkilat, legal ve illegal üyelere meydana gelir. Bir kongrelerde seçilen resmi yönetim kurulları vardır. Bir de bunun yanı sıra, illegal üyelere genişletilerek*

kurulan gerçek yönetim kurulları vardır. Yöneticiler, resmi yöneticilerle illegal yöneticilerdir. Böylece polis, yönetim kurulunun tüm üyelerini tanımamış olur. ÜGD'nin başkan ve yöneticileri sık sık değişir. Bunlar bazen istifa ederek ayrılır. Ama teşkilattan ayrılmış sayılmazlar. MHP'de görev yapmaya devam ederler, illegal olarak çalışmalarını sürdürürler. Bütün Türkiye'deki ülkücü hareketi MHP'de bulunan bir kurmay kadro yönetir. Bunlar, direkt Türkeş'e bağlıdır. Bunların bir kısmı Anadolu'ya dağılmıştır. Zaman zaman biraraya gelerek istişari toplantılar yaparlar. Gerekli şahısları çağırarak bilgi alırlar."

Bütün bu anlatımlardan sonra, akla şu gelebilir: Madem ki MHP devletin vurucu gücüydü, o halde 12 Eylül'de neden yargılandı. Bunun ciddi olarak incelenmesi gerekir. Hakim sınıflar, emperyalistler, kendi çıkarları doğrultusunda kitleleri yönlendirir, harekete geçirmeye çalışırlar. MHP'nin kontr-gerilla örgütlenmesinin temelinde; Komünizme karşı örgütlenme esastır. Toplumsal gelişme bu kalkanla ne kadar oyalanabilirse oyalanacaktır. Ancak, görevi yerine getirilmediğinde bir paçavra gibi, sahiplerince hırpalanacak, horlanacaktır. 12 Eylül'de Türkeş'in tutuklanan, yargılanan ülkücü faşistler için cunta şeflerine şu mesajı iletmesi, bu hırpalanmanın acısıdır aynı zamanda; "bu çocuklar, komünizme karşı savaştı, ileride bu çocuklara yine ihtiyaç duyacaksınız, bunların üzerine fazla gitmeyin" Aslında Türkeş farkındadır olan bitenin, devletin varlık- yokluk koşulu olduğunda, kendileri de bu "fedakarlığı" yapmak zorundadırlar... 12 Eylül'ün MHP'ye yönelmesi, ülkücüleri yargılaması ve kısmen de olsa idam cezaları verip, infaz etmesinin başlıca nedenlerini şöyle sıralayabiliriz; Birincisi; MHP'nin gelişen devrimci dalga karşısında istenileni verememiş olması, engel görevini yerine getirememesi, ikincisi; devlet desteğine güvenen faşist kadroların, gizliliğe uymayarak, açıkca faaliyet yürütmeleri ve kitlelerin gözünde fazlaca teşhir olmaları, üçüncüsü; 12 Eylül uygulayıcılarının, gelişen kitle hareketinden çekiniyor olmaları ve bu nedenle vatan- millet- sakarya edebiyatıyla "tarafsız" görünme çabaları.

Koşulları kabullenen Türkeş ve MHP kadroları bu durumu şöyle özetliyorlardı: "Fikirlerimiz iktidarda, bedenlerimiz cezaevinde..." Bu durum fazla uzun sürmedi, idam istemiyle yargılanan yüzlerce MHP'li aklanarak tekrar görevlerine döndürüldüler. Ancak komünizmden kurtarmaya çalıştıkları devletlerinin kendilerine, işkence yapmasını, hapse tıkmasını ve idam etmesini hazmedemeyen pek çok MHP'li, ülkü Ocak'lı faşist, durumu kavrayamadıkları için, kullanılan bir paçavra olmayı hazmedemedikleri için pek çoğu yeni süreçte kırgınlıkla köşelerine çekildiler... Kimiyse Türkeş'ten koparak, ayrı bir partiyle sahneye çıktı.

12 Eylül sonrası MÇP ile yeniden sahneye çıkan, eski MHP, bir süre sonra Başbuğuna ve kendi ismine yeniden kavuştu. Ve Türkeş'in yeniden göreve gelmesiyle birlikte, devlet içinde de aktivitesi hızla yükseldi. Özellikle Kürt Ulusal Hareketi'ne karşı çözümleyici görülerek güçlendirilip, MHP'nin 12 Eylül öncesi devrimcilere yönelen aktif militarist gücü, bu kez

devletin kanatları altına alınarak, özel görevle, Kürt Ulusal Hareketi'ne karşı savaşa sokuldu. Özel Ordu içerisinde, en bağınaz MHP'liler özel olarak seçilerek alındı.

Türk şövenizmiyle şekillenen faşist kadroların, Türkiye Kürdistan'ında, sınır tanımaz bir vahşetle katliam gücü olarak göreve getirildiği açık değil midir? Geçmişte komünist olduğu için İsmail Hanoğul'nun kafasını taşla ezip kanını içen, bu it sürüleri değil miydi? Alevi olduğu için, kundaktaki bebeği hançerleyen, hamile kadınların başına çivi çakarak öldüren, yaşlı dedeleri yakarak zevk alan bu it sürüleri değil miydi?... Sözümüz ajite sözü değildir, dün bütün katliamlara salyasıyla imzasını atan MHP, asla değişmedi, aynı faşist kişilikle şekillenmektedir. Dün, bu katliamın uygulayıcılarının, bugün meşru zemine sahip olmalarıyla uygulanan ve uygulanacak olan vahşetin sınırı yoktur.

Öte yandan MHP'nin örgütlenmesi sadece Özel Orduyla sınırlı değildir. Bu sadece bir yanıdır. Esas yanı, devletin yönetim kademesine yerleşmiş olması ve ülke genelinde ciddi, bir örgütlenmeye gitmiş olmasıdır... Bugün açısından özel olarak inceleyeceğimiz esas yanı da burasıdır...

Devam Edecek

Azerbaycan-Ermenistan savaşı üzerine

Ekber HÜSEYİN

*Bugün
"bağımsızlıklarını"
ilan eden bu
cumhuriyetlerde
egemen sınıf
klikleri arasında
mücadele
kızıdırken,
cumhuriyetlerin
birbirleriyle
mücadeleleri de
savaş boyutlarında
yaygınlaşmaktadır.
Bu savaşlarda
Rusya'nın son
derece önemli rolü
vardır.*

15 cumhuriyetin oluşturduğu SSCB, 60'lı yıllardan başlayarak kapitalist restorasyona uğratıldı. Kruşçev'le başlayan restorasyon, Gorbaçov'un "Glasnost" ve "Perestroyka"sıyla derinleştirilerek, Yeltsin'le beraber **açıkça** oturtuldu.

90'lı yıllarda "sosyalist cumhuriyetler"deki egemen bürokrat kliklerin yerini, milliyetçi başkaldırılarla iktidara gelen ve demokratik görünümlü, Batı yanlısı klikler almaya başladı. Bu fırtına, Rusya'dan hemen bütün cumhuriyetlerin kopmasını gündeme getirdi. Batılı emperyalistlerin de desteğini alarak ilk önce Litvanya, Estonya sonradan Beyaz Rusya, Ukrayna, Kazakistan, Ermenistan, Azerbaycan v.d. ayrılarak "bağımsız" devletlerini kurdular.

Kruşçev döneminden bu yana, hiçbir cumhuriyet, bağımsız karar alabilme, bağımsız ekonomik ve siyasi ilişkiler geliştirebilme özgürlüğüne sahip değildi. Cumhuriyetler, Rusya'nın aldığı her karara zorunlu olarak uymak durumundaydılar. Fakat ayrılan cumhuriyetler, göstermelik olarak kurulan parlamentolarda çıkardıkları anayasalarına, "iç işlerinde istediği gibi kanun çıkarabilmek", "istediği gibi parti kurma özgürlüğü" (eskiden tek KP vardı) , "dış devletlerle ekonomik- kültürel ilişkiler geliştirmek" gibi yeni maddeler koydular.

Yine Kruşçev döneminden bu yana "barış içinde yarış" kapitalist politikası altında, cumhuriyetlerde kendi kendine yetecek ekonomik inşa çalışması yapılmadı. Bu ülkelerin, bütün zenginlik kaynakları Rusya'ya akıtıla-

rak, "Büyük Rus Devleti" propagandaları geri bıraktırılmış, ekonomi, merkezi devlete bağımlı olarak, tek taraflı geliştirilmiştir. Rus egemen sınıfları, bir dönem, her ne kadar gerilemiş, pazarlarını kaybetmiş olsa da büyük bir askeri güç olma özelliklerini özenle korumaya çalışmışlardır.

KAFKASYA

Yazımızın kapsamı bütün Kafkas ülkelerini incelemek olmamasına rağmen kısada olsa Kafkasları irdelemekte yarar vardır.

Karadeniz'den Hazar Denizi'ne kadar uzanan 245.000 kilometrekarelik alana Kafkaslar denir. Buradaki başlıca cumhuriyetler Azerbaycan, Ermenistan, Gürcistan ile ayrıca özerk cumhuriyetler, Çerkezler, Osetler, Tacikler, Dağıstanlılar, Çeçenler, İnguşlar, Abhazalar bulunur. Bunların yanı sıra, bölgede 50'ye yakın irili- ufaklı çeşitli milliyetlere mensup topluluk yaşar.

Bugün "bağımsızlıklarını" ilan eden bu cumhuriyetlerde egemen sınıflar arasında mücadele kızışırken, cumhuriyetlerin birbirleriyle mücadeleleri de savaş boyutlarında yaygınlaşmaktadır. Bu savaşlarda Rusya'nın son derece önemli rolü vardır.

Rus emperyalistleri, eskiden kendi yarı sömürgeleri durumunda olan Doğu Bloku ülkelerini pazar dalaşında kaybederek batılı emperyalistlere kaptırdılar. Fakat aynı şey Orta Asya Cumhuriyetleri, Kafkaslar için söylenemez. Buralarda esas hakimiyet ve siyasi egemenlik Rusya'nın kontrolündedir.

Modern revizyonistlerin bütün Rusya'da halk üzerindeki koyu baskıları, halka göz açtırmamaları, rüşvet, yolsuzluk ve talan, kitlelerde "sosyalizm" düşmanlığına sebep olmuştu. Kitlelerin bu muazzam başkaldırısını özellikle Ermenistan burjuvazisi çok iyi kullandı. 10 kişilik Karabağ Komitesi, açlık grevine başlayarak istekleri gerçekleşene kadar eylemlerini sürdüreceklerini açıkladılar. Öyle ki 1 milyona varan kitle Ermenistan'ın Opera Meydanı'nda bu komite ile 1988 yılında "Bağımsızlık Hareketi"ni başlattı.

Siyasi talepleri arasında;

- Ermenistan'ın Rusya'dan ayrılarak bağımsızlığına kavuşması,

- Dağlık Karabağ'ın Azerbeycandan koparılarak Ermenistan'a bağlanması,

- Atom Santralinin kapatılması,

- Nairi Kauçuk Fabrikası'nın kapatılması..." yer almaktaydı.

21 Eylül 1991 tarihinde ilan edilen "bağımsızlık", aslında Ermenistan halkının sahte sosyalizme duyduğu tepkinin bir sonucuydu.

ERMENİ SORUNUNUN ÇIKIŞI

1877 yılında şimdi konumuzun esasını teşkil eden Ermeni ve Azeri soru-

nunu inceleyelim Osmanlılar ile Rus İmparatorluğu arasında başlayan savaşta, İngilizlerin yardım etmesine rağmen Osmanlılar, Ardahan ve Beyazıt'ı kaybettiler. Buraların alınması Rusların Kafkasya'daki en büyük başarısı idi. Buraların alınması sırasında Batı ve Doğu Ermenistan'da yaşayan halk, Rusya'ya kurtarıcı gözü ile bakarak her türlü yardımı yapıyordu. Doğu Ermenistan'da ise özel ordularla Ruslarla birlikte savaşı yürütüyorlardı. Böylelikle Kars da 1878 yılında Rusların eline geçmiş oldu. 50 yıl boyunca 1828-78 yıllarında Ruslar iki kez geçirdikleri Kars'ı, üçüncüsünde uzunca bir süre ellerinde tutacaklardır.

San- Stefanos ve Berlin Antlaşmaları ile Kars, Ardahan ve Batum Osmanlılardan çıkararak Rusların egemenliğine girdi. Buralarda Rus, Ermeni, Kürt, Rum ve başka milliyetlerden insanlar demircilik, hayvancılık, tarım ile uğraşarak birlikte yaşıyorlardı. Kars'ın Rusya ile birleşmesi (feodal Osmanlı kültürüyle kıyaslandığında) önemli oranda sosyal ve kültürel gelişmeyi de beraberinde getirdi. Fakat bu yaşantı uzun sürmedi. Kars, 42 yıl sonra yeniden Türklerin eline geçti.

XIX. yüzyılın ikinci yarısında Kafkasya'da en önemli sorun, Ermeni sorunudur. Bu sorun, Osmanlı- Rus savaşından sonra ilk defa San-Stefanos Antlaşması ile (1877-1878) uluslararası gündeme gelmiş oldu. İstanbul Patriği N. Verjabyan, savaştan sonra Rusya'ya başvurarak "Doğu Ermenistan'daki kardeşleri ile birleşerek kurtarılmasını" talep etti. Batı- Ermenistan'ın bu taleplerine; İngiltere, Fransa, Almanya ve Avusturya karşı çıkıyordu. Fakat Ruslar, San-Stefanos Antlaşması'ndaki 16. madde ile Ermenilere bazı güvenceler verilmesini kabul ettirdiler. Bu maddeye göre "Batı Ermenistan'da yaşayan Ermenilerin hak ve özgürlükleri kabul edilecek, reformlar yapılacak, Kürtler ve Çerkezlerden gelecek saldırılara karşı Ermeniler korunacak" tı.

Bu anlaşmadan yana olmayan İngiltere ve Fransa, 1878 yılında Berlin'de toplanarak, Berlin Antlaşması'nı imzaladılar. Bu antlaşmanın 61. maddesine göre "Ruslar işgal ettikleri yerlerden çekilecek, yine Ermeni reformları- hak ve özgürlükleri kendi denetimleri altında sağlanacaktı." Berlin Antlaşması da emperyalistlerin çıkarları gözönüne alınarak yapıldığından, Batı Ermenistan ile Doğu Ermenistan birleşemedi.

Böylelikle Ermeni sorunu uluslararası alanda gündeme gelmeye başladı. Kabul edilen tüm anlaşmalar Osmanlılar için sadece kağıt üzerinde kaldı. İçeride Ermenilere karşı katliamlar böylelikle başlamış oldu. Berlin Antlaşması, Batı Ermenistan'da yaşayanlar üzerinde ağır baskıları beraberinde getirdi. Her geçen gün durumları daha da kötüye gitti.

1880 yıllarında başlayan ve giderek gelişen Ermeni ulusal hareketi Van, Kars, Muş, Maraş (Zeytun) ve Sason'da yoğunlaşmaya başlamıştı. Batı Ermenistan'da Garin (Erzurum) ve Van'da güçlü örgütlenmeler göze çarptı-

yordu. Öte yandan Çarlık Rusyası'na karşı bağımsız Ermenistan düşüncesiyle Erivan, Tiflis ve Moskova'da birçok örgütlenme ortaya çıkmıştı. Fakat bu örgütlerden en önemlileri **Hınçaklar** ve **Taşnaklar**'dı.

I) HINÇAKLAR

Hınçaklar örgütü 1887 yılında Cenevre'de üniversite öğrenimi gören bir grup Kafkaslı Ermeni tarafından kuruldu. Örgütün kurulmasıyla beraber, aynı adı taşıyan "Hınçak" gazetesi de çıkmaya başladı.

Örgütün kurucuları, ilkin Rus Narodniklerin etkisi altında idiler. Marksizm'den etkilenince bu sefer Plehanov ile çalışma yürütmeye başladılar. **Komünist Manifesto**'dan bazı bölümlerin çevirisini yaparak yayımladılar. Örgütün esas amacı, Batı Ermenistan sorununun çözümü, yani buranın kurtarılması idi. Bunun için bütün kuvveterini buraya kaydırarak, gizli örgütlenmeler yarattılar. Örgüt, amacı doğrultusunda önemli adımlar atılmasına rağmen, programı yanlış olduğu için yenilgiye uğradı. Hınçaklar için, Ermeni ulusal sorunu, sosyalizmden daha önemliydi. Hatta bu yüzden sosyalizmden etkilenenlerle ulusalcı bakış açısına sahip olanlar arasında bir ayrışım oldu ve 1886'da örgüt bölündü. Sonradan sosyalizmden etkilenenlerin bir kısmı Rus Bolşeviklerine katıldılar.

II) TAŞNAKLAR

Bu örgüt 1880 yılında Tiflis'te kuruldu. Örgüt, Ermeni sorununu çözmek için "büyük devletlerle ilişkiler geliştirmeyi" (İngiltere, Fransa ve Almanya) amaçlıyordu. Çarlığa karşı bu devletlerle kurulan ilişkiler, Ermeni halkına büyük kayıplar getirdi.

Taşnaklar her zaman Ermeni işçi ve köylü devrimci hareketlerine karşı çıktılar. Taşnaklar Rusya devrimine, proletarya enternasyonalizmine karşı çıkıyor ve bunu engelliyorlardı. Daima, Ermeni büyük burjuvazisinin çıkarlarını koruyan bir hareket oldular. Günümüzde de Ermenistan'da Taşnak partisi mevcuttur. Halk tarafından tutulmayan bu parti, "Zengilerin partisi" olarak bilinmektedir.

1890 yılından başlayarak **Sultan Abdülhamit**, Kürtlerden oluşan **Hamidiye Alayları**'na ve "**Tehcir Yasası**"na dayanarak bir jenoside girişti. 1894'ten 1915'e kadar, Batı Ermenistan toprakları üzerine İstanbul, Erzurum, Trabzon, Van, Diyarbakır, Sivas, Malatya, Ağrı'da katliamlar gerçekleştirilerek, yüzyılın ilk jenosidi Ermeniler üzerinde tamamlanmış oldu. Kaçıp kurtulanlar Doğu Ermenistan, Suriye, İran ve Avrupa'nın değişik devletlerine gittiler. Ulusal hareketin önderliğini çekenler halkı silahlı mücadele için örgütleyerek direnişe sevk ettiler. Birçok yerde kahramanlık örnekleri sergilediler. Fakat emperyalist destekli İttihat ve Terakki ağır bastı. Bugün-

kü Ermenistan'da halen anıtlar, adlandırmalar aşağı yukarı her tarafta sava-
şarak şehit düşen, halkın deyimiyle "fedailer" in isimleriyle doludur. Bir dö-
neme damgasını vurmuş fedailer Antrenik Paşa'lar, Kevark Çavuş'lar, Nu-
ber Paşa'lar, Gerop'lar Ermeni halkının direniş sembolüdürler.

Osmanlı İmparatorluğu'nun yörüngesi altındaki devletler, milli devlet-
lerin doğuşuyla birlikte teker teker bağımsızlıklarını ilan ederek Osmanlı-
lardan koptular. Ermenistan'da ulusal bağımsızlık hareketleri ise, emperya-
lizme ve Osmanlı burjuvazisine karşı tutarlı bir programları olmadığı için
"İngiliz, Fransız, Alman emperyalistlerini pazarlarından etmek amacıyla"
tercihlerini Osmanlılar için kullandılar. Böylece, jenosidin suç ortakları du-
rumuna düştüler. Osmanlılar soykırıma devam ederken, Ermeni sorununu
kendi emperyalist çıkarları için kullanan özellikle Fransa gibi devletler, geç-
mişte yaptıklarının hesabını vermeden timsah gözyaşları ile masum rolü oy-
nadılar.

Ermenistan'a Marksizm, 1880'li yıllarda girdi. Ermeni Marksistler,
Marx'ın eserlerinden Komünist Manifesto'yu Almanca'dan çevirdiler.
Marksizm'in Kafkaslar'a ve Ermenistan'a girmesinde, Rus Bolşevikleri ve iş-
çi sınıfının önderi Lenin'in eserlerinin ve düşüncelerinin de büyük payı ol-
muştur. Bu arada birçok Ermeni devrimci, Moskova'da, Odessa'da, Kiev'de
Rus Bolşevikleri ile birlikte çalışmışlardır. Rus Bolşevikleri sayesinde, Mark-
sist örgütlenmeler, Tiflis'ten Kafkaslar'a girmeye başladı. Ermeniler 1892 yı-
lında Tiflis'te ilken **Ermeni Devrimci İşçiler Örgütü**'nü kurdular. Yayınları-
nın adı "**Özgür Ermenistan**" ile "**Kavga**" idi.

Gerçek anlamda leninist örgüt, Ermenistan'da, 1889 yılında **Isdepan Şahumyan** tarafından oturtuldu. "**İşçi**" gazetesini çıkaran örgüt, "**Bütün Ülkelerin İşçileri Birleşin!**" sloganı ile Ermenistan halkına çağrı yaparak, diğer Rus ve Kafkas işçileri ile birleşmeye çağırıyordu. Partinin kurucusu **Isdepan Şahumyan**, Lenin'in güvenilir bir öğrencisiydi. **Şahumyan** aynı za-
manda iyi bir asker ve örgütleyiciydi. İlk defa Marks'ın tüm kitaplarının Al-
mancadan çevirisini yaptırdı. **Isdepan Şahumyan** her türlü anti-ML düşün-
ceye ve burjuva ulusalcılığına karşı amansız savaş veriyordu.

Rus proletaryasının yanı sıra Kafkas işçileri ve köylüleri ile birlikte burjuvaziye ve Çarlığa karşı mücadele eden Ermeni komünistleri için esas tehlike, Osmanlı devletinden geliyordu. Erivan sınırlarına kadar gelip işgal eden Osmanlılara karşı "**Varlık ve Yokluk Savaşı**" başlamıştı artık. İktidar-
daki Taşnaklar Partisi artık sorunların üstesinden gelemiyor, Ermeni halkı-
nın davasına büyük zararlar veriyordu. Komünistler, 1917 Ekim Devri-
mi'yle beraber "**Doğu Ermenistan'ın barış ve güvenlik içinde yaşaması, Sovyetler ile gerçekleştirebilir!**" şiarıyla halkı seferber ettiler. Ermenistan, Sovyetler Birliği'ne 1920 Kasım'ında dahil oldu.

Bugün ise, anlattığımız zor ve tarihi dönemlerde önderlik görevini ye-
rine getiren **Isdepan Şahumyan** ve **Aleksandır Masniyon** gibi komünist

önderlerin heykellerinin indirilmesi tartışması yapılmaktadır. Ermenistan bugün esas olarak Rusya'nın hegemonyası altında yarı-sömürge, yarı-feodal ilişkilerin hakim olduğu, kültürel üst yapıda dinsel yapının hakim olduğu bir devlettir. Köylülerin çoğunlukta olduğu tarım ülkesidir denilmesi yanlış olmaz.

Sosyalizm döneminde, ülkenin jeolojik yapısı gözönünde bulundurularak fabrikalar inşa edilmiştir. Fakat bu fabrikalar şimdi çok düşük, hatta yok denecek kapasiteyle çalıştırılmaktadır. Elektrik ve gaz hatlarının kesik olması nedeniyle hayat felç olmuş durumdadır. 5 bin kişinin çalıştığı **Nairi Kauçuk Fabrikası**, ülkenin en büyük sermaye kuruluşlarından biridir. Ülke ekonomisini tek yanlı geliştiren Rus sosyal emperyalistleri, bu fabrikayı Rusya'nın ve Doğu Bloku'nun kauçuk ihtiyacını karşılayacak bir biçimde konumlandırmışlardı. Günümüzde, zehirli kimyasal atıklar nedeniyle fabrika çevresindeki tüm bitkiler ölmüş, halk, sakat doğumlardan ötürü fabrikanın kapatılması için protesto gösterilerine girişmiştir. Atom santrali ise Rusya'nın hatta Ortadoğu'nun ve bir zamanlar Türkiye'nin dahi elektrik ihtiyacını karşılıyordu. Böylece sosyal emperyalistler tatlı karlar elde ediyorlardı. Fakat "bağımsızlık" ilanı ile beraber bu en önemli enerji kaynağı kapatıldı. Bugün işlemez durumdadır.

En zengin topraklar Ararat ovası ile Van Gölü etrafındaki topraklardır. Bütün ihtiyaç buradan karşılanmaktadır. Bu yüzden hayat, ağırlıklı olarak köylüler üzerinde yürür. Köylü, ürünlerini şehirde satıp ihtiyaçlarını karşılayabiliyor. Şehirlerde üretim durduğu için, halk takas yolu ile ticaret yaparak hayatını sürdürebiliyor. Eski dönemden kalma elektronik lamba üreten fabrikalar, çimento fabrikaları durmuş. Bakır, molibden ve alimünyum yatakları ise, zamanında hammadde olarak işlenmek üzere Rusya'ya taşınırdı.

Sosyal emperyalistler, cumhuriyetlerdeki ekonomik düzeni tamamen Rusya'ya göre ayarlamışlardı. Öyle ki bütün cumhuriyetlerin ekonomisi birbirine bağımlı, hepsi de Rusya'ya bağımlı olarak planlanmıştı. Örneğin bir makinenin 10 parçasından her biri değişik cumhuriyetlerde imal edilirdi. Bunlar Rusya'ya getirilerek burada ana parça konulur ve montaj yapılırdı. Böylelikle bütün cumhuriyetlerin zenginlikleri burada toplanırdı. Bir benzetme yapılacak olursa, Rusya modern Batıyı aratmayacak düzeyde iken, Orta Asya ve Kafkaslar çok geri kalmış köylü toplumları düzeyinde bırakılmıştır.

Bugün savaş ve ambargo nedeniyle, ülkeye Tacikistan'dan gelen gaz hattı, Azerbaycan'dan gelen gaz ve petrol boru hatları kapalıdır. Gürcistan'dan gelen gaz ise, daha Ermenistan'a ulaşmadan yok olmakta, çok azı buraya varmaktadır. Gürcistan'da 500 bin Ermeni yaşıyor ve bu ülkede yeniden bir Ermeni-Gürcü çatışması sözkonusu.

Ermenistan üretim yapabilmek ve hayatını sürdürebilmek için gaz ve

elektrik sorunlarını çözümlmek zorunda. Soğuk iklim kuşağında olan Kafkaslar'da hava soğukluğu bazen eksi otuz dereceye kadar düşmektedir. Geçtiğimiz yıl, Rusya'ya ve başka yerlere kışı atlatabilmek için giden insanların sayısı, resmi rakamlara göre 1 milyona yaklaşmaktaydı.

1990 yılında parlamentoda yapılan oylamada Ermeni Ulusal Hareketi (EUH) Parti Başkanı **Lew Ter Petrosyan**, parlamento başkanlığı ve sonradan cumhurbaşkanlığı seçimlerini kazanarak devlet başkanlığına seçildi. Oy çoğunluğu ile, aynen ABD ve Fransa'da olduğu gibi başkanlık sistemi onaylandı. Parlamentodaki sandalye sayısının çoğunluğu iktidardaki EUH partisinde. Muhalefetteki partiler ise Sosyal Demokratlar, Taşnaklar, Hınçaklar ve Liberaller. Üç yıl önce "komünist" olmak düşünmek-tartışmak bile cesaret işi sayılırken ve eski "komünistler" kendilerini kitlelerin yoğun tepkisinden gizlerken, bugün, son bir senede "komünistler" önemli bir sıçrama göstererek EUH'den sonra parlamentoda en kuvvetli parti durumuna gelmiştir. Çünkü halk beş senedir süren savaştan bıkmış, ekonomik olarak çok zor günler görmüştür. Esen milliyetçilik rüzgarı ile komünizm düşmanlığını kendine malzeme olarak kullanan bugünkü iktidar, kitlelerin muhalefetine kullanarak işbaşına geldi. Çok değil iki yıllık iktidar döneminde icraatlarını gerçekleştirmiş değil, kitlelerdeki hoşnutsuzluk artık yeni yeni arayışları beraberinde getirmiştir. Halk kendi deneyimiyle her geçen gün daha da kötüye giden hayat koşullarını görmüş, sosyalizm dönemine özlem duymaktadır. Ülkede gerçek anlamda KP'nin olmayışının yanı sıra, bugünkü EUH'ne muhalefet eden düzen partileri de halk tarafından ciddiye alınmamaktadır. Halkın yeni tercihi KP üzerinde her geçen gün toplanmaktadır. Son yapılan kamuoyu yoklamalarına göre halkın politikadan çok yaşam sorunları ile uğraştığı gözlenmekte. % 90 halk çoğunluğunun oyları ile devlet başkanlığına gelen **Lew Ter Petrosyan**, bugün % 28'in desteğine sahiptir. Seçmenlerin %53'ü "tarafsız" dır.

Sosyalist düzende yaratılan yeni insan tipi, yeni vatan için gerektiğinde severek ölmek, yüksek kültürlü ve sanatkar olmak, uzay bilimleri konusunda sınırsız gelişme imkanları, bilimlere eğilmek, sınırsız okuma ve öğrenme, hoşgörü ve sevgi-saygıdan bugün bir eser yoktur. 80'den sonraki kuşak, kültür yozlaşması içerisinde ABD, Fransa hayranı olmuştur. Eskiden zorunlu olan okuma-yazma eğitimine, bugün artık rastlamak mümkün değildir. 17-18 yaşındaki gençler ya savaşa gitmekte, ya da ticaret ile uğraşmayı tercih etmektedir. "Kestirme yoldan nasıl para kazanılır?" düşüncesi toplumun tümüne hakim olmuştur. Uyuşturucu, kaçakçılık gibi yüz kızartıcı suçlara eski den rastlamak pek mümkün değilken, şimdi suç oranlarında yükselme vardır. Dolar bütün hayata damgasını vurmuş durumdadır. Bütün fiyatlar buna göre belirlenmektedir ve fiyatları takip edebilmek mümkün değildir. Asgari ücret 7 bin ruble olarak belirlenmiştir. Yani 2,5 dolar. Emekliler ekmeği devlet bakkalından 60 rubleye alıp, pazarda 500 rubleye

satmaktadır. Eskiden planlı ekonomi sayesinde buğday ihraç eden Sovyetler Birliği dahi, bugün ithal eder duruma gelmiştir. II. Dünya Savaşı'nda bile kişi başına 500 gr. ekmek düşerken, bugün karne ile ekmek 200 gr. olarak satılmaktadır. Etin kilosu, benzinin litresi Avrupa fiyatları ile aynıdır. Bir işçinin bir kilo yağ veya şeker için bir ay çalışması gerekmektedir. Oysa halk, eskiden 100 ruble ile istedikleri gibi fazla fazla masraf yaparak et, benzin, tatil masrafları, lüks harcamalar yapmalarına rağmen bu parayı bitiremediklerini söylüyor. Çünkü ithalat-ihracat ödemeleri dengeli olduğu, iç ve dış borçlanma, bütçe açığı olmadığı için, karşılıksız para basma olayı da yoktu ve ekonomi tamamen düzenliydi. Ruble dünya borsalarında ABD dolarından daha değerliydi. Bugün ise bütün Rusya ve cumhuriyetlerinde alışveriş dolar üzerinde yürütülüyor.

Yeryüzünde aşağı-yukarı, 60 devlette Ermeni ulusundan insanlara rastlamak mümkün. Yeryüzüne dağılan bu insanların artık birbirleriyle kaynaşıp dayanışması, kendi kültür gelenek ve göreneklerini devam ettirebilmeleri partiler, dernekler aracılığıyla değil de tek başına birleştirici güç rolünü kilise oynamaktadır. Bu nedenle için, Ermeni toplumunda din önemli bir yer tutar.

Hükümet "sosyalizmde din ve vicdan özgürlüğü yoktur" karalamaları ile her yerde kilise inşası ve onarımına ağırlık vererek, halkı, yükselen ekonomik kriz karşısında uyuşturmaya çalışmaktadır. Tarihi katliam, sürgün, açlık ve gözyaşı ile dolu olan Ermeni toplumunda, güçlü bir milliyetçilik vardır. Halk arasında "Her ne olursa olsun iyi veya kötü, Ermenidir" anlayışı hakimdir. Bütün yaptırımlara, soygun politikalarına toplum olarak sessiz kalınmaktadır. Muhalefet eden insanlar genelde yok denecek kadardır. Diğer ülkelerde görülen halk muhalefeti ile iktidar güçleri arasında yürütülen silahlı çatışmalar burada yoktur. Ermenistan'da diğer uluslardan insanların oranı % 1 bile değildir. Örneğin Gürcistan'da nüfusun % 30'u Gürcülerden, %70'i Abhazlar, Ruslar, Ermeniler'den oluşmaktadır. Ukrayna'nın % 70'i Ruslar ve diğer milliyetlerdendir. Ermenistan'da ulusal azınlıkların olmaması da, Ermeni milliyetçiliğini güçlendiren bir etmendir.

AZERBAYCAN

Rus sosyal emperyalizminin kendi siyasi çıkmazlarına bir yenisi de iç pazarların kaybı olarak eklenince, ilk olarak Karabağ Komitesi tutuklattırarak cezaevine atırdı. Ve sosyal emperyalistler 5 yıldır süren Azerbaycan-Ermenistan savaşını başlattılar. Buna hukuki bir zemin kazandırmak için toplanan Rusya Parlamentosu, 23 Mart 1988'de Dağlık Karabağ'ın Ermenistan'a bağlanmasını reddetti. Azerbaycan'da işbaşında bulunan "Komünist Hükümet", yani **Ayaz Muttalibov** iktidarı da, Dağlık Karabağ'ın Ermenistan'a bağlanmasını asla kabul etmeyeceklerini söyledi. Rus emperyalizmi

henüz bağımsızlık talep etmeyen ve pazarları içerisinde olan Azerbaycan ile siyasi uyum içerisindeydi. İşte bu çelişkiyi çok iyi kullanan Gorbaçov'un, savaşa girmesi için sadece bir kıvılcım yakması gerekiyordu. Bu rolü KGB oynadı. KGB'nin tezgahladığı olayla, 70 yıldır içiçe yaşayan, ekonomik bunalmaları beraber atlatan, sosyalizm için savaşı Ermeni, Azeri demeden omuz omuza yürüten dost iki halkı karşı karşıya getiren 27 Şubat 1988 tarihli Kumkent Katliamı'dır.

Kumkent, başkent Bakü'ye 30 kilometre uzaklıkta, Azerbaycan'ın kimya fabrikalarının bulunduğu bir şehirdir. Azerbaycan'da yaşayan Ermenilerin sayısı 120 bin civarında bulunmaktaydı. Kumkent'te yine Azeri ve Ermeniler içiçe yaşamaktaydı. Fabrikalarda, Bakü'de, önemli ekonomik mevkielerde Ermeniler söz sahibiydi: Olaylar 3 gün sürdü. Olay yerine çok yakın olan Rus askeri birlikleri, müdahale etmedi. Üçgün sonra ancak olay anlaşıldı. Yerel yönetim, gençlerden oluşan grupları Kumkent'te yaşayan 18 bin Ermeni'nin üstüne saldırtmıştı. Bilanço 34 ölü ve yüzlerce yaralıydı.

Bunun üzerine, Azerbaycan, Karabağ'ı zayıf ve güçsüz düşürmek için askeri saldırılarının yanısıra kuşatma ve ambargo uygulaması başlattı. Önemli karayolları kesildi. Garajlar kapatıldı. Havayollarında kontrol sıklaştırıldı. Tüm ulaşım, radyo, telefon, elektrik bağlantıları kesildi. Su ve gaz borularına karşı sabotaj yapılarak imha edildi. Böylelikle kuşatma ve ambargo tamamlandı. Azerbaycan'dan 120 bin Ermeni, Ermenistan'dan 80 bin Azeri ülkesine geri döndü Şehumyan, Merduni, Geteşen gibi büyük yerleşim bölgelerinin yanısıra 23 köy tamamen Rus askeri ve Azerbaycan Milli Ordusu OMON birlikleri tarafından işgal edilerek boşaltıldı. Karabağ başkenti İstepenekert'e kadar tamamen kontrol altına alındı.

Doğu Avrupa'dan Kafkaslara da yansıyan milliyetçi rüzgarlar, Azerbaycan'ı da etkisi altına aldı. 1991 yılında Azerbaycan'da Muttalibov'a karşı mücadele eden ve ABD yanlısı olan Elçibey kliği, Rusya'dan ayrılarak "bağımsızlık" ilan etti. Rusya bu ayaklanmayı Bakü'ye girerek tanklarla ezmeye çalıştı fakat başarılı olamadı. Artık iktidarlar değişmişti. Yeni yönetime gelen Ebulfeyz Elçibey, milliyetçi-ırkçı bir politika eşliğinde, ABD'nin jandarması Türkiye'yle ekonomik-siyasi-askeri ilişkilerini geliştirmeye başladı. Türkiye, Rus emperyalizminin içinde bulunduğu durumdan faydalanarak Azerbaycan'ı; Kafkaslar'daki diğer Türki cumhuriyetlerine ve Orta Asya'ya açılan bir kapı olarak kullanmak istiyordu. "Türk kardeşlerimiz", "islamiyet" ve "Türkçe ortak dilimiz" demagojileriyle efendisi ABD için pazarlardan esaslı olarak pay almak buraların zenginliklerini talan etmek için elinden gelen çabayı gösterdi.

Kaybettiği yarı-sömürgeleri tekrardan kazanmak için, Rusya'nın yeni manevrası "**Bağımsız Devletler Topluluğu**" (BDT) oldu. Eski bağımlılık ilişkilerinden farklı olarak, sadece bazı özgürlük kırıntıları öngörülüyordu. "Bağımsız" devletler İçişlerinde "serbest" fakat dış ilişkilerde siyasi-askeri

olarak Rusya'ya bağılı olacaklardı. Çevresi Azerbaycan, Türkiye ve İran ile çevrili olan ve dış dünyaya açılacak herhangi bir kapısı da olmayan Ermenistan, sözde bağımsızlık ilan ederek koptuğu Rusya ile tekrardan anlaşmaya oturarak ekonomik, siyasi, askeri olarak BDT üyeliğini kabul etti.

Ebulfeyz Elçibey ise, Ermenilerden aldığı topraklar sayesinde saldırganlığını devam ettirerek "**seneye Erivan'da kahve içeceğim**" diyordu. Elçibey, Türkiye kanalıyla aldığı ABD askeri yardımlarına, MIT aracılığıyla örgütlenip Azerbaycan'a savaşa gönderilen ülkücülere, Türk askeri uzmanlarına güveniyordu. Ermenistan'ın BDT üyeliği, Rus emperyalizminin bir zamanlar askeri olarak desteklediği Azerbaycan yerine Ermenistan'ı tercih etmesine sebep oldu. Artık, Rusya'nın çıkarları için Ermenistan esas olarak desteklenecekti. 1992'nin ikinci yarısında, kaybedilen köy ve şehirler geri alındı. Ermenistan ile Karabağ koridoru, Laçın ve daha da ileri gidilerek stratejik noktalar Kelbecer, Ağdam, Şuşi alındı. Eskiden havayolu ile sağlanan Karabağ-Ermenistan bağlantısı karayolu ile bundan sonra sağlanacaktı. Çünkü bu yol askeri ulaşım için önemli bir köprü niteliğini taşıyordu. Türkiye'nin Azerbaycan ile ulaşımının sağlanması için tek yol Nahcivan,-Zangelan-Bakü yoluuydu. Azerbaycan'ın kaybetmiş olduğu topraklar, yıkımlar, kayıplar TC için önemli değildi. TC; bu yol ile esas olarak, Orta Asya Cumhuriyetleri'ne ulaşmayı ve Bakü'den çıkacak petrolü Zangelan-Nahcivan ve Türkiye yolu ile dünyaya taşıma projesini düşünüyordu. Bu projeden TC'nin yıllık kazancı sadece 1 milyar dolar olarak hesaplanmıştı.

Elçibey hükümeti, Azerbaycan'ın, savaşta stratejik noktalar kaybetmesi (Ağdam, Şuşi), savaşın getirmiş olduğu ekonomik zorluklar, bir milyona yakın Azeri halkının topraklarından çıkarılıp yersiz kalması v.b. problemlerin üstesinden gelemedi. Aynı zamanda iktidardaki değişik klikler arasında son derece keskin çatışma, yenilginin vermiş olduğu çöküntü ile daha da keskin biçimde kendini göstermeye başladı. Ülkede yaşayan azınlıklar **Talişler** ve **Lezgiler** özerk cumhuriyet kurmak ve Rusya'ya bağlanmak için isyan başlatarak, artık hükümeti tanımayacaklarını ilan ettiler. Bu hareketlerde Rusya'nın parmağı vardı. Azerbaycan'ı içeriden çöküntüye uğratmak için, azınlıkların özerk cumhuriyetler kurmasını alttan alta destekliyordu (Rusya, Gürcistan'da yine aynı şekilde Abhazlar'ı devlete karşı silahlandırarak destekledi. Gürcistan Devlet Başkanı **Eduard Şevardnadze**, çok zor durumda kalan ve bölünmenin eşiğine gelen Gürcistan'ın BDT'ne üye olacağını söyledi). Ülkede azınlıklar dahil gençler savaşa gitmemek için Rusya'ya kaçmayı yeğliyordu. İçeride kalanlar savaşmaktan kaçıyordu. Yani kısacası Azerbaycan bölünme ile karşı karşıya kalmıştı. Rusya'nın planları adım adım gerçekleşiyordu. işte böyle bir dönemde halkın da desteğini alarak, Brejnev döneminde politbüro üyeliği görevini yürüten, aynı zamanda deneyimli politikacı **Haydar Aliyev** göreve geldi. **Aliyev**, ABD'yi temsil eden TC ile Rusya arasında tercih yapmalıydı. Meclisteki ufak bir azınlık muhalefetine karşın,

H. Aliyev BDT'ne ister istemez girmek zorunda kaldı. **Hikmet Çetin** parlamento oylaması sırasında Azerbaycan'a gelerek Azeri parlamenterlerle ilişkiye geçip, olumsuz yönde oy kullanmaları için yoğun çaba harcadıysa da başarılı olamadı. Azerbaycan egemen sınıfları, ekonomik olarak oldukça zayıf düşen iktidarını sağlamlaştırmak için Türkiye ile de ilişkisini koparmayı tercih etti.

Rusya'nın yeniden kontrol altına aldığı Azerbaycan-Ermenistan-Gürcistan devletlerinin gerek kendi içerisinde gerek birbirleri ile savaşa girişmeleri zayıf düşen devletlerin Rusya'ya daha da çok bağımlı kılmak politikalarından başka bir şey değildir. Rusya eski hakimiyetine kavuşmak için bölgenin en önceki ulaşım yolu Tifüs-batum-Erevan-Neheçeven ve Bakü yani bütün devletleri birbirine bağlayan tren yolu ile aynı zamanda Batum'dan denize açılan uluslararası karasulara açılan yolu böylelikle denetimine geçirmiş oldu.

Beş yıldan bu yana süren Azerbaycan-Ermenistan arasındaki savaşta, şimdiye kadar Ermenistan halkı beş bin, Azerbaycan halkı yirmi bin kayıp verdi ve iki taraftan yüzbinlerce yaralı, yıkımlar, yağmular halkların arasında seneler geçse de onarılamayacak yaralar açmıştır. Bu savaşta halklar birbirine düşman edilmiş, gerçek düşmanlarının emperyalistler olduğunun farkına varmamışlardır.

Ermeni egemen sınıflarının, Rusya'nın planlarını gerçekleştirmesinde önemli payı vardır. Tam da Bakü'den çıkacak petrolün boru hattının nereden geçeceği ve işletme hakları görüşmeleri yapılırken, hattın Türkiye'den geçmemesi için Ermeni gerici ordusu Fizuli-Cebrail yani Zengelan bölgesini kapatarak boru hattının Rusya'dan geçmesini sağladı. Ermeni egemen sınıfları, '93'teki bu saldırgan tutumuyla, Rusya'ya daha çok yarandı ve Rusya'nın çıkarları için "savaş hali" palavraları ile Ermeni halkını çok ağır yaşam koşulları altında zor bir kışa girerken elektriksiz, gazsız kalmaya mahkum etti.

Azerbaycan halkının da, yaşantısı ve beklentileri Ermenistan halkından farklı değildir: Barış ve eski yaşam özlemi. Fakat H. Aliyev yönetimi, alınan yenilginin yanı sıra, çok zor ekonomik şartlar ve savaştan göç ederek kaçan sayısı milyonlara varan Azerilerin sorunlarının altından kalkacak durumda değildir.

Azerbaycan, bu savaşta topraklarının %20'sini kaybetti. Senaryonun bundan sonraki bölümünde ise, kaybedilen bu toprakların geri alınması için Azerbaycan'a yardıma başlanmıştır. TC, bunun için askeri uzmanlarını bölgeye gönderdi. Aynı şekilde bölgeyi dikkatle inceleyen ABD de savaşın dengesini bozmak için uzmanlarını göndermiştir. Savaşın bundan sonra daha da boyutlanacağı gözlenmektedir. Siyasi partileri "**milli birliğe**" çağıran **H. Aliyev**, Afganistan'da Ruslara karşı savaşmış mücahitlere güvenmektedir.

BDT 'nun yeni oluşumuna göre, artık her ulus kendi ordusunu kendi oluşturdu. Bütün bunların, yani cumhuriyetlerin sınırı da Rusya'nın kontrolü altındadır. Bugün için Azerbaycan BDT üyesi olmasına rağmen, Rus askerlerinin denetiminde değildir. Azerbaycan'ın TC'den askeri olarak yardım olması, ordusunun inşası için TC subaylarını görevlendirmesi, TC ordusunun buralarda güvenlikten sorumlu gibi hareket etmeleri, Rusya'nın tepkisini çekmektedir. **Çiller**'in Rusya ziyareti sırasında, Karabağ'a TC askerinin "Barış Gücü" olarak yerleştirilmesi önerisini, **Yeltsin** kabul etmemiştir.

Bu arada, Kafkaslar'daki bu çelişkiler yumağından yararlanan İran'da "Müslüman"lığı kullanarak parsa toplamaya çalıştı. Rafsancani, bölgedeki Müslüman devletleri tek tek gezdi ve ortak projeler temelinde ilişki geliştirmeye çalıştı. İran, savaştan kaçan mültecilere, barındıkları çadırlarda Kur'an dağıtmakta, mescitlerle "yardıma" koşmaktaydı. Her fırsatta "laik"likten bahseden Ankara da, İran'dan geri kalmamak için bütün Orta Asya Cumhuriyetleri'nin başkentlerine camiler, Kur'an kurs binaları inşa ettirdi. Ancak İran, halkın geri duygularına seslenmekle Türkiye'den daha başarılı oldu. ABD emperyalistlerinin acentası Türkiye ile Alman emperyalistlerinin acentası İran arasındaki rekabetten, İran daha faydalı çıktı. Kafkaslar'da silahlı mücadele temelinde ve İran tipi İslami radikalizmin gelişmesinden çekinen ve bunu şiddetle engelleyen Rusya ile ABD, oldukça rahatsızdır. Bunun için İran'a karşı yeni yeni senaryolar peşindedirler. İslam devletlerine açılan kapı, Ermenistan üzerinden geçtiği için, Rusya Ermenistan'ı bir duvar olarak kullanmaktadır. Dünyada ve Türkiye'de gerici medya ve psikolojik savaş uzmanları, Ermenistan-Azerbaycan savaşının kapitalist özünü karartarak, savaşı "Müslüman-Hiristiyan çatışması" şeklinde göstermekte, halkların geri duygularına hitap ederek, kendi emellerine alet etmektedirler.

Azerbaycan-Ermenistan savaşını kendine malzeme olarak kullanan TC, Kürt ulusal hareketi hakkında da çeşitli spekülasyonlara girmektedir. "Apo Ermeni'dir", "PKK yöneticilerinin % 70'i Ermeni'dir", "Öldürülen militanlar sünnetsiz çıktı! Ermeni köpekleri!" yalan ve demagojisi yapan TC, 1956'daki **Kara Eylül**'ü unutturmaya çalışmaktadır. Bu tarihte Türkiye'de yaşayan bütün Rum ve Ermeni'lerin evleri, işyerleri yağmalanmıştı. Bugün de aynı şekilde provokasyon işaretleri vardır. Buna karşı uyanık olunmalıdır. Yıllardır kardeşçe birlikte yaşayan Türk-Kürt-Ermeni-Rum halklarının düşmanları, emperyalistler ve Osmanlı İmparatorluğu'nun devamı olan TC'dir. ABD'li savaş uzmanlarından aldıkları eğitimle hareket eden TC güçleri, içinde yaşadığımız yüzyılın başında Ermeni'lere yaptıkları soykırımı, bugün de aynı şekilde mazlum Kürt ulusu üzerinde icra etmektedirler.

Geçtiğimiz aylarda, Azerbaycan'da önemli gelişmeler meydana geldi.

20 Eylül 1994'te, Azerbaycanlı şirketler ile Batılı şirketler arasında "Asrın Antlaşması" olarak nitelenen bir petrol anlaşması imzalandı. Azerbaycanlı şirketlerle anlaşan şirketler İngiliz BP (British Petroleum); Amerikalı AMAVO, Benzoil, Mc Dermott, UNUCA ve RAMCO; Norveçli Penzoil, Ruz Likoil ve TPAO (Türk Petrolleri Anonim Şirketi). Bu anlaşmayla beraber, Azerbaycan üzerinde Batılı emperyalistlerin hakimiyeti tescil edilmiş oldu. Bu anlaşmadan en çok ABD ve İngiliz emperyalistleri kârlı çıktı. Buna örnek olarak, Azerbaycan'ın bu işten net kârı 34 milyar lira iken, İngiliz BP şirketinin kârının 18 milyar lira civarında olması gösterilebilir. Keza, ABD şirketleri tek tek BP kadar kar etmeyeceklerse de, 5 ABD şirketinin bu konsorsiyumda yer alması büyük avantajlar sağlayacaktır.

Antlaşmanın imzalanması üzerine, Azeri egemen sınıflarının Rus kliğini temsil eden Başbakan Hüseyinov darbe girişiminde bulundu. Çünkü Rusya bu anlaşmayı tanımayacağını resmen ilan etmiş ve derhal Azerbaycan'daki işbirlikçilerini harekete geçirmişti. Fakat, bu darbe, Azeri egemen sınıflarının Batılı emperyalistler kliğini temsil eden Cumhurbaşkanı Haydar Aliyev tarafından bastırıldı.

Azerbaycan'daki petrol kaynakları, Rus emperyalistleri için hâlâ önemli. Aliyev, şimdilik ayaklanmayı bastırsa dahi, bölgede emperyalistler arası rekabet, eskisinden daha yakıcı olarak devam ediyor. Bu rekabet, genelde Kafkasya üzerinde sürmektedir ve önümüzdeki süreçte başka başka görünümle kendisini gösterecektir.

CHIAPAS'TAN RAPOR: Silahlı Campesinolar-2

Michael SLATE

*Bir Maoist olarak,
konuyu bir kez
daha mantığa
vurdum: Bir yanda,
yaşantılarında
köklü değişiklikler
isteyen ve gönüllü
olarak silahlanan
köylüler; diğer
yanda, bu
köylülerin tüm
ülkede iktidarı
ellerine alma
bilincinden yoksun
hareketleri.
Chiapas genelinde
"silahlı reform"
anlayışı yaygın.*

SAN JUAN CHAMULA

Camları, çiseleyen yağmurun bıraktığı izlerle dolu olan taksi, **San Juan Chamula**'ya doğru tırmanıyor. Etrafımız, pazardan aldıkları hindiler, meyveler, sebzeler ve diğer ihtiyaçlarını ellerinde taşıyan insanlarla dolu. Taksinin dikiz aynasına, güzel renkli ve uzun kuyruklu, esaret altında yaşayamayan **Quetzal** kuşunun marketi asılmış. Arabanın teybinden, Meksika kent müzikleri yayılıyor. Yolcuların çoğu, kentte bir pazar gezintisi yaptıktan sonra evlerine dönenlerden oluşuyor. Taksimiz, kâh durup yolcu indiriyor, kâh yolcu topluyor.

Chamula'ya giden yolu yarılarken, hızla, ilan tahtasındaki bir reklamı geçiyoruz. "Vatandaşlarla ilgili" ilan tahtasında şöyle yazıyor: "**Kızılderililer, Diyalogla Daha Çok Başarılı. Silahlara Hayır!**" San Juan Chamula, San Cristobal'i çevreleyen dağlık bölgenin içinde olsa da, isyanın sıcak olduğu bir yer değil. Buna rağmen, ilan, yeni yılda patlayan silahlı köylü isyanının etkisini ve yerel otoritelerin korkusunu yansıtıyor (Biraz sonra, ayaklanmayı destekleyen birçok yerli köylünün olduğunu da göreceğiz). Ve yerel otoriteler, ilanların gücüne kendileri de inanmıyor olacaklar ki, Zapatista kuvvetlerine karşı federal ordudan korunma talep etmişler. Chamula'da iniyoruz, çünkü burada sosyal mücadele pek gelişkin olmasa da, 1 Ocak Ayaklanmasıyla mücadelenin yükseldiği bir *municipio* (belediye-çn.). Chamula, yerli köylüler için, hayat standartı yüksek bir yer. Burası, PRI'lı politi-

kacılar ve federal hükümete hizmet eden caciquelerin de oldukça yoğun olduğu bir bölge.

Chamula, San Cristobal'ın 30 mil kuzeyinde, yüksek rakımlı bir kır belediyesi. Belediyede 10 bin Tzotzil insanı yaşıyor ve burada ünlü dini törenler yapılıyor. Bölgedeki büyük ve eski sömürge stili kilise, turistleri çekiyor ve yerel yönetim için iyi bir para kaynağı. Chamula halkı, 1869'da, büyük bir yerli isyanını da, tarih sayfalarına geçirmiş.

Burada, ejido topraklarından farklı olarak, toprak sahiplerinin komünal mülkiyeti var. Belediye sınırları içerisindeki tüm topraklar, teknik olarak, Chamula'nın Tzotzil topluluğuna ait.

Chamula'nın nüfusunun çoğu yerli insanlardan oluşuyor. Fakat, kasabaya girdiğinizde, insanlar arası sınıfsal farklılığı görüyorsunuz. İlk olarak tümünden tuğlalı ve dışı sıvanmış, sağlam çatılı evler görünüyor. Bunlar, kaldırım boyu uzanıyor. Arabalar, büyük TV antenleri, avlular ve yüksek parklıklar dikkat çekiyor. Bunlar, zengin Chamulalıların meskenleri. Buralarda caciqueler, yerel politikacılar, işadamları, toprak sahipleri ve bunların hizmetkarları oturuyor.

Yerel hükümetin toplandığı yerdeyiz. Kasabanın kare şeklindeki meydanına geldiğimizde, kasaba konseyinin toplanmasını bekleyen, siyah yünden el yapımı pançolar giymiş düzinelerce yerli erkek görüyoruz. Bu insanların bir kısmı, ellerinde süslü değnekler taşıyorlar. Bu değnekler, taşıyanların, dinsel ve toplumsal yetkileri olduğunu gösteriyor.

Yoldan yukarıya doğru kısa bir yürüyüş, sizi diğer bir Chamula'ya götürüyor. Tepelerde kaldırım bitiyor; çamurlu, taşlı ve tekerlek izleriyle dolu bir yol yükseliyor. Burası, Chamulalıların büyük kısmının hayatını sürdürmeye çalıştığı tepeler. İki Chamula arasındaki tezatlık, buradaki herşeye, karmaşık sosyal ve sınıfsal bağların hakim olduğunu ima ediyor.

Çamurlu yolu tırmanırken, yağmur düzenli çiseliyor ve hava soğuyor. Yağmurdan dolayı dağdan aşağıya akan minik derecikler, yokuşu iyice çamurlaştırıyor. Ayakkabılar, botlar ve ayaklar hep çamur. Evler kerpiç, çamur ve tahta çubuklardan yapılmış. Sazla kaplı veya oluklu metalden yapılmış çatılarla korunuyorlar. Bazı kerpiç tuğlalı evlerin önyüzü dayanıklı boya veya katkılı sıvalarla güçlendirilerek korunmuş. Birçok ev dikdörtgen şeklinde fakat bazıları daire şeklinde. Bu küçük evlerin hepsi, büyükçe bir odası bulunan ve içinde bölünmemiş bir ailenin yaşadığı mekanlar. Bölge sakinlerinin bir bölümü, tarlaların arasında kalan yerlerde, evlerin sık olduğu, büyükçe alanları kaplamışlar. Burada ekilebilir toprak az ve campesinoların en yoksulları, Tuxtla'nın ve Tabasco eyaletinin dışındaki ovalıklarda bulunan sıcak topraklı büyük çiftliklere sıkça gidiyorlar. Bir kısım yoksul campesino ise, Chamula'nın büyük toprak sahiplerinin yanında, günlük 6 peso'ya (peso: Meksika para birimi-çn.) çalışıyorlar.

Yolu tırmandıkça, pınarlar ve kuyularla karşılaşılıyor. Üç kadın, dizlerine kadar soğuk suya girmiş, çamaşır yıkıyorlar. Bir diğer kadın, pınardan

doldurduğu suyu kafasının üzerindeki vazo biçimli kaptan taşıyor. Ötede, birkaç at bağlanmış. Yolun sol tarafındaki tepeceğin üzerinde, çamur ve ağaç çubuklardan yapılmış bir ev göze çarpıyor. Yaşlı bir adam, kapısının önyüzünü battaniyeyle örtüyor. Selam veriyor ve konuşmak için yaklaşıyoruz:

“Biz burada doğduk. Burada, herkesin küçük bir parça toprağı vardır. Şurada küçük bir parça, orada küçük bir parça. Burası, komünal toprak. Eğer ölürsen, toprak oğullarına geçer. Biraz mısır, biraz patates, biraz fasülye yetiştiririz.

“İki oğlum var. Herbirinin kendi toprağı var; toprak bize aitti, sonra ben onlara verdim. Toprağı bölüştük. Çocuklarımın oğulları yetiştiğinde, onlar toprağı bir daha bölüşecekler. Bizim yaptığımız budur. Zamanla, toprak gerçekten küçülüyor. Mısır yıl sonunu getirmiyor. Sadece yeterince *elate* yiyebilirsin (elate: Taze mısır). Depoda mısır kalmıyor. Ancak satın alırsan mısır depolayabilirsin. Fakat satın alırsan... Üç veya dört lona alırsan, bir yıl yeter.

“Diğer insanlar ürünlerini pazara götürüyorlar. Fakat biz çalışarak ve yakacak odun keserek para kazanıyoruz. Çok kazanamıyoruz, azıcık kazanıyoruz. Günde 10 veya 20 peso gibi. Yakacak odunu şehirde satmayız. Evlerde stoklayarak gelecek için saklarız.

“Başka yerlere gidip toprağı sürerek, marangozluk yaparak, diğer insanlar için ağaçlık odun keserek veya onların mısır tarlalarını hasat ederek günde 10 peso kazanabilirsin. Buralarda insanların toprağı az değildir. Birçoğunun toprağı çoktur. Bazıları topraklarını satar, paran varsa, anlaşırınsan toprak satın alabilirsin. Fakat bizim paramız yoktur, dolayısıyla hiçbirşey satın alamayız.”

GRIEVANCES

Yaşlı adamdan ayrıldıktan kısa bir süre sonra, evinin önünde çocuklarıyla oynayan genç bir campesino ile karşılaşırız. Evin arkasında birkaç eski kamyon parketmiş. “Burası benim toprağım. Benim babam burada doğmuş ve burayı büyükbabamdan miras olarak almış. Ve ben burada doğduğumdan bu yana, aynı toprağı babamdan mirasla hakettim.

“Toprakta çalışırım, kendi toprağımda...Toprağım küçük parsellidir. Her parça 10-15 metre kare kadar. Birazı burada, birazı şurada farklı yerlerde parçaları var. Tümü 3 hektar tutuyor.

“Sıcak topraklarda da çalışmaya giderim, buradaki gibi mevsimlik mısır ve fasülye yetiştirmeye. Toprak kiralamak için 500 kilo ürün öderiz. Sıcak topraklarla burası arasındaki mesafe, atla 6 saattir. Biz, her yerde yerliyizdir. Bu çevrede problem şu: Biz aşağılara gittiğimiz zaman, ailemiz burada kalır ve bu yüzden ailemize günlük 10 peso bırakmak zorundayızdır.”

Genç adam, isyanı şiddetli bir biçimde destekliyor. Buradaki birçok insan gibi, onun da Zapatistalar veya programları hakkında fazla bilgisi yok.

Fakat Zapatistaları, campesinoları yardım eden insanlar olarak algılıyor.

“1 Ocak'ta yeterince mutlu oldum. Oradakiler savaşmak istiyorlardı, toprağın üzerinde saatlerce köle gibi çalışmak istemiyorlardı. Gördüklerim beni mutlu etti. Çünkü biz küçük insanların, işi ve toprağı yoktur. Sadece ailemiz vardır. Bize, fakir yerli halka yardım ederlerse mutlu olurum.

“Zapatistalar savaşıyorlar çünkü daha çok toprak istiyorlar. Zapatistaların hepsi yerli insanlardır. Bazı insanlar onların iyi olduğunu ve bazı insanlar da onların kötü olduğunu söylüyorlar. Bundan dolayı emin olamıyoruz. Gerçekten Zapatistaların mı yoksa hükümetin mi istenmesi gerektiğini bilemiyoruz. Bilgimiz yok.

“Aileme destek olmak için daha çok toprak isterim. Toprak küçük parceller halinde, yetersiz. Ve tabii parça başına aldığım mısır ile fasülye az. Mısırın tonu 750 peso. Fasülyenin kilosu 2.2 peso. Bunları çalışmaya gittiğimizde satarız. 2 veya 3 ton satarız. Ailem için birkaç çuval saklarım. Tabii, milpada ekmek için de...

“Daha iyi bir yaşam hoş olurdu. Fakat buradaki topraklar çok küçük. Hepimiz, daha iyi bir yaşam için daha iyi toprak isteriz.”

Yağmur kesiliyor ve kasabaya geri dönmek için hazırlanıyoruz. Campesino, bizi yol kenarına kadar uğurluyor. Ve ona, kırları boydan boya saracak bir köylü isyanı konusundaki görüşünü soruyorum. Gözleri parlıyor ve konuşmadan önce gülüyor. İsyân onu iyiden iyiye etkilemiş ve bu soruyu daha önce de kendine sorup düşünmüş. “Mücadelenin bu biçimi hoşuma gidiyor. Hükümetin toprak hırsızlığı hoşumuza gitmiyor. Hükümetin, köylüye toprak vermemesinin sebebi, köylünün toprağı geliştireceğindedir. Sadece *mestizoların* (mestizo: toprak ağası-çn) 200-300 hektar toprağı olmamalı. Campesinolar eşit olmalıdır. Eşit toprak. Köylü, toprak ister. Her aile reisine, her köylüye 30-40 hektar toprak düşerse faydalı olur.

“Büyük sürü sahipleri hükümetten çok yardım alırlar, çok destek alırlar. Neden onlar çok yardım alıyorlar? Ve köylüler için hiç yardım yoktur. Neden? Çünkü yoksul köylü savaşır. Ailemizle sıkıntı çekeriz. Rahat yoktur. Ve benden yoksulları da var. Bir parça toprağı olmayanlar var. İş ararlar. Ya bulurlar veya bulamazlar. Yoksul aileleri ve kendileri açtır! Burada çok iş yoktur. Bu yüzden insanlar Tuxtla ve Tabasco'nun dışında iş aramaya giderler. Bazı insanlar ciklet satar, bazıları dondurma. Yoksul kızılderi insanı bunları yapar. Çektiğimiz sıkıntı budur.”

CACIQUELERİN KUTSAL SAVAŞI

İspanyollar, Chiapas'ı ilk kolonize ettiklerinde, yerli insanlar arasından sadık hizmetkarlar topladılar. Bu insanlar, İspanyol kolonyal yönetiminin canalıcı uygulamalarını gerçekleştirdiler. Yüzlerce yıl sonra, 1915-20 arası, Chiapas'taki yerliler *mapaches* diye adlandırılan ordu tarafından terörize edildi. Meksika devriminin Chiapas'tan yayılan toprak reformunu durdur-

mak için şiddet kullandılar. Ve yerel toprak ağalarının muazzam büyüklükte toprakları gaspetmelerine yardım ettiler (bunlar bugün hala vardır). Anlatılanlar, bugün birçok yerlinin yaşadığı Chiapas'ta yürürlükte olan cacique sisteminin tarihsel kökleridir.

Chamula'da, caciqueeler yerli insanların arasında kodamanların çeteliğini yapıyorlar ve herşeyi kontrol ediyorlar. Bütün taşıtların ve bütün binaların başındalar. Tarım aletleri, gübre ve teknoloji girişlerini kontrol ediyorlar ve köylülerden para koparma operasyonları yapıyorlar. Bölgeye gelen tüm uluslararası yardımları ve hükümet fonunu kontrol ediyorlar. Komünal topraklar üzerinde nasıl bölüşüm yapılacağına, neler kullanılacağına son söz onlarındır. Chamulalı gençliği mahveden en iyi alkol üretiminin ve dağıtımının başında onlar vardır. Çeşitli dini tatil günlerinde gelen turistleri sömürmek üzere kilise ve diğer para getiren işlerin başında onlar vardır. Onlar yerel hükümeti kontrol ederler ve PRI partisi tarafından yönetilen bütün federal hükümet operasyonlarıyla sıkı bağları vardır. Kendilerine verilen bütün bunların karşılığı olarak, caciqueeler PRI'yı seçimle hiçbir zaman duramayacağı kadar iktidarda tutarlar. Bazı bölgelerde, caciqueelerin kontrol altında tuttıkları herkese oy attırdıkları bilinir.

Chamula'daki caciqueeler -ve tabii Chiapas'ın bütün belediyelerindeki- Chiapas kırlarındaki köylülere yarı-feodal baskılar yaparak ayakta dururlar. Ve bunların silahlı çeteleri, merhametsiz terör kampanyaları yürütürler.

Chamula'da, cacique kontrolü on yıllar süren ve şiddetli bir dini savaş yaratmış. Yerli kültürünü koruma adı altında, caciqueeler Chamula'dan 300 bin kadar insanı kovmuşlar. Çünkü bu köylüler Maya ve Katolik dini ile karışık yerel dinden, protestanlığa geçen köylülermiş.

Bu konularda oldukça fazla ve karışık yalanlamalar vardır.

Caciqueeler, köylüleri denetim altında tutmak için uzun süre dini kullandılar. Caciqueelerin kara defterinde bulunan birçok köylü, dinini ve medeni haklarını koruyabilmek için, hayatını sefalet içinde sürdürme pahasına aşırı vergiler ödemek zorunda kaldı. Birçok campesino borca battı, çünkü giriş ve rüşvet parası olarak yüksek oranda alkol ve yiyecek ödediler.

Chamula'da, caciqueeler katolik kiliseyle çekişiyorlar, özellikle de bölge piskoposu Samuel Ruiz'le. Ruiz, dinde tutucu olmadığı ve köylülere yapılan baskılara karşı konuşma yaptığı için, kendisine Kızıl Piskopos lakabı takılmış. Bu, caciqueelerin bölge kilisesinden kopmalarına ve Ortodoks versiyonu Katoliklik ile Maya dini karışımı bir inancı benimsemelerinin bir faktörü. Caciqueelerin dini, hükümete tapmak ve bu dine "Son PRI" diyebiliriz.

Kovulan insanların pek azı geleneksel Katolikti. Fakat bir çoğu Protestandı. Bunlar, dini törenlere ve görevlere katılmıyorlardı ve içki içmiyorlardı. Dolayısıyla caciqueelere fazla para bırakmıyorlardı. Caciqueeler, bunları

cezalandırmadan bırakamazdı. Böylece topraklarına el konarak çıkarıldılar.

Aynı zamanda, dönen köylülerin Protestan kilisesi; ABD emperyalizmi ve Meksika egemenlerinin bir kanadı tarafından Katolik kilisesine karşı kullanıldı. Chiapas'ta birçok Protestan mezhebi var.

Bölgedeki Protestan etkilerinden biri de *Dilbilimi Yaz Enstitüsü*'dür ki bu İncil'i çeşitli yerli dillerine çeviren bir kurumdur. Enstitü il kez başkan Lazaro Cardenas'ın reformuyla, 1936'da Meksika'ya geldi. Amaç, Katolik kilisesinin etkisini kırmaktı. 1953'te, yerliler yabancı misyonerlerin etkilerini protesto ederek, enstitünün kapı dışarı edilmesini istediler, ABD Büyükelçiliği Enstitü adına müdahale etti. Aynı zamanda, Meksika İçişleri Bakanlığı, Enstitü'yü destekledi çünkü bunu sol kanat Katolik papazlara karşı kullanmak istiyordu.

Ben, bütün Latin Amerika'da Protestanların genel olarak ABD destekçisi ve faşist politik hareketler oluşturduğunu biliyordum ancak Chiapas'ta, bazı Protestan köylülerin sınıf mücadelesinde olumlu rol oynaması dikkatimi çekti.

1992 baharında, San Cristobal kenarına atılmış büyük bir grup Protestan ile bir grup caciqueyle karşılaştım. O zamanlar, San Cristobal'de şiddetli bir silahlı çekişme vardı. Ve son günlerde, Chamula'dan sürülen insanlarla San Cristobal'den atılan caciqueeler arasında büyük bir savaş başladı. Çünkü sürgünler, Chamula belediye başkanını kaçırmışlardı ve ihraçların sürmesi nedeniyle başkan hapse atılmışlardı.

Sürgün köylülerin pek çoğu, eyalet boyunca gerçekleşen toprak kamulaştırmalarına katıldılar. Söylentilere göre, bunların pekçoğu EZLN'yi oldukça desteklemiş. Bunların inancına göre, sürgünlere ve caciqueelere karşı hükümete verilecek en iyi dilekçe, silahlanmakmış.

Bir Maoist olarak, konuyu bir kez daha mantığa vurdum: Bir yanda, yaşantılarında köklü değişiklikler isteyen ve gönüllü olarak silahlanan köylüler; diğer yanda, bu köylülerin tüm ülkede iktidarı ellerine alma bilincinden yoksun hareketleri. Chiapas genelinde "silahlı reform" anlayışı yaygın. Örneğin Protestanların bir delegasyonu, Zapatistalara bir dilekte bulunmak için gidiyorlar ve onlardan, hükümetle sürgünler arasında anlaşma yapılmasına yardım etmelerini rica ediyorlar.

SÜRGÜN İNSANLAR

Birçok campesino, Chamula'nın güneyine sürülmüş ve Lacandon yağmur ormanlarını da kapsayan bir alanda yeni yerleşim yerleri oluşturmuşlar. Kasabalar Yeni Bethel, Yeni Kudüs, Cennet gibi dini isimlerle anılıyor. Binlerce sürgün insan, San Cristobal çevresindeki yerleşim yerlerinde barınıyor. Burada, 8 yıl önce Chamula'dan sürülüp, sahipsiz bir toprağı kendine mesken tutan genç bir yerli çiftle, Juan ve Maria ile tanışıyorum.

Küçük, tahta evlerinde oturuyoruz. Biz konuşurken, Maria'nın büyü-

kannesi, ateşin üzerindeki büyük bir çömleğin yanında duruyor. Büyükanne, sabah erkenden ırmaktan topladığı salyangozları pişiriyor. Diğer bir odanın içinde, Maria'nın kör babası yatıyor ve şeker hastalığından ölmek üzere. O, artık tedavi edilemez halde ve sıkıntısını azaltacak bir ilaç için paraları yok.

Juan, Yeni Yıl Ayaklanması hakkında konuşmaya başlıyor: "Ocak 1'de ne olduğunun farkında değildik. Sabah 02.30 civarları ne olduysa oldu. İnsanlarla tıklım tıklım dolu arabalar *perifericoya* (periferico: şehir çevresindeki anayol) gidiyorlardı. Silahlı, sırt çantalı ve malzemeliydiler. Hepsi şehrin merkezine gidiyorlardı ve onlar şehrin bütün resmi binalarını tamamen paramparça ettiler. Bütün kayıtları, masaları, bütün kağıtları -ki herşey bu kağıtlardaydı- kapıları, camları, pencereleri... Yaralanmıştık, üzerimize yürüyeceklerini sandık. Fakat hayır. Çünkü, köylülerin diğer köylülerle savaşması için bir neden yoktu. Sadece zenginlerle ve mestizolarla savaşılmasıydı. Ve onlar hükümete karşı savaştılar. Savaşıyorlardı çünkü uzun zaman hükümetten yardım istemişleri. Problem böyle başlamıştı. Ve problem çözülmedi. Sonunda silahlarıyla geldiler. Çünkü, problemleri çözmenin yolu buydu."

Juan, daha sonra Chamula'dan sürülüşlerini anlatıyor. "San Cristobal'e gelmeden yıllar önce Chamula'da yaşıyorduk. Burada, benim büyükbabamın büyükbabasının ailesinden bu yana yaşadık. Hepimiz orada doğduk. Ve sonra San Cristobal'e geldik, çünkü Protestanlığı kabul etmiştik. Bizim toplumumuz bundan hoşlanmazdı. Bunu istemediler."

Juan, Maria'nın babasının odasına yöneldi. Kurutup un yapmak için tavan kirişine astığı mısır başaklarını yeniden düzenlemeye başladı. Chamula'dan nasıl sürüldüklerini, kendi topraklarının ne olduğunu anlatıyordu. Caciqueler sürgünlerin topraklarına el koymuşlardı, kendilerini zenginleştirmek ve destekçilerini ödüllendirmek için bu toprakları kullanıyorlardı. Juan, bunları anlatırken oldukça kızgındı.

Maria, öfkeli sesiyle araya girdi. "İnsanları sürerken dövdüler. Kızları alıkoydular, kadınları sopalar ve taşlarla vurdular. Sonra evleri yaktılar. İnsanları korkutup kaçırmak içindi yaptıkları. Üzerine yürüyorlardı. Hiçbirşey yapamıyordun. Bir kadın evinden çıkmadı ve evle birlikte yandı. İnsanları hapse attılar, soğuk sulara soktular, yaktılar. Caciqueler hep beraberdi. Evlere geliyorlardı ve halka kötü davranıyorlardı. Şehirli adamlar, genç kadınlarımıza yaklaşıyorlar ve rahatsız ediyorlar, tecavüz ediyorlar. Bazen sopalarla geliyorlar ve seni yürütüyorlar. Chamula'dan ötelere, tepelerin arkasına götürüyorlar. İki veya üç gün, aç bırakarak bir yere kapatıyorlar. Bu sana ceza. Eğer uslanmıyorsan, evine gaz döküp yakıyorlar. Bunlar caciquelerin yarattığı sorunlar.

"Şimdi sorunu doğru koyalım. Hükümet bunu takmıyor. Zapatistalar bunu çözmek için geldi ve problemi çözmek için birşeyler yapılabileceği görüldü."

Maria, yakacak odun toplamaya başlarken, San Cristobal'de karşılaştıkları yeni zorlukları anlatıyor. "Pazara birşey almaya gidersek, bizi dışarıya atıyorlar. Bir şey satın almamıza izin vermiyorlar, bir şeyler almaya çalışıyoruz yiyecek için. Orada başkanın kendi polisleri var. Veya birliklerden polisler gönderilir. Bunlar peşin parayla alabilen iyi müşterilerdir. Peşin ödeyemeyecek halk gittiğinde, esnafın hoşuna gitmiyor ve sorun çıkıyor. Birşeyler almaya izin yok. Birşeyler satmaya gittiğimizde de izin vermiyorlar. Satış yapmak zorundayız. Çünkü çocuklarımıza yemek vermeliyiz, veya annem gibi hastalara ilaç almalıyız. Yapamıyoruz, çünkü sattırmıyorlar.

"Böyle yaşayamayız. Ve kocam çalışmaya gittiğinde, iyi para vermiyorlar. Yetmiyor. İlaç almaya yetmiyor. Bir küçük şişe ilaç 20-25 peso, ve biz yemek için mısır ve fasülye almalıyız. İyi para vermek istemiyorlar. San Cristobal'de iyi kazananlar var, fakat işçilerine iyi para vermiyorlar. Bazen, eğer yakacak odun satarsan, federal polis alıyor. Eğer kömür satarsan polis alıyor. Tahta eşya satarsan, alıyor. Hiçbirşey satmamızı istemiyorlar! Peki biz ne yiyeceğiz? Buradan göç etmemize ve açlıktan her türlü ölmemize mi izin veriliyor?"

Juan, öyküyü bitiriyor. "Buralarda ekmek için küçük bir arazi aradık. Burada yiyecek yetiştiremeyiz çünkü fazlayız. Ve bize iş vermezler. Gerçekte, zar zor yemek yiyebiliyoruz. Fakirliğimizin sebebi budur. Savaşmamızın sebebi budur."

TOPRAK İŞGALİ

Geçtiğimiz onyıllar boyunca Chamula ve diğer kasabalardan binlerce insan çıkarıldı ve bunlar, San Cristobal'e ucuz işgücü oldular. Onlar inşaat işçiliği, kamyon yükleme hamallığı ve böyle zor ve tehlikeli bir düzine iş yaptılar. Onların arasındaki en bahtsızlar, zocaloda bir paket sigara veya ciklet satmaya çalışıyorlar. Bu evsiz ve aç insanlar birkaç peso kazanıyor. Yeni Yıl Ayaklanmasından bu yana, böyle geçinmeye çalışan ailelerin çoğu, baskılara karşı yiğitçe savaşmışlar.

Chiapas'a vardıkdan birkaç hafta sonra, sürgün edilen ve şehir çevresinde toprağa el koyan bir grup insana tesadüf ediyoruz. Barınak için plastik çantalar ve naylon tenteleri var ve toprağa paylarına göre kazık çakıyorlar. Onlar, toprağa el koyduktan kısa bir süre sonra, yerel otoriteler, araziden sürülmeleri için polis ve diğer silahlı eşkiyalarını göndermişler. Egemenler, saldırdıktan 3 gün sonra geri çekilmek zorunda kalıyorlar.

Toprağa el koyanlardan biriyle, akşam konuşabiliyorum. Küçük bir kamp ateşinin etrafında oturuyoruz. Gözlerden irak bir yerde, topraklarını korumaya çalışan insanlarla otururken, şüpheli arabalar veya kamyonlar görünüyor. Toprak işgalcileri, başka bir saldırı sanıyorlar. Tekrar polis gelmiş olabilir, veya, San Cristobal'den gerici insanlar ve hükümetin kiraladığı eşkiyalar gelebilir. Söylentilere göre, Ocosingo'daki isyandan kaçıp San

Cristobal'e gelen kızgın sürü sahipleri de olabilir. Küçük çocuklar kurutulmuş mısır kabuklarını ateşe attıkça, rüzgar ateşi kıskırtıyor.

Güneşten yanmış yüzlü, orta yaşlı Jorge tartışmaya başlıyor. "Bize, genelde hayvan gibi davranılır. Hepimiz sürgün insanlarız ve burayı terkettik. Farklı belediyelerden, farklı kasabalardan çıkarıldık. Burada kalıyoruz. Biz sürgünleriz, iyi kazanmayız, çocuklarımız vardır, kira öderiz, kazancımız kiramızı vermeye yetmez. Bunlar, bizim toprak istemimizin sebepleridir, çünkü fakiriz."

Jose, Jorge'nin son çocuğu, tahammülsüz ve savaşıma istekli, sözü keserek giriyor. "Eğer zengin olsaydık ve çok para kazansaydık, iyi yaşayabilirdik. Fakat bunun yolu yok ve böyle yaşıyoruz. Çalışırız ve birşeyler alırız. Duvarcılık gibi işler yaparız. Ve buradayız."

Jorge, kabul ediyorum anlamında başını sallıyor ve konuyu toparlıyor. "Eşek gibi ücret alırız, günde 15 peso. Yeterli değil."

"Haftada 6 gün çalışırız ve 7. gün dinleniriz. Valinin yaptığı programa göre, sabah 07.00'den akşam 17.00'e kadar çalışırız. Çünkü onlar '*licenciados*' (licenciados: Üniversite bitirmiş diplomalılar) ve valilerdir, onlar erken dinlenirler. Onlar bize '*indios*' (indios: Yerli insanlar için kullanılan hakaretamiz laf) gözüyle bakarlar. Sefilizedir, zulüm çekeriz. Sabahtan akşama kadar çalışmamızı seyrederek. İş yapmaktan ölüyoruz. İyi yemek yiyemeyiz, zenginler gibi et yiyemeyiz. Biraz fasulye ve sebzededen başka yemeğimiz yoktur. San Cristobal'i çevreleyen yerlerden geliriz."

Jose, ayağıyla ateşe doğru kurutulmuş mısır koçanı itiyor. "Şimdi sıkıntıdayız çünkü bize yaşanacak yer yok. Bu, toprağa ihtiyacımızın ve toprağa el koymamızın sebebidir. Yaşayacak yerimiz yok ve kira veriyoruz. Fakat az para kazanıyoruz. Bu para yiyecek, giyecek, ayakkabı ve ailemizin ihtiyaç duyduğu diğer şeyleri almaya yetmez. Çok şeyimiz yok. Yoksuluz."

Jose, yoksul insanların 1 Ocak silahlı ayaklanmasını nasıl desteklediğini ve zenginlerle hükümetin nasıl ayaklanmayı engellediğini anlatıyor. Jorge'nin sesi kızgın ve titrek. "Sonra durdurdular... *Kamusal Güvenlik* (Meksika polis örgütü-çn) insanları ürküterek geldi, insanların topraklarını aldı. Bizi korkutarak geldiler, yanımıza fazla tente alamadık. Kamusal Güvenlik perifericodan (San Cristobal'i çevreleyen anayol) ve pazardan geldi. Ve buraya geldiklerinde, çakmaklarını yakarak giysilerimizi tutuşturdular. İnsanların evleri, herşey yakıldı."

"Bazı insanlar hapse atıldı. Geri gelen olmadı, yardım isteyen olmadı, sağlar mı? 30 insan. 6'sı Teratla'dan Cerra Hueco'ya götürüldü. Ve geri kalanı burada, San Cristobal de las Casas'taki hapishanede."

Jose biraz yürüyüp, son sözünü söylemek için geri geliyor. "Bizi hapse atmaları için Kamusal Güvenlik'e veriyorlar. Fakat, yaşayacak yer olmadıktan sonra hapis ne yazar? Yardım istiyoruz fakat hükümet bizi görmezden geliyor. Biz de toprağı alıyoruz. Onlardan birşey isteyemezsin. Ancak savaşılabilirsin. Onlardan korkma. Korkmamız için bir neden yok. Biz fakiriz, si-

lahımız yok. Silahımız olabilir. Ama çok az. Fakat bizim çok silaha ihtiyacı-
mız var. Ayaklanmalıyız. Biz yoksul köylüler çok haklıyız. Yapacağımız,
Kamusal Güvenlik gelince savaşmak. Yerli insanlar birbiriyle birleşmeli.
Onlarla savaşmak için birleşmeli. Korkmamalıyız.”

EJİTO GERÇEKLİĞİ

Arabamız anayoldan dönerek çamurlu yola giriyor. Yağmur mevsimi
hala başlamamış ve sürücümüz, yaşlı kamyonunun, bizi dağların tepesinde-
ki ejidolara götürebileceğini kendinden emin ifade ediyor. Şoför, yağmur
başladığında yolun kaygan çamura dönüştüğünü açıklıyor. Yol yukarıya
doğru uzanıyor, her yönde dağlar ve küçük vadiler uzanıyor. Dağların yü-
zeyini yeşil çam ağaçları kaplamış. Hava soğuk, kuru ve temiz.

Dağın tepesindeki ejidoya yaklaştıkça, şoförümüz bizi bulduğumuz
yerin tarihi konusunda bilgilendiriyor. “Bütün bölge toprakları” diyor şoför
“göremeyeceğiniz kadar büyükmüş ve bir adama aitmiş.” Meksika devri-
minden sonra toprak alınmış ve ejidoya döndürülmüş. Biz bu ejidoyu gör-
meye gidiyoruz. Çünkü 1 Ocak isyanına sempatiyle bakan yerli campesino-
larla konuşacağız ve kendi toprakları üzerindeki şiddetli mücadelelerini ek-
siksiz dinleyeceğiz.

Ejidoya yaklaştıkça, arabamız yavaşlıyor. Çiftlik hayvanları yol boyunca
geziniyor ve şoförümüz onlara zarar vermemeye dikkat ediyor. Şoförümü-
zün tanıdığı bölge köylülerinden biriyle önceden sözleştiği noktaya yavaşça
yaklaşıyoruz.

Selamlaştıktan sonra, ejidodan gelen eylemci köylü Miguel, ormanda bi-
ze yol gösteriyor ve güvenlik içerisinde konuşmak için hazırladığı küçük,
gizli ve kilitli bir kabine götürüyor. Miguel, ejidonun durumu ile son ayak-
lanmadan sonra toplumda kutuplaşmalar olduğunu ve insanların hüküme-
te ajanlık yapmaya başladığını açıklıyor. Kendisi yalnız değil. Pablo ve di-
ğer arkadaşları da var. Ve Miguel bize ejidonun öyküsünü anlatmaya başlı-
yor. “Ejidonun anlamı şu: Önceden birçok hektar toprakların sahibi *‘lati-
fundios’*lar (Büyük toprak ağaları-çn) vardı. Fakat 1910’da, devrim vardı ve
devrimi hür toprak reformu isteyen yerli köylüler desteklediler. İşte o gün-
lerde, bizim büyükbabalarımız bu topraklar üzerinde avantajlı söz sahibi ol-
dular. Toprak için savaşmışlardı, mücadele etmişlerdi ve başarılı olmuşlar-
dı. Toprak programından bu yana, ejido olarak şekillendiler. İşte burası eji-
do toprağı.

“Büyükbabalarımızın anlattığına göre, bu ejido toprakları barışçıl alın-
madı. İnsanlar birlikte silahlanarak bunlar gerçekten safсата değil- kendile-
rine saldıran latifundioslara karşı kendilerini savundular. Büyükbabaları-
mız da öyle. Böylece ejidolar şekillendi.

“Bizim büyükbabalarımız bu ejidonun sahibiydiler, fakat şimdi bu top-
raklar bize az geliyor. Bundan dolayı, başka topraklar alıyoruz ve hükümet-

ten, barışçıl bir biçimde bu toprakları bize vermesini istiyoruz. Fakat hükümet reddediyor. Onlar diyorlar ki, bu topraklar kendilerininmiş. Diyorlar ki, zaten sizin çok toprağınız var. Biz de kendimizi örgütlüyoruz ve zor yoluyla toprağa el koyuyoruz. Bu barışçıl değil, çünkü hükümet toprağı bize vermek istemiyor. Şimdi, biz bu toprak için dilekçe verdik. Fakat 12 yıldır biz aynı topraklardayız ve hükümet bizimle anlaşmaya yanaşmıyor. Yaptıklarımız, belki durumu biraz değiştirecektir.”

Pablo sakin ve utangaç duruyordu. Fakat konuştuğunda öfkesi arttı ve sesi kabinin duvarlarında yankılanmaya başladı. “Şehirdeki büyük toprak ağalarının çok toprağı var. Birbirleriyle güçbirliği yapıyorlar. Bir toprak reformu hazırlandığını, bir politik kararla bizi destekleyeceklerini, kırlardaki toprakların köylüler için olduğunu söylüyorlar. Fakat bu büyük yalan. Bunlar, gerçek durumu görmememiz için yaratılan gözbağları. Bunlar toprak sıkıntısı çekmemizin nedenleridir. Birçok köylümüz bizim topraklarımız için savaşmışlardı ve elde edemediler. Toplumumuz ölümle yüzyüze geldi. Neden? Çünkü, toprak ağalarının köylüleri öldüren silahlı adamları var.

“Bu normal. Bu, bütün Chiapas’ta biliniyor. Herkes Chiapas’ın ne olduğunu bilir. Çünkü eğer Chiapas’ta neler olduğunu anlatmaya başlarsanız, asla bitiremezsiniz. Bu topraklarda daima ölüm vardır. Chiapas’ta hayat böyle devam edemezdi, Zapatistalar bu yüzden ayaklandılar. Herkes bilir ki, burada yoksulluk son sınırındadır, burada itilmişlik vardır, hükümet halka sadece yalan söyler. Biz bu ayaklanmaya katılmadık, fakat biz onların işini kabul ettik, mücadelesini destekledik. Çünkü yapacak başka çıkış yolu yoktur. Burada kenara itilmişlik çok büyüktür. Nitelenemeyecek kadar hem de... Biz, yerli köylüler aldatılmaktan ve kullanılmaktan başka işe yaramayız.

“Bu yıl seçimler sırasında, dediler ki bu seçim demokrasidir, bu seçim adalettir, özgürlüktür. Fakat yalandı. Bizi dolduruşa getirdiler, kullandılar, dediler ki özel bir partiye oy verdiniz. Fakat biz kime, nasıl bir insana oy verdik, iyi mi kötü mü, yetenekli biri mi bilmiyorduk. İstedikleri işarete oy damgamızı vurduk. Bekliyoruz ve bekliyoruz.”

TUTULMAYAN VAADLER

Meksika Devrimi’nin çıkışında, ejido sisteminin köylünün toprak istemini karşılayacağı sanılıyordu. Zengin toprak ağalarının engin topraklarını toprak isteyen köylüye bölüp dağıtacağı sanıldı. Ejido sistemi altında, bireysel olarak köylünün toprağı yoktu ama toprağı kullanım hakkı vardı. Meksika devleti, toprak ağaları ve köylü ailelerinin küçük parsellerde özgürce çalıştığı ve hep beraber *ejidotorios* (ejido topluluğu-çn) kurumunu oluşturduğu yönlü yaklaşımına sahipti.

Daha başında, ejido sistemi, kırsal alandaki toprak sorununu çözmede başarısız oldu. Birçok yerde, özellikle Chiapas’ta, zengin toprak sahipleri,

campesinolarla karşı açık terör ve yasal hileler kullanarak, topraklarını eksiksiz ellerinde tuttular. Fakat yıllar sonra, ejido sistemi bir gerçekken bile Meksika kırlarında yarı feodal toprak ağası baskısı sürüyordu. Tarımsal bankalar, gübre ve tohumluk kontrolü, vahşi zorbalara ve politikacılar aracılığıyla, Meksika egemen sınıfları, ejido toprakları üzerindeki köylülerin üzerinde baskı kurdular. Yerel işbirlikçiler ve toprak sahipleri, ejido sistemiyle köylüleri kandırıyorlardı.

Ejidonun içindeki nüfus arttıkça, zaten az toprağı olan köylüler, daha da küçülen toprağı zincirliyorlardı. Hükümetin kredi ve ikmal gibi işlevleri olan donatım servisleri aşırı zor şartlar öne sürüyorlardı. Köylü ailelerin, kendilerine yetecek yiyeceğı bile yetiştirmesi imkansızlaşmıştı. Çok küçük şanslı bir kesim, satabilecek ürün yetiştirebiliyor, hükümet ise bu ürünü ucuza alıp şehirlerde pahalıya satıyordu. Birçok insan, ejidoda yaşamını sürdürüyor ve terk ediyor, şehirlerde ve ABD'de ucuz işgücü patlamalarına neden oluyorlardı.

30 yılı aşkın bir zamandır Meksika tarımı, dünya pazarıyla bütünleşmesinden dolayı büyük bir yıkıma uğramış durumda. **Dünya Bankası'nın** baskısı altındaki Meksika egemenleri, ülkede yetişen ürünleri borçlarına karşılık olarak ödüyor. Toprak ve doğal kaynaklar temel tüketim maddeleriyle değiştiriliyor ve sonuçta köylülük için facialar doğuyor. Bir zamanlar Chiapas'taki birçok köylü sadece mısır ve fasülye üretiyordu. Fakat yıllar sonra bir kısmı ithal için kahve üretimine geçti. 1990 yılında, dünya pazarında kahve fiyatları düştüğünde, binlerce köylü yıkıma uğradı. Meksika köylüsünün sefaleti, Meksika ekonomisi ve politikaları üzerindeki dünya emperyalist sisteminin kaçınılmaz sonucudur.

Miguel, ejidonun durumu hakkında konuşuyor. "Eğitim, sağlık harcamalarımız ve ev yapmak için ekonomik kaynak yok. Biz yerli köylülerin çoğu saman ve ince latalarla ev yapıyoruz. Duvarları tahtalardan veya çamurdan. Çok zaman, çok yıl ev yapmak için hükümetten kredi istedik, ama asla yanıt vermediler. Bizim yiyeceğimiz, şehirdekenden farklıdır. Eğer fasülyemiz varsa, bu bizim için et yemek gibidir. Fakat çoğumuz sadece mısır yer ki, kendi yetiştirdiğimiz mısırdır. Yerli halkın yaşamı böyle.

"Şehirde anayollar, tiyatrolar, konforlu evler, benzeri şeyler yapabilirler. Bizim böyle şeylerimiz olamaz. Bizim gördüğümüz eşitsizlik bu. Diyorlar ki, 'Dilekçenizi buraya verin, biz bunları valiye gönderelim.' Biz dilekçelerimizi valiye gönderiyoruz ve onlar dilekçeleri alıyorlar ve dosyalayıp atıyorlar. Ve biz tekrar geliyoruz, ve diyorlar ki 'Dilekçenizi bize verin.' Tabii yine aynı şeyi yapıyorlar: Dosyala ve at. Bütün dilekçelerden ve ricalardan yorulduk. Bu eşitsizlik.

"Biz yerli köylü olduk olalı, onlar, düşünemeyeceğimizi düşünürler. Uzun zaman önce yaptıkları gibi, baskı uyguladıkları gibi, yönettikleri gibi aynı yollarla bizim topluluğı kontrol etmeye devam ediyorlar."

Odanın köşesinde oturan çok yaşlı bir adam, Miguel'den 11-12 yıl önce

el koydukları toprakları anlatmasını istiyor. Miguel devam ediyor. "1983 civarı, arazinin tümünün nadasa bırakıldığını gördüğümüzde, bu toprağa zorla el koyduk. Hükümetten herhangi bir yanıt yoktu, başka çözüm yolu yoktu. Hükümet bizi Kamusal Güvenlik ile tehdit etti fakat biz toprağı işgal etmeye devam ettik, geri vermedik. Kağıtla yasal duruma geçebilirdik. 1983'ten şimdiye kadar elimizde kağıt yoktu."

Pablo espri yaptı. "Dedelerimize fıstık gibi toprak veriyorlar o da yetmiyor. Nankörlüğe bak!"

"Bu toprak, bizim bu ejidonun sınırında bulduğumuz toprak, bildiğimiz bu. Bu toprağın terkedilmiş olduğunu görebiliştik. Sonra kağıtlara bakmaya gittik ve çok toprak kaybettiğimizi gördük. Toprakları elde tutmak için Başkanlık Kararnamesi'ne hala ihtiyaç vardı. Sonra bunu araştırmaya başladık.

"Sonra bazı müfettişler kaç hektarımız olduğunu ve kaç hektar kaybettiğimizi ölçmeye geldiler. Ve müfettiş dedi ki, 'Bu topraklar da sizin.' Fakat sonra mülk sahibi ağa geldi ve dedi ki 'Hayır, bu topraklar bizim.' Biz dedik ki 'Hayır! kağıdımız var! Burada deniliyor ki- ve bizim dedelerimiz şahit-bu ejido buraya kadar gelir.' Müfettiş gerçeğin farkındaydı. 'Burası sizin mülkünüz. Ama patronuma söylemeyin, çünkü beni yakar. Gizli tutun. Bu toprağı alın ve bu tek şansınız olacak. Toprağa çukura kadar [sınır] el koyun.' Ve biz bunu yaptık, Tarım Reformu Yasası'nın dediğı gibi nadasa bıraktık. Yasa der ki 'Eğer toprak ekilmiyorsa veya terkedilmişse, köylülerin burayı ejido yapma hakkı vardır.'

"Biz talepte bulunmuştuk ve onlar, muhtemelen hiç dikkate almamışlardı. Fakat köylünün zoru ile, toprağı aldık, tohumu ektik, etrafını çitle çevirdik ve sonunda toprağı alacağız."

Hükümet, ejidolardakilerin topraklarını yasallaştırma taleplerini asla dikkate almıyor. Aynı zamanda, mülk sahipleri, çeşitli entrikalarla ve zor kullanarak, campesinoları topraktan atmaya çalışıyorlar. Mülk sahipleri, ejidolarda yaşayan köylülerle, toprak sahibi köylüler arasında savaş çıkarmak istiyor.

Pablo, bunu anlatıyor: "Mülk sahibi, toprağı diğer köylü gruplarına satıyor. Olanlar üzüntü verici. Ağa, bizim zaten tasarruf hakkına sahip olduğumuzu biliyor. Buna rağmen hakimleri ve eğitilmiş insanları kullanıyor. Bunlar birleşip, bazı köylülere toprağı satıyorlar. Ve köylüye diyorlar ki: 'Haydi toprağa gidin. Evlerinizi yapın. Bunlar sizin kağıtlarınız. Artık bu topraklar sizin için yasal.' Böylece bu köylüler bu toprakların kendilerine ait olduğuna inanıyorlar ve ağanın dediğini yapıyorlar. Ve biz toprağımızın üzerine baktığımızda, insanların evlerini yaptığını görüyoruz. Ve soruyoruz: 'Neler oluyor burada? Ne yapıyorsunuz?' Onlar hiçbirşey söylemiyor. Silahlarını, *machetelerini* (Latin Amerika'da kullanılan bir çeşit pala-çn) ve ateşli silahlarını çekiyorlar ve cevabımızı alıyoruz.

"Böylece kavga başlıyor. İki taraftan da çok insan yaralandı. Fakat biz

ilk başvuruyu yaptığımızdan bu yana yönetim bize karşı. Ve bizim yaralı köylülerimiz ilaç almaya gitti mi, gözaltına alınıp hapse gönderiliyor. Sonuç açık. Mülk sahibi parayla beraber kayboluyor ve para veren köylüler tü-müyle aldatılıyor.

DEĞİŞİM İÇİN YENİ UMUTLAR

Chiapas'taki birçok campesino, toprağı gerekli olduğı için hedefliyor. Onların, yeni bir devrimle devlet iktidarını eline alacak bir işçi-köylü hükü-meti şeklinde bakış açıları yok. Fakat Meksika kırlarındaki yeni gelişmeler, kafalara yeni yöntemleri sokuyor.

1991 yılında, Meksika egemen sınıfları, yabancı yatırımlar için çok kârlı bir tarım sistemini getirmiş, köylüyü tehdit etmişti. Hükümet, anayasanın 27. Bölümü'nü değiştirmişti (Bu madde 1947'den bu yana, toprakta tasarruf hakkını düzenliyordu). 27. Bölüm'e göre, devlet, yasal koşulları kesin yerine getiren tüm talep sahiplerine, toprağı yeniden dağıtmak zorundaydı. Fakat yeni düzenlemeyle, devlet, talep sahiplerine toprak temin etmeyecek ve ilk elden ejido toprakları satılabilecekti. 27. Bölüm'deki değişiklikler köylüyü toprağından ediyor ve toprağı uluslararası tarım şirketlerinin, büyük Meksi-ka kapitalistleri ve toprak ağalarının ellerinde topluyordu.

Yeni ejido yasasıyla birlikte, Kuzey Amerika Serbest Ticaret Antlaşması (NAFTA)'nın sinyali (ki bu anlaşma, Meksika'da iki milyon küçük mısır üreticisini rızkından etti), köylüye çifte darbeydi. Bütün bunlar, Ocak Ayaklanmasını hazırladı.

Miguel'in anlattığına göre, evvela ejidodaki insanların bir kısmı, hükü-metin yerli campesinolaraya karşı kitle kıyımına girişeceğinden korkmuşlar.

"Bu insanlar ayaklanmışlardı. Biz onların ayaklanmasına katılmadık ama hemen onayladık. Çünkü toprağı el koyduklarını medyadan izliyor ve duyuyorduk. Hükümet, onları 'istilacı' olarak tanımlıyordu, fakat onlar istila-cı değildi, kendi topraklarını alıyorlardı. Çünkü gerçek istilacılar latifundistalardır. 501 yıl önce gelip (Kolomb'un kıtayı keşfi kastediliyor-çn), top-raklarımızı aldılar."

Köşede oturan yaşlı adam, bazı noktaları açıyor. "Bu ayaklanma hakkın-daki düşüncem, değişimi gerçekleştirecek kadar çok ümidimiz olduğudur. Değişime gidildiğini, yerli toplumun desteklendiğini duyuyoruz ve görüş-melerin sorunları çözeceğini inanıyoruz.

"Fakat tümünden değişiklik, çok iş demektir. Burada, bazı topluluklar top-rağı el koydu. Bu değişimdir, değişimin başlangıcıdır. Ama herşey değildir. Fakat onların mücadeleye ettiğini, toprağı aldıklarını, toprağı alabileceğimize dair umut verdiklerini görüyoruz. Çünkü önceden Kamusal Güvenlik Ku-vetleri insanları hep öldürdüler ve şiddetin her türlüşünü uyguladılar. Fa-kat şimdi, 20 günden fazla süredir, toprak bölüşülüyor. Bunun sorunları çö-zeceğini ümit ediyoruz..."

ANAYOL İŞGALİ

Karargahı görmek biraz zor. Anayoldan geçen askeri kamyonlar ve kargo kamyonlarının asla farkedemeyeceği kadar gizlenmiş. Tente görevini gören naylonları farkettiğimizde, kampın 10 fit içine girmiştik. Üçü çok genç, 7 yerli, küçük bir kamp ateşinin etrafında oturuyorlardı. Kamp, ejidonun sınırı olarak kabul edilen bir duvarın dışındaydı.

İnsanların çoğu *Tzotzil* dilinde konuşuyor. Sadece bir adam İspanyolca konuşuyor ve bizim köylülerden yana olduğumuzu öğrenince, sevinerek neler olduğunu anlatıyor. Duvarın arkasındaki topraklar, kendi ejidolarıymış ve bunu genişletmek istiyorlarmış. Adam, eliyle anayolun iki yanı boyunca uzanan dar şerit halindeki toprak sınırlarını gösteriyor. Bu topraklara nasıl ve neden el koyduklarını anlatıyor. "Orada toprağı boydan boya dolaşan bir çay var, ve biz toprak ve su istiyoruz. Topraksız insanlar çok ama toprağı alamıyorlar. 16 yıldır toprağımızı genişletmek için uğraşyoruz."

Zapatista ayaklanmasının, ejido mensuplarını etkilediğini ve onların kamplaşıp toprağı el koyduklarını anlatırken gülümsüyor.

Ejido toprakları pek verimli değil. Bu yüzden pek zor günler yaşamışlar. "Bizim koyunumuz, biraz ineğimiz, biraz keçimiz var ve bunlar çaydan su içmeye gider. Biz toprağı çalışmak için istiyoruz. Bu toprak dar ve uzun. Bizim ejidoda 450 insan var, topraktan yeterince ürün alamıyoruz. Toprağın bir bölümü taşlaşmış ve sürmek için elverişli değil. Bir kısmı ise orman ve biz ağaçları kesemiyoruz. Bundan dolayı yeterince ürün yetiştiremiyoruz, toprağı genişletmek istiyoruz. Ormanı kesmek yasak. Diyorlar ki eğer ormanı keserseniz, su kaynağı kurur ve tüm toprak kurur.

"Ejidodaki bazılarımızın hiç toprağı yok. Burada yıllardır yaşamakta olan bizlerin 1 veya 2 hektar toprağı var. Ama şu genç adamların hiç toprağı yok. Onlara hiçbirşey kalmamış ve toprağı genişletmeyi istememizin bir nedeni de bu.

"İş arıyoruz fakat pek iş yok. Ben Tuxtla'da iş bulmuştum, itfaiyeciydim. Ücret fena değildi ama yılda 5 ay falan çalışabiliyorsun. Sonra yeni insanlar aldılar ve ben işsiz kaldım. Her yerde iş aradım ama bulamadım. Bu yüzden bir parça çalışacak toprak istiyoruz."

Campesinolar ejidoda işsiz kalınca, hükümet ve yerel politik patronlar, onları hükümet işlerinde çalıştırmışlar. "Hükümet buraya gelip, ağaç yetiştirme işini teklif etti. Ama bize birşey ödemediler. Dünya Bankası destekleyecek dediler ama ödeme çıkmadı. Biz her yıl haziran ve temmuzda ağaç yetiştirmeye gideriz ve adam başı 100 ağaç dikilir. İki günlüğüne çalışmaya gideriz. Toprak işi zordur, ağırdır. Sana yiyecek verirler ama ücret vermezler. Derler ki 'Size ancak asgari ücret verebiliriz' ama gerçekte hiçbirşey vermezler.

"1981'den bu yana 60 bin ağaç yetiştirdik. İlk yıl ödeme yaptılar fakat sonraki yıl ödemediler. işe zorlanıyoruz. Bunu yapmak istemiyoruz ama

zorla iş yaptırılıyor. Görevliler diyorki, bunu yapmak zorundasınız. Diyolar ki, suyu kaybetmemek için yapmalıyız. Bu hükümetin emri.

“Ejido halkından ağaç kesen olursa, yakalanıyor. Ağaç kesmek yasak.

“Patates, mısır ve fasülye yetiştiriyoruz. Patatesi yetiştiriyoruz ve tam hasat mevsiminde fiyat düşüyor. Turp yetiştiriyoruz ama pazarı yok, çünkü fiyat düşük. Ve yemek yiyemiyoruz tabii. Burada hayat çok zor. Kredi istiyoruz, dilekçe veriyoruz. Onlar dilekçeleri dosyalıyorlar ve kredi falan yok tabii. İş istersen, düşük ücret veriyorlar. Bizim işimiz ateşle, sağlık kontrolü bile yapmıyorlar. Bunun durdurulmasını istiyoruz. Ateşten ayakkabılarımız yandı. Şehirde iş bulanların hali böyle.

“Bu toprağı istiyoruz ve alabiliriz. Toprak için savaşımaya gönüllüüz.”

FİRAR

Tepeye doğru yükselen bir yoldayız. Hedefimiz, dağ eteklerindeki çok fakir kasabalardan biri. Tepenin kenarından koyun güden çobanlar, dağın bulutları delen zirvesine doğru yürüyorlar.

Yolda karşılaştığımız bir adam, bölgeyi tanıtıyor: “Burada toprak küçüktür. Hektardan bahsedemeyiz. Birçok insanın 30 ile 50 metre, 10 ile 15 metre arası toprağı var.”

Eski bisikletini kenara çekmiş bir genç sözü kapıyor: “Burada yoksulluktan bahsedilemez. Bunun anlamı, güya kiminin toprağı varmış da, kiminin yokmuş. Gerçekte, hepimiz sefalet içindeyiz.”

Kasabanın girişinde, yolda başka bir genç adamla karşılaşıyoruz. Kafasına geçirdiğı beyzbol şapkasındaki Milwaukee Fabrikası'nın arması dikkatimi çekiyor. Adının Juan olduğunu ve 23 yaşında olduğunu söylüyor. Yolun aşağısındaki ejidoda doğmuş, ve şimdi orada kiralık bir evde oturuyormuş. Toprağı yok. Babası, o bebekken ölmüş ve daha küçük bir çocukken ejidoda, plantasyonlarda ve bölge boyunca tarlalarda çalışmış. Juan, ejidodan işçi toplayan biri tarafından işe alındığını anlatıyor.

“7 yaşında çalışmaya başladım. Mısır tarlası temizledim, kahve topladım, ürün yetiştirdim, gübreledim. Küçükken bana para vermezlerdi. Çalışmam için yemek verilerdi.

“Önce Tabasco'ya gittim. Ama burada iş yoktu. Huixtlo'ya gittim. Burada bir yıl 7 ay kaldım. Geri dönerken, bana 3 peso verdiler. Orada zengin insanlar vardı, mestizolar vardı. Bir başka işte 2 ay için 12 peso aldım çünkü İspanyolca bilmiyordum. ‘Ücret için sağolun’ dedim.

“İspanyolca'yı iki yıl önce, hapisteyken öğrendim. Zaman geçsin diye çalıştım ve 1 yıl 8 ayda bu dili öğrendim. Şimdi şöyle böyle okuyabiliyorum ama çok az yazabiliyorum. Hapiste herkes İspanyolca konuşurdu. Kimse bizim Tzotzil dilini kullanmazdı.”

Resmi verilere göre, Chiapas, yerli insanların en çok hapse atıldığı şehirler arasında dördüncü sırada. Chiapas yerlileri rutin olarak ağaç kestikleri,

tarla yapmak için toprağın üzerini yaktıkları ve (Juan'a göre) yerel caciqueler ve PRI'nın patronlarının suçlamaları yüzünden hapse atılıyorlar.

"Yöneticiler ve mahkeme, beni 4 suçla itham etti. Sağlığa karşı suçla, trafiğe karşı suçla, ve tecavüzle suçladılar. Hapisteydim ve suçsuzdum. 8 yıl verdiler, suçumu bile bildirmeden üstelik. Bizi aldıklarında -ben ve arkadaşımı- PRI'dan ayrılıp kendi yolumuzda yürümeye karar vermiştik. 4. suç buydu çünkü politik tercihim değişmişti.

"1 yıl 9 ay yattım. *Cereso #5*'teydim (Sosyal Rehabilitasyon Merkezi-çn.). Ben bir numuneydim, örnektim. Köylülerden biriydim ve mestizoların bize zarar vermesini istemiyordum. Çünkü mestizolar, köylüye rahat vermez. Onlar bize 'indios' derler, bizi 'aptal' diye çağırırlar. Mestizolar korumalarıyla beraber konuşur. Yönetmen, kumandan, düzen mestizo tutsakların kızilderilileri dövmesine izin verir. Birçok insan bıçaklandı, birçoğu öldü. İnsanları asit içirerek katlediyorlardı.

"Hapiste hiç suç işlemedim ve çok sıkıntı çektim. Günde bir öğün yemek yerdim çünkü hiç param yoktu. Hapiste, yemeği satın almak zorundasın. Eğer hiç paran yoksa aç kalırsın ve ölürsün. Çünkü Tuxtla'nın genel yönetici bir yasası vardır: 'Eğer kızilderililer ölecekse, bırakın ölsünler.' derler.

"Kumandan beni döverdi. İşkence yapardı. 72 saat, yemesiz-içmesiz bırakır ve bunun ceza olduğunu söylerlerdi. 6-7 ay bezgin yatım. Kimse beni ziyaret etmedi, kimse bir bardak su vermedi. Hemen hemen ölmüştüm.

"Zapatistalar geldiğinde, ateş ettiler. Kulelerdeki vurdular. Sabahın 6'sında gelmişlerdi. Onlar ateş edince, gardiyanlar kaçtılar. Bazı gardiyanlar, giysilerini değiştirip bizim gibi giyindiler, gerçekten korkmuşlardı çünkü. Ve bu kez biz onları yakaladık.

"Liderleriyle konuştum ve eğitim, iş, mazlum insanlara özgürlük istediklerini söylediler. 'Özgürsün. İstersen git' dediler. Birçok aile, kadın ve erkek, çocuklar, yaşlı insanlar vardı.

"Hayatımı değiştirmek istiyorum. Fakat en iyi yol ne? İstedığimi biliyorum. O halde neden bana yardım edenlerin yolunda yürümeyeyim?"

Devam edecek

Öncü Partizan'ın düzmece Maoculukla perdelenen Stalin inkarcılığı - 1

*Dolayısıyla,
yazarımızın
beyhude bir
çarpınıyla Stalin'i
haklayıp Mao'yu
aklaması, Stalin'le
Mao'yu
karşıkarşıya
koyması ve tüm
bunları Partizan
dergisini eleştiri
adına yapması ve
tüm bunları
yaparken de
beceriksiz bir
düzenbazlığa
sarılması, sefil
kaçamaklara
başvurması fena
halde bir teorik
dolandırıcılık değil
de nedir?*

ÖNSÖZ

“**S**talın Gerçeği’ ve Maoizmin Reddi” başlıklı Öncü Partizan (2)’de, “Stalin Yoldaş Üzerine” adlı bir makale yayınlandı. Makale, Maoizmi sözde sergileme biçimi arkasında en yüz kızartıcı, en düzmece, en bayağı Stalin inkarcılığının en çarpıcı ve en tam örneğini dolaysızca veriyor. Üstelik bu işi yaparken de Marx, Engels, Lenin, Stalin ve özellikle de Mao Zedung giysisi içinde böbürlenmekten de geri durmuyor, Öncü Partizan yazarı (ya da yazarları). Makalede eleştiri konusu olan **Partizan** dergisinde üç dizi halinde yayınlanan **Stalin Gerçeği** başlıklı dizi-yazı ve yine aynı dergide üç dizi halinde 10, 11, 12. sayılarda yayınlanan ve sonradan **Dogmato Revizyonizmin Sefaleti Üzerine** başlığıyla Umud Yayımcılık tarafından yayınlanan kitaptır.

İlkin, belirtmeliyizki, Öncü Partizan'ın fena halde bir vaveyla kopararak aleladeliliğin eleştirisini yönelttiği üçer dizilik iki ayrı makale-dizisi, ÖNCÜ'nün 1992 Nisanından sonraki iki ayrı bölümünün aynı çatı altında maddesel birliğinin sağlandığı süreçten sonra yazılmış ve yayınlanmış makalelerdi. Dolayısıyla, bu yazıların her ikisi de, -1994 Nisanında önlenemeyen bölünmeyle sonuçlansa da ÖNCÜ'nün birliği- her iki bölümü de aynı oranda ilgilendirir ve iki kanada da aynı derecede sorumluluk yükler. Bir kanadın (şimdiki Öncü Partizan) bu yazılarda hiç sorumluluğu yokmuş gibi, bu yazılar onların da görüşleri değilmiş gibi, 1994 Nisanına dek kabul edip sorumluluğunu paylaştığı bu makaleleri, bugün (ayrılıktan sonra) “eleştiri” salvosuna tabi tutması

ve hem de bu işi **Ferhat Ali** şahsında yapması onmaz bir aymazlık, beceriksiz bir düzenbazlıktır. Bir başka görüş açısından, bu, "hırsızın hırsızlık yaptığı yerden kaçmasıdır."

Ferhat Ali'ye "akıl verenlerin" önce, siyasette dürüstlüğün güçlülüğün, iki yüzlülüğün ise zayıflığın işareti olduğunu kavrayarak "öğrenmeye" gereksinimleri olduğunu saptamalıyız. ikincisi, isimsiz yayınlanan sözkonusu makalelerin **Partizan**'ı bağladığını ve yazıldıktan ve isimsiz yayımlandıktan sonra, bu yazıların artık Ferhat Ali'ce yazılsa da **Partizan**'ı bağladığını, varsa herhangi bir eleştirinin, **Partizan**'a yönelik bir eleştiri olarak basında yer alması gerektiğini **Öncü Partizan** yazarı bilmiyor olamaz. Buna karşın, Ferhat Ali'yi hedef alarak eleştiri yöneltmek hangi devrimci ahlakla bağdaşır-doğrusu kestiremedik. Üçüncüsü, Ferhat Ali isminin bu altı serilik dizi makaleler aracılığıyla **Öncü Partizan**'ca deşifre edilmesi ise, bu yazarımızın yazılarının yarattığı korku ve hasımlarımızda (siyasal vb.) açtığı gediklerdendir. Bu deşifre edişte içine girdikleri bilinçli tavrın, devrimci ahlak normlarıyla, gizlilik kurallarıyla ne ölçüde bağdaşır bağdaşmadığını başta **Öncü Partizan** çevresi olmak üzere tüm okurlarımızın yargısına bırakıyoruz. Bir saman çöpüne bile sarılanların, "öğreneceği" umudunu hala taşıyoruz. Dördüncüsü, birlik döneminde, bu makalelere yönelik bir tek eleştiri yöneltemeyenlerin, şimdilerde, bu makalelerin sorumluluğunu yüklenmek bir yana, bu makalelere karşı elde kılıç şakırdatmaları ve hem de özeleştiri gereği bile duymadan kılıç sallamalarını samimi bir davranış olarak görmediğimizi de buradan seslendirmek istiyoruz. Eğer bir eleştirisi varsa **Öncü Partizan** yazarlarının, bunu önce kendilerine yöneltmeleri gerekirdi. Zira, bu yazıların altında F. Ali'nin değil, **Partizan** imzası vardı; ve bu imza sizin de imzanızdı. Ama bir çırpıda **Partizan** adını yazıların altından kapı-dışarı edip, elçabukluğu marifetiyle onun yerine F. Ali adını yerleştirip, sonra da eleştirmekle "günahlarımızdan" arındığımızı mı sanıyorsunuz? Önce kendinize, sonra okura ve sonra **Partizan**'a karşı dürüst olmayan bir yolu seçmek affedilemez bir basitlik ve bayağılıktır. Eleştirilerinizi doğrudan **Partizan**'a değil de F. Ali'ye yöneltmekle, geçmişte sorumluluğunu paylaştığımız "şey"lerdeki payınızı mı gizlemek istiyorsunuz? Oltanızın ucundaki bu "yeme" takılabilecek, bu kaba-saba hilenize tav olabilecek okur mu varsıyorsunuz yoksa?

Nafile!

Bu "hikayedeyiz sizin de sözünüz ediliyor!

Yöntemde inanılmaz ama gerçek olan fena haldeki tutum yokluğunuzu bir yana bırakarak ve bu makalelerin tüm sorumluluğunu onurla taşıdığımızı bir kez daha açıklayarak **Öncü Partizan**'ın kendine özgü devrimci-oportünizmini ve safsatacılığını yakından inceleyelim.

Bu makalemizde aynı zamanda "**utangaç Stalin savunuculuğu**"ndan sürgün veren bir sürecin Stalin inkarcılığına "**düzmece Maoculuğu**" nasıl yardıma koştuğunu çözümlemek de, "**imani tam Maoculuğu**" gün ışığına çıkarmak da başlıca görevimiz olacaktır.

"**Stalin Yoldaş Üzerine**" başlıklı **Öncü Partizan** makalesini bölümler halinde adım adım izleyerek sis perdesi arkasına gömülü realiteyi açığa çıkaralım.

GİRİŞ YERİNE: TEORİ UMURSAMAZLIĞIYLA BEZENMİŞ MUTLAK DÜŞÜNCE YOKSUNLUĞU VE STALİN TASFİYECİLİĞİNDE DENGİNİ BULAN SAFSATICILIK

Öncü Partizan yazarının yöntemi, ana öğelerinde birbirine benzemeyen durumlarla ilgili örnekleri rastgele seçip düşünsel tutumunu buna dayandırmasıdır. Bütünlüklerinden, iç bağlantılarından, kendine özgü koşullarından soyutlanıp, keyfi olarak seçilen pasajlar, yazarımızın elinde gerçeklerden utanç verici bir uzaklaşımın, Stalin ile Mao'nun karşıkaraşıya konuluşunun ve Stalin'i savunuyor gibi görünerek gerçeklikte onu "tatlılıkla" inkar edişin köklü bir aracı haline gelmiş bulunuyor. Üstelik bu, teoriye karşı yazarımızda tam bir umarsamazlığın makalesinin tümünde ve her satırbaşı egemen olduğu köklü düşünce yoksunluğu ortamında sürgün vererek boy atmaktadır. Zihinsel çölleşme yazarımızda öylesine ayyuka çıkmışki, "Stalin Gerçeği" dizisini eleştirirken bile, bu dizideki çoğu teorik soruna kendi zayıf sözcük dizimi ile dayanması ve aynı şeylerin zaman zaman kısaltılarak, zaman zaman diziye atıfta bulunmamak için (hatta ifade biçimlerine bile) kötü bir kopyacılığı dizinin "mantosuna" bürünerek ortaya koyması tam bir siyasal-güldürü olup çıkmış.

Yazarımız "Stalin Gerçeği"nden çok, bu diziyi fırsat bilip "aşırı bir biçimcilikle" bağlı kaldığı "düzmece Maoculukla", evet, kendisinin hiçbir katkısı olmadan yalnızca mao'nun koltuk değneklerine "dayanarak" (dayandığını sanarak?) apaçık, dolaysız ve yüz kızartıcı bir **Stalin inkarcılığı denemesine** girişmiştir. Elbette bu güzergahı seçerken yazarımız "düzmece Maoculuğa" sarılmaktan bir an olsun geri kalmamıştır. Doğrusu yazarımız doğru anlaşılan Mao'dan kurtulmak için yanlış anlaşılan Mao'ya sarılmayı da ihmal etmemiş bulunuyor. Mao'yu ikiye bölüyor yazarımız: Kültür devrimi öncesi M-L Mao, sonrası Maoizm. Öncesi, Mao M-L'dir ama Maoizm düzeyine ulaşamamıştır henüz Mao'nun M-L teorisi; sonrası ise, Mao'nun teorisi M-L'yi aşır Maoizm haline gelmiştir. Fakat yazarımız, "Stalin Gerçeği" dizisinde Kültür Devrimi öncesi (1966) Mao'dan aktardığımız alıntılarının bir kısmını Maoizm olarak görmeyip bunlara itibar etmiyor, ama aynı yazarımız, her nedense işine gelen bu dönemin bazı Mao alıntılarını bize karşı kullanmayı da esirgemiyor kendinden. Çifte standart!.. Bu mutlak düşünüş eksikliği yalnızca Öncü Partizan yazarına özgü olsa gerek. Neyse! İleride bir başlık altında bu alana ayrıntılı değineceğiz.

Yazar, Stalin'in hatalarını, eksiklerini, yanlışlarını bulmak için özel bir çaba harcamış. Kısmi ve geçici olan (bu söz Mao'nun) Stalin'in hatalarını öylesine abartmalı ve öylesine hararetle "araştırmaya girişmişki" yazarımız, kullandığı bu yöntemle Mao'yu Stalin'le "dövüştürmek", Stalin'i Mao'yla "haşlamak" ve neticede Stalin'in kısmi hatalarından büyük bir yanlışlar, yanlışlar sistemi oluşturmak yoluna kendisini adamakıllı kaptırmış bulunuyor.

Öncü Partizan yazarı, **Partizan**'ın söylemediklerini de Partizan yazarının eline tutuşturarak Don Kışotçuluğu da elden bırakmamış. Öte yandan yazarımızın Stalin'i eleştirirken içine düştüğü siyasal sefaleti ve sefil

kaçamakları tek cümleyle özetlersek: **Stalin'in teorik tabanı üzerinde bulunmamak ve daha da kötüsü 16 ciltlik Stalin'in Eserlerini okumama talihsizliği!**.. Evet, yazarımız burada kuyruğunu fena halde kıstırmış. Stalin'i etraflıca incelemeyen-araştırmadan bina inşa etmiş! "Stalin Gerçeği" dizisindeki tarih bilgisi, araştırma-inceleme derinliği, kaynak zenginliği yanında **Öncü Partizan'daki** dar, sınırlı eksik bilgi, kaynak yokluğu, devrimci tarihe gönderme yapamama sefilliği ve üstelik Stalin'i "Mao'yla torpillerken"(!) yazarımızın 1950'li yıllardaki (1966'ya dek) Mao'yu zaman zaman kenara koyarak "düzmece" Maoculukla yükseltilere nişan alması Öncü Partizan yazarını büsbütün ağlatı-güldürüye mahkum etmiş bulunuyor. Hele hele yazarımızın sınırlı teorik bilgisini gizlemek için Marksizmin kurucu ve sürdürücülerinden aktardığımız alıntılara, pasajlara yüzbürüştürmesine sirt çevirmesi, yazarımızın kupkuru teorisine en açık, en tam, en eksiksiz kanıttır. Bilgi sahibi olmadan fikir sahibi olmak ve devrimden daha hızlı bağırma!.. Ah birde kitapları bir başından, bir ortasından ve bir de sonundan şöyle bir karıştırıp "eleştirmenliğe" soyunmak yok mu!..

Dahası var.

Saat başı Mao'yu anmaktan fena halde bir "haz" duyan Öncü Partizan'ın, Partizan yazarını "bozum etme" adına Mao'nun öğretilerini nasıl kuşa çevirdiğine de hep birlikte tanık olacağız. Ve dahası, siyasal piyasaya kaçak sürülen sözde Maocularımızın "kaçak" mallarını birlikte inceleme olanağı da elde etmiş olacağız.

Mao'nun Stalin'e yönelttiği bazı eleştirilerin yarattığı "**yarıklara sızarak**" doğrultu belirleyen teori umarsamazlığıyla bezenmiş safsatacılarımıza deriz ki:

"Eğer ciddi bir temel olacaksa, tek tek gerçekleri değil, ama bir tek istisna yapılmaksızın, tartışma konusuyla ilgili bütün gerçeklerin toplamını ele almalıyız." Ve belirtmeliyizki, yaygın biçimde kötüye kullanılan genellemelerle ya da şu veya öteki örneklerle, iç bağlantılarından koparılarak parça parça iğdiş edilen siyasal görüngülerle yola çıkmak, bu örneklerle hokkabazlık etmektir; teoride alıntı dolandırıcılığıdır.

TEK ÜLKEDE SOSYALİZMİN ZAFERİ SORUNU VE ÖNCÜ PARTİZAN'IN TEORİ DOLANDIRICILIĞI

I

Teori dolandırıcılığıyla eyerlenmiş çarpıtıcılığa en tam, en iyi örneği tek ülkede sosyalizmin zaferi sorununda veriyor Öncü Partizan. "Öncü Partizan"a göre Stalin, tek ülkede sosyalizmin "**kesin zaferini**" savunarak açık bir yenilgiye düşmüştür. Çünkü onlara göre, Stalin'in "**sosyalizmin inşasının tamamlanması**" sözü "kesin zafer" anlamını içermektedir. Ayrıca Öncü Partizan yazarımız, tek ülkede sınıfsız toplumun kurulabileceği biçimindeki, Stalin'in geleceğe dönük sözlerinden de bu sonuca varmaktadır. İki iddiayı da inceleyelim Stalin'in teorisi bağlamında.

İlkiyle başlayalım. Deniliyor ki (Öncü Partizan'ca) "sosyalizmin inşasının tamamlanması", sosyalizmin sadece zaferini değil, kesin zaferini

de içerir. Yazarımızın Stalin'in "eseri"ni yeterince incelemeyeceği, Türkçe çevirisi yeni yeni tamamlanan konuya ilişkin "İvanov İvan Filipoviç" in mektubunu ve bu mektuba Stalin'in yanıtını zahmet edip en azından gözden geçirmedeği anlaşılıyor. Çünkü bu mektup ve yanıt **tümüyle** bu soruna ayrılmış. Bu bir yana yazarımızın "SSCB Anayasa Taslağı Üzerine" başlıklı Stalin'in "Rapor"unu da baştan savma yöntemiyle, göz ucuyla karıştırdığı sonucu çıkıyor. Eğer yazar, "Anayasa bu yolla..." diye başlayan ve kendisinin aktardığı paragrafın hemen üstündeki paragrafa baksaydı (ya da işine gelmedi?!..) Stalin'e yüklediği kendi iddiasının çürüklüğünü görebilecekti. Orada şöyle yazar:

Böylece, Sovyet ülkesi, yeni bir anayasaya, sosyalizmin zaferini, işçi ve köylü demokrasisinin zaferini yerine getiren bir anayasaya sahip oldu.(1) (abç)

Demek ki, Stalin kesin bir zaferden değil, zaferden söz ediyor.

Bu bir yana, Stalin, "SSCB Anayasa Taslağı Üzerine"de, sosyalizmin inşasının tamamlanması sorununu ayrıntılı ele alır ve bu sorunda hiç de Öncü Partizan yazarının iddialarının leyhine tanıklık etmez, Stalin'in açıklamaları neydi "Öncü Partizan'ın ilk iddiası: Stalin tek bir ülkede sosyalizmin kesin zaferini savunmuştur. Sosyalist inşanın tamamlanması kesin zafer demektir. En iyisi yazarımızı dinleyelim:

"Sosyalizmin inşasının tamamlanması", sosyalizmin sadece zaferini değil, kesin zaferini de içerir. Sözkonusu dönemde (1936'larda) komünizme kerte-kerte geçildiği aşamasına ulaşıldığının söylenmesi de, aynı şeyi ifade etmektedir.(2) (abç)

Şimdi de aynı konuda Stalin'i dinleyelim.

Yıl: 25 Kasım 1936, SSCB Birliği Anayasa Taslağı Üzerine başlıklı Rapor unda şöyle diyor:

Sovyet toplumumuz, esas itibarıyla sosyalizmi gerçekleştirmiş, sosyalist toplumu kurmuştur. Yani Marksistlerin genellikle Komünizmin birinci ya da alt aşaması dediklerini gerçekleştirmiştir. Demek ki, ülkemizde komünizmin ilk aşaması, sosyalizm, esas itibarıyla gerçekleşmiştir. (Sürekli alkış) Komünizmin bu aşamasının temel formülü bilindiği gibi şudur: "Herkesten yeteneğine göre, herkese emeğine göre." Anayasamız bu gerçeği, sosyalizme ulaşıldığı gerçeğini ifade etmek zorunda mı? Ayaklarımız bu kazanım üzerine mi basmalı? Evet mutlaka böyle olmalı. Böyle olmalı, çünkü Sovyetler Birliği için sosyalizm artık kazanılmış ve ulaşılmış bir şeydir.

Ne var ki Sovyet toplumu "herkesten yeteneğine göre, herkese ihtiyacına göre" formülünün egemen ilke olduğu komünizmin daha yüksek aşamasına, hedefi gelecekte komünizmin bu üst aşamasını gerçekleştirmek olmasına rağmen, henüz ulaşmamıştır. Anayasamız ayaklarını henüz gerçekleştirmemiş, ileride ulaşılacak olan komünizmin üst aşamasına basabilir mi? Hayır? basamaz, çünkü komünizm Sovyetler Birliği için henüz gerçekleşmemiş, gelecekte ulaşılacak bir şeydir.

...

...SSCB yeni anayasa taslağı, kapitalist toplum düzeninin ortadan kaldırıldığı, Sovyetler Birliği'nde sosyalist toplum düzeninin zafere ulaştığı gerçeğinden hareket etmektedir.(3) (abç)

Demek ki:

a) Öncü Partizan yazarının sözünü ettiği 1936'lı yıllarda, iddia edildiği şekliyle komünizmin üst aşamasına değil, komünizmin **birinci, yani alt aşamasına ulaşılmıştı**.

b) Bu yıllarda komünizmin üst aşaması S. Birliği için geleceğin sorunudur; anın özgül niteliğini belirlemez.

c) Bu yıllarda sosyalizm, Stalin'in saptadığı gibi **esas itibarıyla** gerçekleşmiştir.

d) Stalince saptandığı gibi, bu dönemde, kesin zaferden değil, ancak zaferden sözedilebilir.

e) "Sosyalizmin inşasının tamamlanması", kesin zaferi içermez. Bu düzmece tez, yazarımızın devrimci Marksizme açıktan ve dolaysızca tavrı alışıldır. Uyduruktur. Marksizmin kurucu ve sürdürücülerinde böylesi bir teorinin izine bile rastlanamaz.

Kesin zaferden ne anlaşılması gerektiği Stalin tarafından (Lenin tarafından daha önceden) açık bir söylemle dile getirilmiştir. "Leninizmin İlkeleri", "Leninizmin Sorunları", "Sorular ve Yanıtlar" makalesi vb. daha önce (1936 öncesi) söylediklerini bir yana koyarak, tartışma konusu olan döneme ilişkin Stalin'in "eseri"ne başvurmak istiyoruz. Bu yolla yazarımızın alıntı dolandırıcılığının da önünü kesmiş olabileceğiz.

Stalin'in **12 Şubat 1938 tarihli** İvanov İvan Filipoviç'e cevabi mektubu, sosyalizmin Sovyetler Birliği'nde kesin zaferine dair zirvalıkları tam olarak ve derinlemesine açığa çıkarması bakımından ve devrimci Marksizmin bu yönünü açık ortaya koyması bazında çok büyük bir öneme sahiptir tartışmamız bağlamında. Stalin, bu mektubunda sosyalizmin **zaferi** ve **nihai zaferinden** ne anlaşılması gerektiğini daha önceki tezleri eşliğinde bir kez daha ve derli toplu özetler. Stalin, 1938 yılında Sovyetler Birliği'nin nihai zafer elde ettiğini öne süren Uroşenko ve Kaselkov'un düşüncelerini Leninist olmayan düşünceler olarak mahkum eder. Ve bezleri içinde siyasi bebeciklerinde hemen anlayabileceği bir berraklıkla şöyle der: *Açıkça ve dürüstçe ülkemizde sosyalizmin zaferlerinin nihai olmadığını söylüyoruz.* (4) Bu sözlerin 1938 şubatında söyleniyor olması konumuz açısından apayrı bir öneme sahiptir. Öncü Partizan yazarının bu alıntıdan sonra ellerini iki yana düşürdüğünü görür gibiyiz.

Nedir tek ülkede sosyalizmin zaferi?

Stalin'inde ayrıntılı bir şekilde çözümlediği gibi, başarılı bir devrimden sonra proletarya diktatörlüğü koşulları altında, proleter devrim öteki ülkelerde önceden muzaffer olmadan, öteki ülkelerin proleterinin sevgi ve desteğiyle tam bir sosyalist toplumu kurmak, proletarya ile köylülük arasındaki çelişkileri, her türlü iç zorlukları kendi öz güçleriyle aşmak demektir.

Kesin zaferden ne anlaşılmalıdır?

Lenin'in sözleriyle nihai zafere dünya ölçüsünde ve ancak bütün ülkelerin işçilerinin ortak çabasıyla ulaşılabilir. Bu demektir ki nihai zafer, müdahale ve restorasyon çabalarına karşı tam bir garanti demektir.

İ. İvanov'un mektubuna yanıtında Stalin bu durumu şöyle açıklar:

Leninizm, "burjuva ilişkilerin restorasyonuna karşı güvence anlamında sosyalizmin nihai zaferi, sadece uluslararası ölçekte olanaklıdır" demektir. (Bkz, SBKP(B) XIV, Konferansı bilinen kararı). Bu, uluslararası proletaryanın ciddi yardımının, olmaksızın sosyalizmin bir ülkede nihai zaferi görevinin çözülmeyeceği güç olduğu anlamına gelir.(5)

Daha ileride de iç ve dış ilişkiler açısından sosyalizmin zaferi sorununu (tek ülkede) inceleyen Stalin şunları açıklıyor:

Bu sorunun iki farklı soru içerdiği ortaya çıkıyor: a) Ülkemizde iç ilişkiler, yani burjuvazimizin yenilmesi ve sosyalizmin eksiksiz kurulması sorunu ve b) Ülkemizin dış ilişkileri, yani ülkemizin askeri müdahale ve restorasyon tehlikesine karşı tam güvenliğinin sağlanması sorunu. Birinci sorunu çözmüş bulunuyoruz; burjuvazi ülkemizde tasfiye edilmiş ve sosyalizm esas itibarıyla kurulmuştur. **Buna bizde, sosyalizmin zaferi, ya da daha doğru söylendiğinde tek ülkede sosyalist insanın zaferi deniyor.**

Eğer ülkemiz, çevresi bir dizi kapitalist ülkeyle kuşatılmış bir durumda değil de, bir adada bulunsaydı, bu zaferin nihai bir zafer olduğunu söyleyebilirdik. **Fakat bir adada değil, önemli bir kısmı sosyalizmin ülkesine karşı düşmanca tavırlar içinde olan, müdahale ve restorasyon tehlikesi yaratan bir "devletler sistemi'nde yaşadığımızı göre, açıkça ve dürüstçe ülkemizde sosyalizmin zaferinin nihai olmadığını söylüyoruz.** Bundan da, ikinci sorunun henüz çözümlenmediği, henüz çözümlenmek zorunda olduğu sonucu çıkar. Daha da ötesi: İkinci sorun, birinci sorunun çözüldüğü biçimde, yani ülkemizin yalnızca kendi çabalarıyla çözüldüğü gibi çözülemez. İkinci sorunu çözmek, uluslararası proletaryanın ciddi çabalarının, bütün Sovyet halkının daha ciddi çabalarıyla birleştirilmesi sayesinde mümkün olacaktır. (6) (abc)

Demek ki:

a) Stalin hiçbir yerde, S. Birliği'nde sosyalizmin kesin zafer kazandığı biçiminde bir tez ileri sürmemiştir. Bu, bu iddiayı Stalin'in eline tutuşturan yazarımızın teori dolandırıcılığıdır.

b) Stalin, S. Birliği'ndeki zaferin, kesin zafer değil, zafer olduğunu yalnızca tümünden kör olanların görmediği bir açıklıkla tezlerinde ortaya koymuştur.

c) **Kesin zaferi** dünya ölçeğinde tüm proleterlerin ortak çabalarına; **zaferi** ise, iç ilişkiler alanında bir tek ülkenin proletaryasının kendi çabasına göre formüllemiştir Stalin.

d) Yazarımız, Stalin'in teorisini kafasında sindirmeden böbürlenen laf ebesi gibi elde kılıç Stalin'e karşı ortaya çıkmıştır.

İkinci iddiaya gelince. Yazarımıza göre, "sosyalizmin tek ülkede kesin zaferi, yani, sınıfsız toplumun kurulabileceği, komünizme ulaşabileceği biçimindeki yanılgılara da düşmüştür" Stalin (7).

Öncü Partizan'a göre, **tek ülkede** kesin zaferden (ne demekse?) sınıfsız toplumu anlamıştır Stalin. Bu iddianın tekrarlanması bile çürütülmesi için yeterlidir.

Stalin tek ülkede sınıfsız toplumla tek ülkede kesin zaferi aynı paydada eşitlememiştir. Zira, bilinirki, Stalin, kesin zaferi bir tek ülkenin proletaryasının çabasında değil, dünya ölçeğinde ve bütün ülkelerin işçilerinin

ortak çabasında görmüştür. Ayrıca Stalin defalarca yinelemiştir ki, **bir tek** ülkede nihai zafer mümkün değildir. Müdahale girişimleri ve dolayısıyla restorasyona karşı tam bir güvenenin varlığı koşullarında ancak kesin zafer olanaklıdır diyor Stalin; tek bir ülkede değil.

Demekki, Stalin, sınıfsız toplumdaki (tek ülkede) kesin zaferi anlamamıştır. Stalin'in görüşü çok açıktır: Kapitalist-emperyalist kuşatma altında, müdahale ve restorasyon girişimleri koşullarında bir tek ülkede komünizme ulaşılsa bile bu kesin zafer sayılamaz; buna ancak bir tek ülkede sosyalizmin zaferi denir.

Öncü Partizan yazarı, bu sorunda da karanlığa kurşun sıkmıştır.

Yazarımıza anımsatmalıyız ki, "sonradan çürütmek için hasmına açık bir budalalık yüklemek çok akıllı adamların işi değildir."

II

Deniliyorki, kapitalist-emperyalist kuşatma altında komünizmden sözedilemez, ve komünizmde devletten sözetmek Stalin'in bir başka yanlışsıdır. Stalin Leninist devlet teorisinden belli ölçülerde sapmıştır.

En iyisi doğrudan öncü Partizan yazarını dinlemek:

Kapitalist kuşatma altında, komünizmden bahsedilemez. Komünizm böyle bir kuşatma altında, tek veya birkaç ülkenin sınırları içerisinde gerçekliğe dönüştürülemez. Dünya çapında bir olay olan komünizmi, kapitalist kuşatma altındaki, bazı ulusal çerçevelerle sınırlamak, doğru değildir. Komünizmde devletten bahsetmek ise, bir başka yanılıdır.

Geçiş dönemi olan sosyalizmde, uzlaşmaz sınıf karşıtlıklarının ürünü olan devlete gereksinimi, "kapitalist kuşatma" ve dış askeri saldırı tehlikesi" ile sınırlamakda hatalıdır. Bu, sosyalizmde, proletarya devletinin varlığına yol açan, sosyalizmin iç çelişmelerini görmezden gelme ve Leninist devlet teorisinden belli bir sapışı ifade etmektedir.(8)

Öncü Partizan yazarı, bu eleştirel düşüncesini de Stalin'in şu pasajına dayandırıyor:

Devlet komünizm döneminde de varlığını sürdürecektir mi? Evet, eğer kapitalist kuşatma ortadan kaldırılmazsa, eğer dış askeri saldırı tehlikesi yok edilmezse sürdürecektir.

Tam da bu noktada Öncü Partizan **Stalin Gerçeği** makalesine şu eleştiriyi yöneltiyor:

"Tek ülkede sosyalizmin zaferi "bağıntısındaki tartışmada "Stalin gerçeği" adlı yazı, Troçki'ye karşı Stalin'i savunurken, Stalin'in sözkonusu yanlışsını da es geçmektedir. Böyle bir pozisyonla; AEP'yle araya sınır çizgisi çekmek, Mao ile ulaşılmış seviyeyi yakalamak mümkün değildir(abç)

Evet, tamamı böyle yazıyor yazarımız.

Yazarımız, Stalin'in hatasını göstereyim derken baltayı Mao'nun ayağına vurduğunun farkında değil. Sanıyoruz ki siyasal bir güldürü sergilediğinin de farkına varamamış!

Öncü Partizan bilmiyormu ki, bu sorunda Mao'da Stalin'le aynı şeyleri savunuyor.

Yıl, 1961-1962. işte bu yıllarda, "Sovyet Ders Kitabı 'siyasal İktisat' Üzerine Notlar"da Mao'nun söyledikleri:

640. sayfa, *komünizmin kurulmasından sonra bile, emperyalist ülkeler varoldukça, devletin gerekli olmaya devam edeceğini söylüyor. Bu tavır doğrudur. Hemen sonra kitap, "Fakat böyle bir devletin doğası ve biçimini, komünist sistemin özel nitelikleri belirleyecektir."* diyor. Bu cümlelerin anlaşılması zor. Devletin doğası, karşıt güçleri baskı altında tutmak için bir aygıt oluşudur. **Böyle bir işlev ülke içinde artık gerekli olmasa bile, dış karşıt güçler açısından devletin baskıcı doğası değişmeyecektir.** Devletin biçimi denen şey; silahlı kuvvetler, cezaevleri, tutuklamalar, idamlar, vb.'den başka bir anlama gelmez. **Emperyalizm varolduğu sürece, komünizme ulaşıldığı zaman bu biçimde ne gibi değişiklikler olacak? (9) (abç)**

Ne diyor Mao?

Komünizmin kurulmasından sonra bile, emperyalist ülkeler varoldukça devletin gerekli olmaya devam edeceği tezi doğrudur. Yani Stalin'le aynı ortak paydayı paylaşıyor.

Ne diyor Mao?

Örgütlenmiş şiddet demek olan devletin baskıcı işlevi komünizme ulaşıldığında da değişmeyecektir. Ülke içinde böyle bir işlev gerekli olmasa bile, dış karşıt güçler açısından gereklidir. Yani, Stalin'in bu sorundaki teorik tabanı üzerinde Mao.

Ne diyor Mao?

Emperyalizm koşullarında komünizme ulaşmak mümkündür; ve bir ya da birkaç ülkenin ulusal sınırları çerçevesinde -kapitalist emperyalist kuşatma altında-komünizm canlı yaşamın canlı gerçeği haline gelebilir, gelir.

Ne bir eksik ne bir fazla Mao Stalin'le aynı kulvarı kullanıyor. Hem de S. Birliği'nde, Kruşçev'in işbaşına gelişinden çok sonra. Yani restorasyon denemesinin Sovyetler ve doğu-Avrupa'da gerçeklik halini almasından sonra bile.

Öncü Partizan yazarına göre, Stalin bu sorunda Leninist devlet teorisinden belli bir sapma içerisindedir ve "Stalin Gerçeği" yazarı da bu sapmayı "es geçtiği için"(?) Mao ile ulaşılmış seviyeyi yakalayamıyor.

Evlere şenlik bir güldürü!

Öncü Partizan yazarımız, Mao'nun ulaştığı seviyenin Stalin'in içinde bulunduğu seviyeyle aynı olduğunu "görmüş" bulunuyor. Biz bunu tanıtlamış bulunuyoruz. Öncü Partizan, Mao'nun bu sorunda Stalin'den daha ileri bir seviyede olduğunu söylerken yalnızca fitişini zorluyordu o kadar. Zira, Öncü Partizan'ı okuduğunuzda, göreceksinizki, yazar, "Stalin Gerçeği" makalesi yazarına, Mao ile ulaşılmış seviyeyi yakalayamıyor türünden eleştiri yöneltirken Mao'nun Stalin'den daha ileri olan bu düzeyini kanıtlamak için Mao'nun "eseri"nden bir tek pasaj aktaramıyor ve tek bir gönderme de bile bulunamıyor.

Bu siyasette dürüstlük değildir.

Eğer devlet sorununda bu bazda bir hata varsa, bu aynı zamanda Mao'nun da hatasıdır; eğer Leninist devlet teorisinden Stalin'de belli bir sapma varsa, Mao da aynı sapma içindedir. Zira, "Sovyet Ders Kitabı"na yönelttiği eleştiriler ve yazdığı "notlar"da Mao, bu sorunda Stalin'le harfi harfine aynı şeyleri savunuyor. Tıpkı iki su damlası gibi!

Dolayısıyla, yazarımızın beyhude bir çırpınıyla Stalin'i haklayıp Mao'yu aklaması, Stalin'le Mao'yu karşıkarşıya koyması ve tüm bunları Partizan dergisini eleştiri adına yapması ve tüm bunları yaparken de beceriksiz bir düzenbazlığa sarılması, sefil kaçamaklara başvurması fena halde bir teorik dolandırıcılık değil de nedir?

Ayrıca yazarımız diyor ki: Stalin Gerçeği yazısı "AEP'yle araya sınır çizgisi" çekmemiş bu sorunda. Sınır çekme-çekmeme sorununu ilerleyen sayfalarda ele alacağımızı belirterek söylemeliyiz ki, bir sınır "çekmeme" varsa bu sorunda, bu Mao'da da "mevcut"(!). Mao'nun "kanatlarıyla" uçmaya kalkan Öncü Partizan diyor ki: "Bu sorunda Stalin dönemi düzeyinde kalmak Maoizmi savunmak değildir."

Ama artık anlaşılımtır ki, bu sorunda Mao'nun pozisyonuyla Stalin'in pozisyonu aynı. Stalin'deki belli yanlışlar Mao'da da mevcut. Yanlışlarla örülü, Leninist devlet teorisinden belli bir sapışla ifadesini bulan Stalin'le aynı düzeydeki bu konumlanışa "proletarya biliminin en ileri seviyesini oluşturan Maoizm" nasıl denebilir? Bu bilimin en ileri seviyesi değil, dar, sınırlı, eksik ve hatalarla örülü geri seviyesidir; ve bu seviye Mao'nun da seviyesidir-tıpkı Stalin gibi.

Dolayısıyla, yazarımızın devlet sorununda, Stalin dönemi düzeyinde kalmak Maoizmi savunmak değildir ibaresi, Mao'nun da bu konuda Stalin dönemi düzeyinde tezler öne sürdüğü ve aynen Stalin'i onadığı gözönüne alınrsa tüm anlamını yitirir.

Stalin'in hatalarını bulup ortaya çıkarmak için yalnızca çıplak göz değil, elektronik mikroskop kullananlar ve Stalin'i Maoizmle torpilleyenler (ya da böyle yaptığını sananlar!..) nesnel olarak Stalin karşıtlarının dümen suyuna girdiklerini ne zaman farkedecekler? Ve ayrıca Marx, Engels, Lenin, Stalin ve Mao Zedung'un teorik tabanı üzerinde olduğunu ilan edenler, ne zaman Stalin'le Mao'yu "dövüştürmekten" geri duracaklar?

"Stalin Gerçeği" yazısındaki tutuma gelince. Yazı, Stalin'in hatalarının tümünün ayrıntılı ele alınıp değerlendirildiği bir yazı değildi. Yazıyı okuyan herkes bunu apaçık görebilir. Yazı, Stalin'in en bellibaşlı hatalarını ana hatlarıyla ya da bellibaşlı çizgileriyle ortaya koymanın yanında esas olarak Stalin çarpıtıcılığını Stalin'in teorisi eşliğinde işleyen bir yazıydı, yoksa hataların (tali hataların) tek tek irdelenip ortaya konduğu bir makale değildi bu araştırma yazısı.

Bu durum yazının hemen girişinde şöyle açıklanıyordu:

Bu dizi makalemizin başlığını Stalin Gerçeği koyduk. Stalin her cepheden ateş altında tutuluyor. İnsanı şaşkına çeviren saldırı ve karaçalmalara hedef oluyor. öylesine ki, dönem, bir bakıma Stalin'e saldırı yarışı dönemi. Stalin'e yönelik saldırıları geri püskürtmek, gerçekleri tüm bilimselliği, yalın niteliği okurun bilgisine sunmak vazgeçilemez görevdir.

Çarpıtmaları, mantık ve tarih zorlamalarını nesnel realite eşliğinde Stalin'in eseriyle altetmek acilietir.

...
Stalin ve O'nun eseri öylesine çarpıtıldı, dönemin tarihi öylesine hançerlendi ve Stalin öylesine hakarete uğratıldığı, Stalin'e dair doğruları ortaya koyma çabamızın ürünü olan bu yazımıza Stalin Gerçeği başlığını koyma gereksinimi duyduk.

...
Burjuva iletişim araçları vasıtasıyla zihinlerin çöllerleştirildiği bir dönemeçten geçiyoruz. Zihin sel durgunluktaki bir artışa tanık olduğumuz bu dönemde Stalin'in eserini titizlikle korumak, karşı-devrimci zıvalıkları devrimci bir atılımla yerle bir etmek ve Stalin'in tarihteki yerini yüce tutmak başta gelen görevdir.(10)

Evet, biz, bu başta gelen görevi yerine getirdik. Yoksa herkesin Stalin'e saldırdığı bir mecrada işin esas yanını, temel yanını, onun yüce "eseri"ni bir yana koyup, tarihi ve toplumsal köklerinin de etkisiyle Stalin'de varlaşan, ama onun "eser"inde yalnızca tali yer tutan, **geçici ve kısmi hatalarını öne çıkarıp** elde kılıç Stalin'e karşı bir tutum içine girmedik, girmiyoruz, girmeyeceğiz.

"Polemik"te (1963) ÇKP kaynaklı "yorum"un sözleriyle:

Tarihe saygısı olan *her dürüst komünist*, Stalin'in düşüncelerini ve eserlerini bütünüyle değerlendirdiğinde, muhakkak ki **önce Stalin'de esas olan yanı görevdir.**(11) (abç).

Ve biz, "Stalin Gerçeği"nde, önce, esas olan bu yanı gördük; Mao ve ÇKP'nin de öğüdüne uyarak.

Devrimci tarihinde tanıtladığı gibi Mao'nun şu saptamasına da sadık kaldık:

Yoldaş Stalin kapitalizmin düzensiz gelişmesi yasası üzerine Lenin'in teorisini ve sosyalizmin önce tek bir ülkede zafere ulaşabileceği teorisini yaratıcı bir biçimde geliştirdi. (12) (abç).

Öncü Partizan yazarımız diyor ki, Stalin yoldaş '**Tek ülkede sosyalizmin zaferi'** konusunda Troçki'ye karşı Leninizm'i **esasta** savunmuş, **geliştirmiş** ve uygulamıştır. (abç)

Mao'da diyorki sosyalizmin **önce tek bir ülkede zafere ulaşabileceği teorisini yaratıcı bir biçimde geliştirdi.** (abç)

Öncü Partizan esasta geliştirdi diyor. **Mao yaratıcı bir biçimde geliştirdi** diyor bu teoriyi.

Peki kim haklı?

Öncü Partizan mı; Mao mu?

Dev bir heykel boyutundaki Mao'nun yanında Öncü Partizan'ın sözü edilmez. En büyük gerçekleri bile birer bayağılık haline getiren sözde Maocularımızın Maoculuğu yalnızca düzmece Maoculuktur. Teori dolandırıcılığıyla harmanlanmış şişirilmiş laf salatasına son vermenin ve Stalin sorununda devrimci-oportünizmden kopmanın fevkalade yararı var.

SOSYALİST İNŞA SORUNUNDA ÖNCÜ PARTİZAN'IN TEORİK SEFALETİ

I

Sosyalist inşaya dair Partizan'da yazılanların şurasından-burasından aşırılarak Öncü Partizan'ca zayıf, çelimsiz ve basiretsiz bir yinelenişi ile yazarımız, en azından araştırma-inceleme zahmetinden kurtularak, konuya araçlamalarla bir giriş yaptıktan ve Stalin'in sağ ve "sol" sapmaya karşı "hakını teslim ettikten" sonra araştırma-inceleme yapmamanın en cahilane, en sefil, en çaresiz örneğini sergiliyor.

Bilginler bilgini pozuna bürünen yazar, "Lenin sonrası, sosyalist inşa doğrultusundaki en büyük hamle; zengin ve orta köylülüğün kaldırılması, tarımın kolektifleştirilmesi hareketidir" diyor. (13) (abç)

Bu, yazarımızın gözüpek bir zeka parıltısı olsa gerek!

Öncü Partizan, konuya hakim olamadığından metrelerle kilogramları bir tutma gibi bir yolda ilerliyor. Yazarımızın bilgisini sergileme biçimi arkasında kupkuru bir bilgisizlik hemen sırtıveriyor.

Diyor ki, Öncü Partizan yazarı, *sosyalist inşa doğrultusundaki en büyük hamle, başka şeylerin yanında orta köylülüğün de kaldırılmasıdır.*

Devrimci Marksizmi incelememenin hazin sonuçlarıdır bunlar. Çok Maoist geçinen Öncü Partizan, Maoizmi de bu sorunda tersyüz etmiş bulunuyor. marksizmin kurucu ve sürdürücülerinin döne döne yinediği gibi, Sovyetler, Çin vb. sosyalist inşa pratiklerinin tanıtladığı üzere orta köylülüğe karşı tutum asla zor olamaz. Zengin köylülere karşı takınılan tavır, orta köylüye karşı takınılamaz. Öncü Partizan, zengin köylülükle birlikte orta köylülüğü de hedeflemiştir diyor-sosyalist sanayileşme hamlesi. Yazar, bu sorundaki siyasal cehaletini Sovyet pratiğine yüklemeye çalışıyor. Yazarın S. Birliği'ndeki sosyalist sanayileşme hamlesini kavramadığı, anlamadığı anlaşılıyor. Oysa biz bunu, "Stalin Gerçeği" dizi-yazımızda bir hayli ayrıntılı ele almış ve orta köylülük sorununa özel bir önem vermiştik.

Nedir orta köylü sorunu, inceleyelim.

Devrimci Marksizmin orta köylülük karşısındaki tutumu nedir?

Önce Engels'i dinleyelim. **Fransa'da ve Almanya'da Köylü Sorunu** (Kasım, 1894) makalesinde şöyle yazıyor:

Önce, Fransız programının şu sözü yerden göğe kadar doğru: Küçük köylünün kaçınılmaz yokoluşunu önceden görüyoruz, ama biz bu yokoluşu çabuklaştırmakla hiç de yükümlü değiliz.

Sonra, iktidara geldiğimizde, büyük toprak sahipleri için yapmak zorunda kalacağımız gibi, küçük köylüler için (karşılığını ister ödeyerek, ister ödemeyerek) zorla kamulaştırmayı aklımızdan bile geçiremeyeceğimiz de bir o kadar açık. Küçük köylü karşısındaki ödevimiz, ilkin, onu buna zorlayarak değil, ama örnekler aracıyla buna götürerek, ve toplumun yardımını onun buyruğu altına koyarak, onun bireysel mülkiyetini ve işletmesini, kooperatif işletmeye dönüştürmektir. (14) (abç)

Lenin'de, RK(B)P VIII. Kongresi'nde Orta Köylüye Karşı Tutumla İlgili Karar'da (Mart, 1919) aynı konuda Engels'i izliyor:

Sovyet iktidarının temsilcileri, orta köylü tarım komünleri dahil, her çeşit ortaklaşmayı teşvik etmekle birlikte, bunların kuruluşunda hiçbir zorlamaya başvurmamalıdır. (15) (abç)

İşte bir başka yerde ve aynı kongrede Lenin'in söyledikleri:

Orta köylüğe karşı şiddet, son derece zararlıdır. (16)

Aralık 1919. **Tarım Komünleri ve Tarım Artelleri Birinci Kongresinde Verilen Söylev'de** bir kez daha Lenin bu sorun üzerinde duruyor. Dinliyoruz:

Biz, köylülere, ancak, ortaklıklar ve arteller yoluyla ortaklaşa tarımın yararlarını fiilen göstermeyi başarırız; ancak, ortaklıklar halinde, arteller halinde

örgütlenecek köylüye yardım etmeyi başarırız, devlet iktidarını elinde tutan işçi sınıfı, köylüye, gerçekten hakim olduğunu tanımlayabilecek, sürekli ve elle tutulabilir şekilde, sayısız köylü yığınlarını gerçekten kendi safına çekebilecektir. (17)

Şimdi de Stalin'e kulak verelim; 30 Nisan 1930'da **Kolhozcu Yoldaşlara Yanıt** makalesinde işte söyledikleri:

Köylü sorununda yanlışlıkların kökü nerededir?-sorusuna şu yanıtı verir: **Orta köylüye karşı yanlış davranmaktır. Orta köylü ile ekonomik ilişkilerde zor kullanmaktır. Orta köylü yığınları ile ekonomik ittifakın baskı önlemlerine değil, orta köylü ile bir anlaşmaya, orta köylü ile bir ittifaka dayanması gerektiğinin unutulmasıdır.** (18) (abç).

Son olarak Mao'yu dinliyoruz. **Tarımın Kooperatif Dönüşümü Üzerine** (31 temmuz 1955) adlı makalesinde işte söyledikleri:

Tarımın sosyalist dönüşümünde izlediğimiz yöntem, adım adım ilerleme yöntemidir. ilk adım, köylüleri, gönüllü katılma ve karşılıklı yarar ilkeleri uyarınca, içinde yalnızca sosyalizmin bazı tohumlarını taşıyan birkaç aileyi ya da on civarında aileyi kapsayan tarım üreticileri karşılıklı yardım ekipleri örgütlemeye çağırmaktır. İkinci adım, köylüleri, aynı şekilde gönüllü katılma ve karşılıklı yarar ilkeleri uyarınca... yarı-sosyalist nitelikte..., üçüncü adım, aynı ilkeler uyarınca köylüleri, tamamen sosyalist büyük tarım üreticileri kooperatifleri kurmaya çağırarak olacaktır. (19) (abç).

Demek ki, günümüzde zenginleşip gelişerek artık devrimci Maoizm biçimine bürünen devrimci Marksizm, orta köylülüğü ortadan kaldırma gibi bir yolu asla programına koyamayacağı gibi, tarımın kolektifleştirilmesinde orta köylüyü bu kolektifleştirmenin kırsal bölgedeki yoksul köylüden sonraki ikinci sacayağı olarak görür. Marks'tan Mao'ya dek uzanan devrimci Marksizmin teorik tabanı üzerindeyse orta köylüye karşı bir tavır içinde olamayız, kooperatifleşmede orta köylülüğe karşı devrimci tutum, inandırma, ikna, eğitim, gönüllülük ilkeleridir. Ters, devrimci maoizmi bozmak, karartmak ve bayağılaştırmaktır.

Ne var ki, sözde Maoist Öncü Partizan, Maoist görüntülü sözlerine karşın bu sorunda gemiyi karaya oturtmuş bulunuyor. Demek ki, bize öğretme, kavratma, bizi dönüştürme iddiasında olanların önce devrimci Maoizmi anlamaları gerekiyor.

Neydi Sovyetler Birliğindeki büyük hamle?

Bilinirki, 1929 yılı Stalin önderliğinde büyük hamlenin, büyük atılımın başlatıldığı yıldır. Bu fevkalade atılımın üç önemli sacayağı vardı:

a) Sosyalizm tabanına dayalı sosyalist sanayileşme.

b) Sosyalizm tabanına dayalı tarımın kolektivizasyonu.

c) Merkezi sosyalist planlama.

Stalin Gerçeği yazısında da saptadığımız gibi, bu üç önemli ayak, birbirlerinin gelişmelerinin varoluş unsurlarıydı. İkinci Ekim devrimi, işte, bu üç sacayağı üzerinde yaşam hakkı bularak muazzam başarılarla damgasını bastı. Bunun mimarıysa, haklı olarak Stalin'di.

"İkinci Ekimin" önemi, sanayi-tarım bazındaki kilitlenmeyi açmak ve üretim ilişkileri alanında temelli bir devrimi gerçekleştirmektir. Bu kilitlenmede yönelinen hedef yoksul ve orta köylü değil, kulak (tarım kapitalisti

sınıfı) ve **Nepmanlardı**. Öncü Partizan yazarının işaret ettiği gibi, büyük hamlenin hedefi zengin ve orta köylü değil, kulak ve nepmanlardı. Zira, sanayi ve tarımı kilitleyen temel unsurlar kulak (zengin köylü, tarım kapitalisti sınıfı hepsi aynı anlama gelir) ve nepmanlardı. Orta köylü asla bu büyük hamlenin ya da ikinci Ekim Devriminin hedefi olmamalı. Orta köylülüğü büyük hamlenin hedefi haline getirmek "müttefik olan orta köylüye" karşı (21) düşmanca tutum içine girmek demektir.

Dolayısıyla, aslolan zengin köylüye yani kulaklara yönelmekti. Zira, kolektifleşme önünde en büyük engel, sanayi-tarım ilişkilerini fena halde düğümleyen asıl unsur zengin köylü ve nepmandı.

"Stalin Gerçeği" bu durumu açıklıkla dile getirmişti.

Stalin bu gerçeği zamanında saptadı. Otuzların hemen başında kırdaki kapitalist üretim ilişkilerini devirpi, yerine, yeni kolektivist üretim ilişkilerinin geçirilmesini öngören politikayı belirleyip; sanayi-tarım, kent-kır düğümünü bu mihvalde çözdü. Tarımın kolektivizasyonu, kitlesel kolhoz hareketi fasit daireyi kıran unsur oldu. Böylece 1929'lara dek, kırdı, aygıt için önemli bir ayak bağı olan ve kapitalizmin yeniden dirilişi için ara bir halka işlevi gören **kulak mülkiyetine son verildi**. Bu, yalnızca, mülkiyet sorununun çözümlenmesi, NEP yıllarında gelişip tehlike arz eden pazar ilişkilerinin bertaraf edilmesi değildi. Bu, aynı zamanda, kolektif mülkiyet ilişkilerinin yeni ve canlı tipinin hayata geçirilmesi değildi; ama bu aynı zamanda, batıya yetişme ve onu geçme, kendi kendine yeterli olma, iktisadi bağımsızlık gibi önemli amaçların gerçekleştirilmesi için vazgeçilemez zorunluluktı (abç).

Mülkiyetine son verilen kulaktır; yoksa Öncü Partizan'ın iddia ettiği gibi, kulakla birlikte **orta köylü** değildir. Kırın, bu küçük köylüsüne karşı zorla kamulaştırma ya da kolektifleştirme yoluyla "**ortadan kaldırma**" güzergahı devrimci Marksizmin güzergahı değildir. Kırın, bu küçük köylüsünün mülkiyeti "zorla" değil, örnekler aracılığıyla, inandırma ve ikna ile gönüllülük ilkesi temelinde ancak bireysel mülkiyetten kolektif mülkiyete dönüştürülebilir. S. Birliği'nde uygulanan yolda budur.

Öncü Partizan'ın "büyük hamle"nin bir ucunun da orta köylüye yöneldiği ya da yazarımızın sözleriyle, "**orta köylülüğün kaldırılması**" yönünde harekete geçirildiği biçimindeki yaklaşımı, devrimci Maoizmin köylü sorunu karşısındaki tutumuna, ve küçük köylü karşısındaki herkesçe bilinen ödevine sırtını dönen ve bu sorunda devrimci Maoizm güzergahını karartarak ters-yüz eden bir tutumsuzluk örneğidir.

Demek ki, saat başı Mao'yu anmakla, Maocu olunmuyor; olursa olursa yalnızca sözde Maocu olunabiliyor: Maocuculuk!

Bakın Stalin ne diyor köylülük konusunda:

Buharin'in üçüncü yanılıgısı köylülükle ilgilidir. Köylülük sorununun, bizde, politikamızın en önemli sorunlarından biri olduğu bilinir. Köylülük, bizim koşullarımızda, çeşitli toplumsal gruplardan, yoksul köylüler, orta köylüler ve kulaklardan oluşmaktadır. Bizim bu gruplara karşı tutumumuzun aynı olamayacağı kolaylıkla anlaşılır. Yoksul köylülük işçi sınıfının dayanağı, orta köylü müttefiki, kulak ise sınıf düşmanı: bu toplumsal gruplara karşı tutumumuz böyledir.(21)

Demek ki, "Lenin sonrası, sosyalist inşa doğrultusundaki en büyük hamle; zengin ve orta köylülüğün kaldırılması.."dır diyen Öncü Partizan'ın Stalinciliği de sözde Stalinciliktir: Stalincilik!

Artık anlaşılmıştır ki, devrimci Marksizmin kurucu ve sürdürücülerinin teorileri de tanıtlamıştır ki, ve nihayet S. Birliği'nin özgün deneyim (ve diğer ülke (Çin vb.) deneyimleri) tanıtlamıştır ki, sosyalist köylüler Öncü Partizan'ın iddia ettiği gibi ortadan kaldırılamaz.

Dostlara karşı, düşmanlara karşı uygulanan yöntemin aynısı uygulanmaz. Yazarımız S. Birliği'ndeki kolektivizasyon hareketini ve orta köylü tabakasına karşı tavrı özümleyememiş bulunuyor. Herkeste bilir ki, bu hareketin amacı orta köylülüğü ortadan kaldırmak değil, "orta köylü ile barış içinde" yaşayarak, onu kolhozlara yöneltmek, "komünlerce kazanmak"(22) "ortaklıkları ve arteller yoluyla ortaklaşa tarımın yararlarını" bu tabakaya fiilen göstererek kolektivizasyon hareketine bunları çekmektir.

Zengin köylülere karşı uygulanan politikanın aynısı orta köylülüğe uygulanamaz. Biri düşman, öteki müttefik. Düşman tasfiye edilir; dost kazanılır. Ve bu Marksizmin abc'sidir.

Devrimci Marksizmin bu en başlıca sorununda bilimsel sosyalizm öğretisinin kenarında kalan Öncü Partizan'ın öteki konulardaki gözüpük zeka parıltısının ürünü incilerini artık siz düşünün.

II

Dinleyin:

"Kapitalist kuşatma ve çok yönlü objektif zorunluluklarla alakalı olsa da, kolektifleştirme hareketinde kitle inisiyatifine yeterli duyarlılığın gösterilmediği, proleter öncününün öteden beri eleştirdiği bir konudur."

Dinlemeyi sürdürülim:

"Yoldaş Mao'nun Stalin'e eleştirilerini, proletarya partisi, II. Konferans'ında da değerlendirmiş bu vb. eleştirilerini doğru görmüştü."

Daha bitmedi:

Sovyetler Birliği'nde tarımın kolektifleştirilmesi dönemine ilişkin bizim eleştirimiz, Mao'nun "10 Büyük İlişki" makalesinde ifade ettiği "köylülüğü zora sokan "köylülüğe karşı izlenen kitle çizgisindeki hatalara ilişkindir. Ki, bunların bazıları, bizzat Stalin yoldaşın kendisi tarafından da, "kolhozcu yoldaşlara yanıt" adlı yazısında, bazı yönleriyle ifade edilmiştir.(23) (abç)

Öncü Partizan'ın Stalin'e yönelik eleştirisinin özü şu: 1929 yılındaki kitlesel kolektifleştirme hareketi döneminde **kitle inisiyatifine** yeterli duyarlılığın gösterilmediği ve **kitle çizgisinde** hata yapıldığıdır. Yazarımıza göre, Öncü, II. Konferans'ında, **bu sorunda** Stalin'e Mao'ca yöneltilen eleştiriye (nerede ve ne zaman?) doğru bulmuş ve bu sorunu çözmüştü!

İlkin, açıklamalıyız ki, Mao'nun "10 Başlıca İlişki Üzerine" (25 Nisan 1956) makalesinde Stalin'in kitle çizgisi sorununda hatalar yaptığına dair bir tek satır, bir tek formülasyon yoktur. Bu, yazarımızın, hızını alamayarak arabayı çamura saplamasıdır. Evet, Mao, "10 Başlıca İlişki Üzerine" makalesinde "Sovyetler Birliği köylüleri çok sıkıntıya sokan tedbirler almıştır." diyor, ama bunun da ötesinde Öncü Partizan'ın iddia ettiği gibi, kitle çizgi-

sine yeterli duyarlılığın gösterilmediği, kitle çizgisinde hatalar yapıldığı türünden eleştiriler getirmiyor Mao.

Öncü Partizan'ın iddiası, Mao'nun, 1928-1929 yıllarındaki sosyalist inşa döneminde, ya da bu "ikinci Ekim" devrimi döneminde köylülüğe karşı izlenen kitle çizgisinde hatalar yaptığı ve kolektifleştirmede kitle insiyatifine yeterince duyarlı davranmadığıydı. Dikkat edilsin, Öncü Partizan, bu eleştirinin Mao'ca Stalin'e getirildiği iddiasında bulunuyor; ve bu eleştirinin kolektifleştirme dönemine ilişkin olarak (1928-1929'la başlayan süreç) yapıldığını öne sürüyor.

Gerçekler, Mao'nun yapıtları bunun tersini ortaya koyuyor. Evet, Mao, kolektifleştirme hareketinden **çok sonra** Stalin'e kitlelere eskiye oranla (kastettiği 1929 de sonrasındır) daha az sosyalist inşa yıllarında kitlelere dayandığını yazıyor.

İşte söyledikleri:

SBKP Merkez Komitesi, 1928'de şöyle bir karar aldı: "Ancak parti ve işçi-köylü kitleleri son haddine kadar seferber edildiği zaman kapitalist ülkelere yetişme ve onları teknik ve iktisadi olarak geçme görevini yerine getirebileceğiz" Bu çok iyi söylenmiş. Ve bizim şimdi yapmakta olduğumuz da tam olarak budur. O dönemde Stalin'in kitlelerden başka güvenebileceği birşey yoktu, böylece parti ve kitlelerin seferber edilmesini istedi. Daha sonra bu yolla birkaç yarar elde edilince, kitlelere daha az dayandı. (29) (abc)

Mao'nun Stalin'e yönelik bir eleştirisi var. Ancak bu eleştiri, Öncü Partizan'ın sözünü ettiği kolektifleştirme hareketi dönemine ait değildir. Aksine bu dönemde Stalin'in kitlelerin seferber edilmesini istediğini söylüyor Mao. Kitlelere daha az dayandı eleştirisi aktardığımız pasajında tanıtladığı gibi daha sonralara aittir. Stalin'in kitle çizgisinde hata yaptığına dairde Mao'nun Stalin'e yönelik bir eleştirisinin olmadığına da yukarıdaki pasaj tanıklık eder. Tarımın kolektifleştirilmesi döneminde ve bu döneme yönelik Mao'nun Stalin'e yönelik eleştirisi yoktur-bu sorunda.

Mao'nun "köylüleri çok sıkıntıya sokan tedbirler" alındı eleştirisi de 1928-1933 yıllarına yönelik olarak değil, 1933-1957 yıllarında yürürlükte olan "zorunlu satış sistemi" uygulaması dönemine yönelik olarak söylenmiştir. Mao'nun 1933-1957 yıllarına yönelik bu eleştirisini, **Öncü Partizan** "tarımın kolektifleştirilmesi dönemine ilişkin" olarak Mao'nun "eseri" arasına sokuşturarak Mao'yu "düzeltiyor." Stalin'i eleştirme adına, Öncü Partizan'ın içine düştüğü durum, en büyük gerçekleri birer bayağılık haline getirme ve devrimci marksizmi hançerleme durumudur.

Sosyalist inşa dönemindeki büyük hamle sırasında, tarımın kolektifleştirilmesi mecrasında orta köylüyü kulakla karıştırıp ortadan kaldırmayı düşleyenler; ya da çanın sesini duyup sesin nereden geldiğini farkedemeyerek "büyük hamle"nin bir ucunun da orta köylüyü ortadan kaldırmaya yöneldiği düzmece teorisini S. Birliği sosyalist inşa hareketi adına seslendirenler, Sovyetler Birliği devrimci tarihi ile ilgili kısır ve sınırlı bilgilerinden olsa gerek bu kezde birinci sınıf laf salatısıyla kolektifleştirme döneminde Stalin'in kitle çizgisinde hata yaptığı ve kitlelere dayanmadığı eleştirisini Mao'nun eline tutuşturarak Stalin'e yöneltme yoluna sapmışlar.

Olur olmaz Mao'nun koltuk değneklerini kullanmaya yeltenenler, ya da ayakta kalmak için bunlara sarılanlar, bazen karıştırıp devrimci-opportunizmin koltuk değneklerine sarıldıklarını galiba seçemiyorlar.

Yazarımız, mantık, Marksizm ve tarihle ala ediyor; elifi görse mertek sanan sarıçizmeli Memet Ağa mantosuna bürünüyor çoğu kez.

Dahası var. Öncü Partizan, Mao adına Stalin'e yüklenirken "köylülüğü zora sokan" ibaresini tırnak içinde alıntılarken, Stalin'in "köylülüğe karşı izlenen kitle çizgisindeki hatalar", "kitle insiyatifine yeterli duyarlılığın gösterilmediği" ibarelerini alıntılamaadan (ki, asla alıntılamaaz; çarpittiği için) mao adına seslendiriyor. Yazar da bu sorunda altındaki toprağın sağlam olmadığını biliyor olmalıki, bu hileli yola başvuruyor.

Bu sorunun öncünün II. Konferans'ında değerlendirilip, çözümlendiği saptaması da büsbütün Öncü Partizan'ın düzmece yalan-dolanı.

Öncü Partizan, asla II. konferans'ta bu sorunun tartışılıp çözümlendiği iddiasını tanıtlayamaz. II. Konferans'ta **kitle çizgisine ilişkin, tarımın kolektivizasyonu dönemine ilişkin, Mao'nun Stalin'e yönelik eleştirilerine ilişkin özel bir tartışma, bir gündem yapılmamıştır**. Bu tümüyle Öncü Partizan'ın hayali kurgusudur. II. Konferans'a katılan tüm delegeler de bu gerçeği teyid eder. Ayrıca II. Konferans bir yana ondan sonra da Öncünün bu temelde bir eleştirisi olmamıştır Stalin'e. Mao'nun Stalin'e yönelik eleştirilerinden yola çıkılsa bile, bu iddia yine doğru gözükmemektedir. Zira, az önce de açıkladığımız gibi, Mao'nun da Stalin'e yönelik böyle bir eleştirisi yok (Tarımın kolektivizasyonu döneminde kitle çizgisinde hata yaptığı türünden-1929'lu yıllar-).

Öncü Partizan'ı bu iddiasını tanıtlamaya çağırdığımızı ilan ederek, şimdi sorunun özüne geçiyoruz. Gerçekten, Stalin kitleler bazında soruna nasıl yaklaştı. Şimdi, adım adım Stalin'in eserini izleyelim bu sorunda.

Aralık 1929:

Bugünkü kolektifleşme hareketinin belirleyici çizgisi, şimdiye kadar olduğu gibi sadece tecrid edilmiş yoksul köylü gruplarının değil, büyük yığınlar halinde orta köylülerin de kolhozlara katılmalarıdır. (Öncü Partizan, bu yıllarda orta köylüyü ortadan kaldırma tezini S. Birliği adına seslendirmişti; oysa Stalin orta köylünün kolhoza yığınlar halinde katıldığını yazıyor-BN.) Bu demektir ki, tarımda kolektifleşme hareketi, sınırlı bir köylü emekçiler grup ve kategorilerinin hareketi olmaktan çıkmış, köylülüğün temel yığınlarını oluşturan milyonlarca ve milyonlarca insanın hareketi haline gelmiştir.(25) (abç)

Mart 1930:

Yönetme sanatı ciddi bir iştir. Hareketin gerisinde kalmamak gerekir, çünkü geride kalmak, yığınlardan kopmak, ayrılmak demektir. Ama fazla hızlı koşmamak gerekir, çünkü fazla hızlı koşarsan yığınlarla bağıni koparırısın. Hareketi yönetmek isteyen ve aynı zamanda sayısız yığınlarla bağıni korumak isteyen kişi mücadeleyi iki cepheye-hem geri kalanlara karşı, hem de fazla hızlı koşanlara karşı-yürütmelidir.

Bizim partimiz güçlüdür ve yenilmezdir, çünkü, hareketi yönetirken, milyonlarca işçi ve köylü ile bağlarını korumasını ve bu bağları çoğaltmasını bilir. (26) (abç)

Nisan 1930:

Kolhozların oluşturulmasında, hareketin tamamlanıp bitirilmemiş bir biçiminin üzerinden atlamayı yasaklayan Leninist ilke çiğnenmiştir. Yığınların hareketinin önünde gitmemek, **yığınların hareketini kararnamelerle yönetmemek, yığınlardan kopmamak, tersine, yığınlarla birlikte hareket etmek, onları sloganlarımıza çekerek ve sloganlarımızın doğruluğuna, kendi öz deneyimleriyle kolaylıkla inandırarak onları ileri götürmek** komünist ilkesi çiğnenmiştir. (27) (abç)

Nisan 1930:

Eğer komünistler, sosyalizm yolundaki savaşta barışıya ulaşmışlarsa, eğer komünizm düşmanları yenilmişse, bunun nedeni, komünistler, partisiz seçkinlerin çalışmasıyla ilgilenmesini bildikleri içindir; geniş partisiz tabakalar arasından kendilerine güç sağlamasını bildikleri içindir; partilerini geniş bir partisiz etkin militanlar kadrosu ile kuşatmasını bildikleri içindir. (28)

Kolektifleştirme hareketinin bitiminden sonraki yıllarda da Stalin kitlelere dayanmayı ihmal etmedi.

Yıl: **1937 Mart**'ı. işte Stalin'in söyledikleri:

Lenin bize sadece kitlelere öğretmeyi değil, aynı zamanda kitlelerden öğrenmeyi de öğretti.

Bunun anlamı nedir?

Bunun anlamı, bizlerin, önderlerin kendini beğenmişliğe kapılmamız ve Merkez Komite üyesi ya da Halk Komiseri bile olsak, bunun doğru bir şekilde yapabilmek için gerekli olan bilgilere sahip olduğumuz anlamına gelmeyeceğini anlamak zorunda olduğumuzdur. Makam, kendi başına bilgi ve deney vermez. Ünvan hele hele hiç vermez.

Bunun anlamı, salt bizim deneylerimizin, önderlerin deneyimlerinin, önderlik etmek için yeterli olmadığı, dolayısıyla önderlerin deneyimlerinin, kitlelerin deneyimleriyle parti üyesi kitlelerin deneyimleriyle, işçi sınıfının deneyimleriyle, halkın deneyimleriyle tamamlanmak zorunda olduğudur.

Bunun anlamı, kitlelerle bağımızı bırakın koparmayı, bir an için bile gevşetmememiz gerektiğidir.

Bunun anlamı son olarak, kitlelerin sesine, sıradan parti üyelerinin sesine, 'sıradan insanlar' denilen insanların sesine, halkın sesine kulak vermek zorunda olduğumuzdur.

...

Biz önderler, şeyleri, olayları, insanları sadece bir cepheden, diyelim ki yukarıdan görüyoruz; yani görüş alanımız ne de olsa az çok sınırlı. buna karşılık kitleler, şeyleri, olayları, insanları başka bir cepheden, yani alttan görüyorlar; bunların görüş alanı da belli ölçüde sınırlıdır. Herhangi bir sorunda doğru kararı verebilmek için bu iki deneyimi birleştirmek gerekmektedir. Sadece bu koşullarda yönetim doğru olacaktır. (29)

Daha ileride şöyle açıklıyor:

"İnancım odur ki, Bolşevikler Yunan mitolojisi kahramanı Anteus'a benziyorlar. Anteus gibi, anaları olan onları doğuran, besleyen, büyüten kitlelerle bağlarını korudukları sürece güçlüler. Ve analarıyla, halkla, bağlarını korudukları sürece yenilmez olarak kalacaklardır."

Apaçık gerçeğe ne denilebilir ki!

Ayrıca, "SSCB Komünist (Bolşevik) partisinde sağ Sapma" başlıklı yazının Öncü Partizan'ca incelenmesini ısrarla salık veriyoruz. Bu yazı incelendiğinde görülecektir ki, Öncü Partizan'ın çürük iddiasının tersine, Stalin "kolhozlar lehinde bir kitle hareketini" kolektifleştirmede "olmazsa olmaz" ilke olarak görür. inandırmayı, öz deneyimi vazgeçilemez ana öğeler olarak ele alır.

Anlaşılmıştır ki, **Öncü Partizan'ın Mao'nun eline tutuşturarak** seslendirdiği, Stalin'in tarımın kolektifleştirilmesi döneminde kitle insiyatifine yeterli duyarlılığı göstermediği ve bu sorunda hatalar yaptığı eleştirisi, yazarımızın, Nuh Nebiden kalma beş inancını, kendi gölgesini yenme basiretsizliğini ve eleştirel tutum yoksunluğunu sergilemesi bakımından çürük bir kamyş gibi kendi içinde kırılan cinstendir.

Yazarımız ayrıca iddia ediyorki, Stalin, bu hataları kendisi de dile getirmiştir. Stalin kendi hatasını kendisi dile getirmiştir. Stalin kendi hatasını kendisi dile getirmiyor. Zira, herhangi bir hata yok ortada. Olan şudur: Kolektifleştirmenin **alttan kitlenin** yükselen büyük, yaygın ve yoğun hızı ve atılımıyla yer yer bazı alanlarda, a) "kolhozların oluşturulması sırasında, Leninist özgür katılma ilkesinin" çiğnenmesi, b) yığınları kendi öz deneyimleriyle Öncü'nün sloganlarına inandırma ilkesinin çiğnenmesi, c) değişik bölgelerin farklı koşullarını yer yer hesaba katmamak gibi hatalara ve orta köylüye karşı yer yer zor kullanma, onu kulakla "eşitleme" hatasına düşülmüştür. Ne var ki, **bu hatalar bizzat Stalin tarafından ortaya konup yetkili merciler ve kolhozlar uyarılarak bu hataların önüne geçilmiştir.**

Gerek mart 1930'da kaleme alınan "**Başarı Sarhoşluğu**", gerek nisan 1930'da kaleme alınan "**Kolhozcu Yoldaşlara Yanıt**" makaleleri, zamanında bu hata ve yanlışlara işaret etmiş ve yapılan hataların büyük tahribatlar açmasını önlemiştir.

Yazar, sorunu bu bazda ele alıp, bunu, Stalin'in çok önemli bir tavır olarak ortaya koymak yerine, sanki Stalin, kitle çizgisi konusunda hata yapmışta, bu hatalarının bir bölümünü yine kendisi görüp, "Kolhozcu yoldaşlara Yanıt" makalesinde düzeltilti gibi bir havayı okur üzerinde yaymak istiyor.

Bu apaçık tarih ve Stalin çarpıtcılığıdır.

Stalin bu sorunda hata yapmadı; yapılan hataları zamanında görüp iki ayrı makale ile, bu hatalara tavır aldı. Ve yoldaşlarına kolhozculara kitlelere dayanmaları gerektiği, onlardan kopmamaları gerektiğini, inandırma-ikna-örnekler yoluyla geniş kitleleri (yoksul ve orta köylülük) kazanmaları ve kendi öz deneyimleriyle onları inandırarak kolhozlara katmaları gerektiğini vs. vs. ısrarla ve döne döne açıkladı.

Görülüyorki, Öncü Partizan'ın tüm silahları hurdaya çıkmış bulunuyor, çarpıtcılıkları da.

Özellikle II. emperyalist paylaşım savaşı yıllarında, bu tarihsel koşulların da etkisiyle kitle çizgisi konusunda ortaya çıkan hatalar, eksiklikler ve tehlikeye ise, SBKP(B) 19: Kongresi (1952) çok ayrıntılı ve berrakça değinir ve sunulan raporda, parti çalışmasındaki bürokratlaşmaya kitle

insiyatifi ve etkinliğini zayıflatan idari yürütme yöntemlerine dikkat çekilir ve eksikliklere karşı savaşımın ancak kitleler bu savaşımın içine çekildiği ölçüde aldedebileceği apaçık dile getirilir.

örnek olması bakımından bu eksiklikleri dile getiren "Rapor" dan işte bir pasaj:

Parti, eleştiri ve özeleştirinin bastırıldığı, örgüt ve kuruluşların faaliyeti üzerinde kitlelerin denetiminin zayıfladığı yerde bürokratizm, çürüme, hatta aygıtımızın bazı öğelerinin yıkılması gibi hastalıklı görünümlerin zorunlu olarak oluşacağını gözönüne almamazlık edemez. (abç)

...
Şu anda özeleştirme ve alttan eleştirinin geliştirilmesini sağlamak ve eksikliklerimizin eleştirisinin gelişmesini engelleyen, eleştiriye boğan, eleştiriye takibat ve zorbalıkla cezalandıranlara karşı partinin en kötü düşmanları olarak acımasız bir savaş açmak özellikle önemlidir. (30)

Ne denebilir?

Gerçekler gerçek, yalanlar yalan olarak kalır! Teori dolandırıcılığına son!

Kitle insiyatifine yeterli duyarlılığın 1929'daki "büyük hamle'de kolektifleştirme hareketi sırasında gösterilmediği **Öncü Partizan**'ın çürük, temelsiz, ispatsız iddiasına koca bir S. Birliği tarihi, aleyhte tanıklığını sürdürür. Zira bu devrim (II. Ekim) Stalin'in de çok doğru olarak saptadığı gibi köklü bir devrimdi ve 1917 Ekim devrimine sonuçları itibarıyla eşit bir devrimdi.

Bu devrimin kitle insiyatifine belli ölçülerde sırtını döndüğü, yani kitlelere dayanmadığı, bir ölçüde kitlelerin geniş kesimlerinin katılımı ve desteğini almadığı "eleştirisine"(!) en iyi yanıtı yine "SBKP(B) Tarihi" veriyor. Dinleyin:

Tepeden, devletin insiyatifi ile yapılmış ve tabandan, kulaklara kölelikten kurtulma ve kolektif çiftliklerde özgürlük içinde yaşama mücadelesi veren milyonlarca köylü tarafından doğrudan doğruya desteklenmiştir.(51) (abç)

Demek ki, **Öncü Partizan**'ın bu bazdaki Stalin eleştirisi, mantıkta, Marksizmde, tarihte zırtopça fikirlere sahip düzensiz bir kafanın melez ürünü ve dolaysızca bir Stalin inkarcılığı ve en nihayet, Stalin'den de öte göz göre göre Mao çarpıtıcılığı ve onun teorisini beceriksiz bir düzenbazlıkla "düzeltme" girişimidir.

III

Sürdürüyoruz.

Öncü Partizan, yokuş aşağı freni boşalmış araba gibi, durdurak nedir bilmiyor. En iyisi yazarımızı ilk elden dinlemek:

Sosyalizm sorununda Stalin'in en temel hatası; Tarım ve Endüstri'de sosyalist mülkiyetin gerçekleştirilmiş olmasından hareketle, "Antagonist Çelişkilerin" artık yok olduğunun söylenmesidir. Sosyalizmin çelişkilerinin dayandığı zeminin izah edilememesi; tehlikenin, yıkılmış eski güçlerin kalıntıları ve emperyalist müdahalelerle sınırlandırılmasıydı.(32)

Sanki "Stalin Gerçeği" dizisi bu durumu çözümlememiş, Stalin'in bu hatasını saptamamış gibi bir hava yaratıyor **Öncü Partizan** yazarı. Bu bir.

(Buna az sonra değineceğiz.). ikincisi, Öncü Partizan yazarımız diyorki; "Oysa, Sovyetler'de, bizzat o dönemler yaşanan gerçekler, bu teoriyi anlamak için elverişliydi. Troçki-Buharin-Zinovyev olguları, yeni burjuvazi ve dayandığı (bizzat kendisindeki) toprağı anlamak için, sarsıcı faktörlerdi. Ne var ki, Stalin yoldaş yanılıya düştü." (33) (abç)

Öncü Partizan'a göre, 1936-1938 olayları, Troçki-Buharin-Zinovyev olguları çok sarsıcı faktörlermiş ve Stalin bu olgulardan ders çıkarıp sosyalizm süresince antagonist çelişkilerin bu toplumda da varoluşunu sürdürüleceğini görememiş ve bu sarsıcı faktörlere karşın yanılıya düşmüş.

Stalin'in geri dönüş sorunlarının iç kaynağını, sosyalizmin antagonist çelişmeyle ve çelişmelerle dopdolu olduğu realitesine ulaşamadı ama, aynı dönemde bu sarsıcı faktörlere rağmen (Zinovyev-Buharin ve Troçki olguları) ve bunun da ötesinde Kruşçev'in işbaşına gelişi ve bir dizi altüst oluşa karşın, yani değil 1937'lerde 1960'lı yıllara dek bile, bu fevkalade sarsıcı faktörlere karşın bile, hala şunları söyleyebilmişti Mao:

Ağustos 1937,"Çelişki Üzerine" makalesi:

Lenin "Uzlaşmaz karşıtlık ile çelişki tamamen farklıdır" diyor. "sosyalizmde uzlaşmaz karşıtlıklar yok olur, ama çelişkiler vardır." Yani uzlaşmaz karşıtlık, karşıtların savaşımının bir biçimidir, ama biricik biçimi değildir. Bu uzlaşmaz karşıtlık formülünü her yerde uygulayamayız." (34) (abç)

27 Şubat 1957 "Halk İçindeki Çelişmelerin Doğru Ele Alınması Üzerine" makalesi:

Sosyalist bir toplumdaki çelişmeler, eski toplumlardaki, örneğin kapitalist toplumdaki çelişmelerden temelden farklıdır. Kapitalist toplumda çelişmeler, keskin sınıf mücadelesinde, keskin uzlaşmazlıklar ve çatışmalarda ifadesini bulur; bunlar, kapitalist sistemin kendisi tarafından çözülmez; yalnızca sosyalist devrimle çözülebilir. Sosyalist toplumdaki çelişmeler ise tamamen farklıdır, bunlar tam tersine uzlaşmaz değildir ve sosyalist sistemin kendisi tarafından sürekli olarak çözülebilir. (35) (abç)

1961-1962, Sovyet Ders Kitabı "Siyasal İktisat" Üzerine Notlar:

Sosyalist toplumda sınıflar ortadan kaldırılabileceği halde, gelişme süreci içinde varolan kurumsallaşmalardan hoşnut, olan ve bunları değiştirmek istemeyen "müktesep hak grupları" ile belli sorunların doğacağı mutlaktır. örneğin, emeğe göre dağılım yürürlükte ise, fazla işe verilen daha yüksek ücretten yararlanacaklardır; "ihtiyaca göre dağılım"a dönüşme zamanı gelince, yeni durumdan hiç de memnun olmayabilirler. (36) (abç)

Bugünden geçmişi değerlendirirken çok titiz ve çok dikkatli davranılmalıdır. Troçki-Buharin-Zinovyev olguları bugünün gözlükleriyle bakıldığında sarsıcı faktörlerdi bu teori bazında. Ama o dönemde ve o dönemden sonraki alt-üst oluşlar, geri dönüşler, Macaristan olayları, Sovyet Modern revizyonizmi vb. çok daha ders çıkarılması gereken olgulara karşın, Mao bile, öyle kolay kolay geleneksel teori ile, Paris Komünü deneyimi ile sürgün veren bir damardan beslenen geleneksel teori ile köklü bir hesaplaşma içine giremedi. Diyelimki, Stalin döneminde öyle ciddi denebilecek bir deneyim yoktu; ama Mao döneminde sayısız deneyim vardı. Ve Mao, uzun süre Stalin'le aynı yanılıgyı paylaştı; ve hatta

aktardığımız pasajlardan da görüleceği gibi 1960'lı yıllara dek sizin değiminizle "sarsıcı faktörler"den sürgün veren geleneksel teoriyle köklü kopuşu teoriye ulaşamadı, ulaşamazdı da.

Bu durum "Stalin Gerçeği" dizisi şöyle açıklamıştı:

"Bu yanlış Stalin'in sağlığı döneminde değil, ama onun ölümünün ardından, yıllar sonra ancak Mao'a aşılabilmisti. Ve belirtmeliyizki, Stalin'in sağlığı döneminde Mao'da henüz bu realiteye ulaşmamıştı."

Dolayısıyla, uzaktan ahkam kesmek kolaydır ve Öncü Partizan'ın yaptığı da budur. Sanki salt, Troçki-Buharin-Zinovyev olguları geri dönüşün, sosyalizmin sorunlarını çözmek için yeterli imiş de Stalin ve pek tabii Mao'da bu basit gerçeğe ulaşmışlar hemen. Bu basit eleştiri yoludur ve **Öncü Partizan'**ın Stalin'e yaklaşımında bu basitlik enflasyonu tüm yazıya egemen.

Tekrar başa dönelim.

Ne demişti Öncü Partizan: *Stalin'in en temel hatası, sosyalist ekonominin tüm ulusal ekonomiye egemen olmasından sonra da antagonist çelişmeler sosyalist toplumun doğasından bağımsız düşünülemez. Oysa Stalin bu gerçeği yok saydı. Öncü Partizan, Stalin'in bu hatasının "Stalin Gerçeği"nde sanki hiç sözü edilmemiş gibi, sanki hasır altı edilmiş gibi, sanki sis perdesi arkasına gömülü bırakılmış gibi bir hava yaratıyor.*

Gerçeklerin tanıklığına başvuralım. Bakalım "Stalin Gerçeği"nde neler söyleniyor bu sorunda:

Stalin'in M-L'e fevkalade katkılarının yanında başlıca hatası, hiç şüphesizki, sosyalizmde sınıflar ve sınıf mücadelesi alanındadır. Sosyalizmde devlet sorunu çözümlenmesindedir.

...
Sosyalizmin bütün bir tarihi boyunca, ya da geçiş aşaması tarihi süresince (Komünizme geçiş), üretim araçları üzerindeki sosyalist dönüşümden sonra da sınıflar, sınıf mücadelesi, sınıf çelişmeleri ve burjuvazi hala vardır ve var olmaya devam eder. Devrimi üç cepheden birden, yani iktisadi, siyasi ve ideolojik cephelerde birden sonuna dek sürdürmek aslolanıdır.

Ne varki, geleneksel teoriyle bir türlü köklü kopuşun sağlanamadığı bu alanda Stalin hataya düştü ve proletaryayı karşıtı olarak ele aldı ve proletarya diktatörlüğü altında sınıf mücadelesinin sürdürülmesi teorisinde yanlışlarla içiçe kaldı.

Onun hatasının temelini oluşturan asıl şey sosyalizmde burjuvazinin sınıf olarak varlığını görmemesi ve sosyalizmi çelişmeler ve çatışmalarla dopdolu bir toplum olarak yeterince çözümleyememesidir. (Çeşitli yazılarımızda bu konu hakkında sayfalarca yazıldığı için ayrıntıya girmeden geçiyoruz) Yıllar sonra, Mao, sovyetler Birliği ve Doğu Avrupa'daki geri dönüşler ışığında geleneksel teoriyle köklü kopuşu sağlayarak teoriyi bu bazda alabilmiş gibi gümbüzleştirecekti. (37)

Bu dizimiz bir başka yerde de şöyle açıklıyordu:

Sosyalizmin tüm bir tarihsel dönemi boyunca, proletarya kendi karşıtıyla birlikte varoluşunu sürdürür. Sosyalist toplum burjuvazisiz düşünülemez. Burjuvazi ile proletarya arasında ideolojik, siyasi, kültürel, eğitim, iktisadi alandaki sınıf mücade-

lesi, tüm ulusal ekonomiye sosyalist ekonominin esas olarak egemen olduğu aşamadan sonra da durdurulmadan devam eder. Ve burjuvazi, bu evre boyunca proletarya karşısında düşman bir sınıf olarak dikilmekten geri kalmaz. İktisadi alanda, üretim araçlarının toplumsallaştırılması açısından yapılan devrim salt kendi başına yeterli olmaz. Bunun siyasi ve ideolojik alanda verilecek mücadelelerle perçinleştirilip sürdürülmesi gerekir.

Esaslı bir sosyalist devrim üç cepheden birden verilmelidir: İktisat, siyaset, ideoloji.

Sosyalizm koşullarında da iki yol, iki çizgi, iki sınıf arasındaki mücadele asla durdurulamaz. Zira, sosyalizm burjuvaziden bağışık değildir; ve sürekli yeni burjuva üretir. (38)

Ama Öncü Partizan'a göre, bütün bunların "hiçbir değeri yoktur." ve yine tüm bunlara karşın, Maoizmi savunmamızın da anlamı yoktur.

Neden mi?

Çünkü, biz "**Stalin Gerçeği**" dizimizde demişizki, Stalin, işçi sınıfı ile köylülük arasındaki çelişkileri yok sayan "**SSCB Anayasa Tasarısı Üzerine**"deki formülünü, bu yanılığını, sosyalist toplumun özgün doğasıyla örtüşmeyen bu hatasını **SSCB'de Sosyalizmin Ekonomik Sorunları** adlı önemli eserinde bu yanılığını ya da bu yanılığa yol açan eski formülünü yetersiz ve belirsiz görerek düzeltir.

Stalin Gerçeği'nde, bu durumu kelime kelimesine şöyle açıklamıştık:

Stalin'in işçi sınıfı ile köylüler arasındaki ekonomik ve sınıfsal çelişkilerin silindiği analizi gerçeklerle sosyalist toplumun özgün doğasıyla örtüşmemektedir. Tüm ulusal ekonomiye sosyalist sektörün (sovhoz ve kolhoz) damgasını bastığı bir evrede de bu doğru sayılamaz. Nitekim 1936 yılındaki Raporu'nda bunlar arasındaki çelişkileri yok sayan Stalin, SSCB'de Sosyalizmin Ekonomik Sorunları adlı önemli eserinde bu yanılığını ya da bu yanılığa yolaçan eski formülünü yetersiz ve belirsiz görerek düzeltir. (abc)

Netlik ve açıklık.

Tüm ulusal ekonomiye sosyalist sektörün damgasını bastığı bir aşamada da işçi sınıfı ile köylülük arasında çelişkilerin var olmaya devam edeceğini, bu çelişkileri yok saymanın sosyalist toplumun özgün doğasıyla bağdaşamayacağını söyleyen **Stalin Gerçeği**'nin bunca berrak formülüne karşın, Öncü Partizan'ın yüksek perdeden vaveyle koparmasının tek anlaşılır nedeni var: Ne olursa olsun Stalin Gerçeği dizisini karalama! En büyük gerçekleri birer bayağılık haline getirme pahasına karaçalma.

Öncü Partizan, "**Stalin Gerçeği**"ndeki bu apaçık formüle sırtını dönüp teori dolandırıcılığında demirlerken, öte yandan kutsanmış bir gelenek haline getirdiği üzere düzmece yorumunda kazığı çakararak ve bir mankatsızlık manzumesi sergileyerek Stalin'in bu soruna dair son açıklamalarına kendini beyenmiş küçük-burjuva aydınları gibi bir aydın küçümsemesiyle bakıyor.

Öncü Partizan, Stalin'in şu teorik çözülemesini kavramamada direnerek adeta aleladelighin labirentinde sözde Stalincilikten muzdarip olarak Stalin'in teorisini bozmada Stalin karşıtlarıyla amansız bir yarışa girmiş bulunuyor.

Stalin'in dediği şudur:

Bazı yoldaşlar, zamanla yalnızca sanayi ile tarımın, kol emeği ile kafa emeği arasındaki temel farkın kalkmayacağını, ama aralarındaki **bütün** farkların kalkacağını savunuyorlar. Bu yanlıştır. Sanayi ile tarım arasındaki temel farkların kalkması, aralarındaki **bütün** farkların kalkması sonucunu veremez. Önemsizde olsa bile, tarım ve sanayideki değişik çalışma koşullarından doğan belirli bir fark kalacaktır...

Kafa ile kol emeği arasındaki fark için de aynı şeyi söylemeliyiz...

Bunun tersini savunan yoldaşlar, herhalde benim, sanayi ile tarım arasındaki, kafa ile kol emeği arasındaki farkların kaldırılmasından sözettiğim bazı konuşmalarına dayanıyorlar, ancak bu konuşmalarında **temel** farkın mı kalkacağı, **bütün** farkların mı kalkacağı açıklanmamıştı. Böylece bu yoldaşlar formülümü **bütün** farkların kalkması biçiminde anlamış olacaklar. Bu demektirki, formül belirsizdi, yeterli değildi. Bu formülü kaldırmak, yerine, sanayi ile tarım, kafa emeği ile kol emeği arasındaki temel farkların yok olacağı ve temel olmayan farkların kalacağı biçiminde, yenisini koymak gerekir. (39)

Bu pasaja Öncü Partizan'ın yorumu nedir? Şu: "Sadece kendisini dayatan ve reddi imkansız gerçekleri teori düzeyinde değil, algılama ölçüsünde kabul etmek mecburiyetinde kalıyordu." (40)

Bu iddia, ancak, Stalin inkarcıları ve bayağılaştırıcılarının hamkafa taşlamalarından olsa gerek. Stalin tasfiyeciliği alışkanlığıyla gözleri bağlanmış yazarımızdan Stalin'in bu öğretisinin Marksist bir çözümlemesini beklemiyorduk da.

Evet, Stalin sosyalizmi antagonist çelişmelerden ve dolayısıyla burjuvazi-proletarya çelişmesinden bağışık tutarak; ve geri dönüşün iç kaynaklarını göremeyerek açık hataya düşmüştür. Ve bu durum "Stalin Gerçeği"nde de ifade edilmişti. Ama Stalin, sosyalist S. Birliği'nde 1936 yılından sonra dost sınıfların da artık kalmadığını, yani, işçi sınıfı ile köylülüğün de artık kalmadığını asla ifade etmemiştir. Sınıflar vardır; ancak sömürücü sınıflar, burjuvazi sınıfı kalmamıştır S. Birliği'nde diye ifade etmiştir.

İşte bunun kanıtı: Yıl 1936-"SSCB Anayasa Tasarısı Üzerine" de işte söylenenler:

Ekonomimizde 1924'ten 1936'ya kadar meydana gelen değişiklikler, özünde, bunlardır.

SSCB'nin ekonomisindeki bu değişimler toplumumuzun **sınıfsal yapısında** da değişmelere neden oldu.

Bilindiği gibi, büyük toprak sahipleri sınıfı, içsavaştaki son ve kesin yengimiz sonucu zaten tasfiye olmuştu. Öteki sömürücü sınıflar da aynı yazgıyı paylaştılar. Sanayide artık kapitalistler sınıfı yok. Tarımda artık kulaklar sınıfı yok. ticaretle artık tacirler ve spekülâtörler yok. Öyleki, tüm sömürücü sınıflar tasfiye edilmiş bulunuyor.

Geriye işçi sınıfı kaldı.

Köylüler sınıfı kaldı.

Ve aydınlar kaldı. (41)

Demek ki, Stalin 1936 yılından sonra, kendi sözleriyle"tüm sömürücü

sınıflar tasfiye" edildikten sonra da, bizim sözlerimizle tüm ulusal ekonomiye sosyalist ekonomi egemen olduktan sonra da ülke içinde **geriye işçi sınıfı ve köylüler sınıfının kaldığını** sözü edilen "Rapor"da yukarıdaki açıklıkla ifade ediyor.

Tersi, Stalin'in teorisini iğdiş etmedir.

Öncü Partizan bu soruna bağlı olarak, bu sorunu bir başka boyutunu ele alırken de teori çarpıtcılığına sığınıyor. Deniliyorki, **devrimin devam ettirilmesi gerekliliği**, Stalin'ce, 1952 yılında hatasını düzelttiği dönemde de esasta kavranmamış ve çözümlenmemiştir.

Ne hayran olunası bir açıklama

Bunun tersini iddia eden mi var. "Stalin Gerçeği" dizisinde herkesin anlayabileceği bir dille işaret edilmiştirki, devrimin proletarya diktatörlüğü altında üç cephede (iktisat-siyaset-ideoloji) birden devam ettirilmesinin gerekliliği teorisi Mao'nun devrimci Marksizme yaptığı en önemli, en tayin edici katkıdır. Pek tabidirki, bu sorun, Stalin de tarihi ve toplumsal köklerin, geleneksel Marksist teorinin Paris komününden sürgün verip gelen etkisiyle çözümlenememiştir ve Stalin geleneksel teoriyle köklü kopuşu bir türlü sağlayamamıştır.

Durum buyken, yazarımızın **Partizan**'ın söylemediğini Partizan'a zorla söyletmesi ve bunu F. Ali'nin eline vererek bize yüklemesi gerçeklerden utanç verici uzaklaşıştır.

Bizim dediğimiz, Stalin'in 1936 yılındaki yanılığını 1952 yılında aştığıdır; yoksa iki yol, iki sınıf, iki çizgi arasındaki mücadelenin tüm sosyalizm süreci boyunca proletarya diktatörlüğü altında devam edeceği gerçeğine Stalin'in 1952 yılında ulaştığı ve bu bazda hatasını aştığı değildir.

Öncü Partizan, hileli elçabukluğuyla siyaset yapmayı adeta meslek eylemiş. Ama söylemişiniz, kişinin istediğini dilediği gibi açıklaması ne zamandan beri siyaset yapmak demek oluyor.

Devam Edecek

DİPNOTLAR

- 1- Bolşevik Partisi Tarihi, s. 430.
- 2- Öncü Partizan (2) s. 26.
- 3- Stalin, eserler (14), s. 80-81.
- 4- Stalin, Eserler (14), s. 191.
- 5- Stalin, Eserler (14), s. 188.
- 6- Stalin, Eserler (14), s. 190-191.
- 7- Öncü Partizan (2), s. 26.
- 8- Öncü Partizan (2), s. 26.
- 9- Mao Zedung, Sovyet İktisadının Eleştirisi, s. 105.
- 10- "Stalin Gerçeği", Partizan sayı 13, s. 18-19-20.
- 11- Uluslararası Komünist Hareketin Genel Çizgisi Hakında POLEMİK, S. 117.
- 12- Mao Zedung, Teorik ve Siyasal Düşünceleri, 5-215.
- 13- Öncü Partizan (2), s. 28.

- 14- Marx-Engels, Seçme Yapıtlar, s. 571.
- 15- Lenin, İşçi Sınıfı ve Köylülük, s. 376.
- 16- Lenin, İşçi Sınıfı ve Köylülük, s. 369.
- 17- Lenin, İşçi Sınıfı ve Köylülük, s. 394.
- 18- Stalin, Leninizmin Sorunları, s. 380.
- 19- Mao Zedung, Seçme Eserler (5), s. 226-227.
- 20- Stalin, Leninizmin Sorunları, s. 380.
- 21- Stalin, Leninizmin Sorunları s. 293.
- 22- Stalin, Leninizmin Sorunları, s. 342.
- 23- Öncü Partizan (2), s. 28.
- 24- Mao Zedung, Sovyet İktisadının eleştirisi, s. 128-129.
- 25- Stalin, Leninizmin Sorunları, s. 344.
- 26- Stalin, Leninizmin Sorunları, s. 377-378.
- 27- Stalin, Leninizmin Sorunları, s. 385.
- 28- Stalin, Leninizmin Sorunları, s. 400.
- 29- Stalin, Eserler (14), s. 170-171.
- 30- SBKP(B) 19. (1952) SBKP 20. (1956) Parti Kongre Raporları, s. 89.
- 31- SBKP(B) Tarihi, s. 371.
- 32- Öncü Partizan (2), s. 28.
- 33- Öncü Partizan (2), s. 29.
- 34- Mao Zedung, Teori ve Pratik, s. 72.
- 35- Mao Zedung, Seçme Eserler (5), s. 451.
- 36- Mao Zedung, Sovyet İktisadının Eleştirisi, s. 60.
- 37- "Stalin Gerçeği" Partizan (15), s. 23.
- 38- "Stalin Gerçeği" Partizan (15), s. 22.
- 39- Stalin, Son Yazılra, s. 87-88.
- 40- Öncü Partizan (2), s. 30.
- 41- Stalin, Leninizmin Sorunları, s. 623.

İşçi ve emekçileri köleleştirmenin bir aracı olarak vergiler ve gerçekler...

Demek ki emekçilerden alınan vergilerin önemli kısmı emperyalistlere akarken, öte yandan kalan bölümü ise başta T. Kürdistanı olmak üzere çeşitli milliyetlerden emekçi halkımız üzerine bomba, kurşun, işkence, cezaevi yapımı gibi yerlere yatırılmakta, batan şirketler kurtarılmaktadır.

Ezilenleri köleleştirme ve onları daha çok sömürme aracı olan vergiler, devletin ortaya çıkışıyla birlikte kendisini göstermiş ve daha da karmaşıklaşarak, ama özünden hiçbir şey kaybetmeden bugünkü halini almıştır. Devlet, toplumun üzerinde yer alan ordu, polis, bürokrat... vb. kesimi beslemek ve yaşatmak için elini halkın cebine atar. Bu anlamda tüm bu saydığımız kurumlar birer asalak türlerdir. Asalaklık, herhangi bir üretime katılmadan üreticilerin emeğinin sonuçlarına ortak olmak ve onu sömürmek demektir. Vergiler bu anlamda açıktır ki asalak kurumların varlık şartıdır.

Sömürü ilişkisinin bulunduğu sınıflı toplumlarda, devletin uyguladığı vergi politikası devleti elinde bulunduran sınıf veya sınıfların çıkarlarının bir uzantısıdır. Bu biçimiyle vergilerin esas kaynağı, işçi ve emekçilerin alın terleridir. Milli gelirden en çok payı olan kesim en az vergi ödeyenlerden, tersi durumda ise, yani milli gelirden en az pay alan kesim, en çok vergi ödüyenlerdir ki, bu da işçi ve emekçilerin yoksulluğu demektir. Türkiye gibi yarı-feodal, yarı-sömürge ülkelerde devletin esas gelirlerini vergiler oluşturur. Bu gelirin esas bölümünü ise işçi ve emekçilerden alınan dolaylı ve dolaysız vergiler işgal eder. Devlet, bu vergilerin bir kısmını hakimiyet araçları olarak kullandığı ordu, polis, cezaevi, mahkemeler vb... gibi kurumlara aktarırken, diğer bir kısmını ise çeşitli yol ve nedenlerle büyük kompradorlara, toprak ağalarına ve emperyalist devletlere aktarır.

Şimdi ülkemizdeki vergi sistemini malzeme yaparak konumuzu daha da derinleştirmeye çalışalım.

DOLAYLI VE DOLAYSIZ VERGİLER

Dolaysız vergiler, işçi-memur gibi kesimlerin ücret ve maaşlarından doğrudan yapılan şu veya bu orandaki kesintilerdir. Örneğin bir kurumda çalışan memur veya fabrikada çalışan bir işçinin aylık 5 milyon maaşla çalıştığını varsayalım. Bu işçinin maaş bordrosunda sigorta, gelir vergisi, konut fonu, zorunlu tasarruf fonu ve damga vergisi adı altında toplam maaşının % 40'ı vergi olarak kesilirken, eline net % 60'ı geçmektedir. Bu örneğimizi alacak olursak işçinin aldığı maaştan 2 milyon TL'si kesinti olarak kesildikten sonra eline geriye kalan 3 milyon TL geçecektir. Buraya kadar olan vergiler, maaştan doğrudan kesilen vergilerdir. Dolaylı vergiler ise mal fiyatlarının büyümesine neden olan kesinti ve çeşitli fonların yanısıra mal ve hizmetlere yedirilmiş belli oranlı vergilere denir. Bu tür vergiler kendisini çarşıda-pazarda, alış-veriş merkezlerinde ifade eder. İşçi ve emekçilerin temel ihtiyaçlarının karşılandığı merkezlerde karşılaşılır. Ki bu tür vergiler esas olarak temel ihtiyaç maddelerine uygulanmaktadır ve dolayısıyla bundan en fazla etkilenen yine işçi ve emekçiler olmaktadır. Her iki vergi tipinin yükünü esas olarak emekçiler çeker. Bu vergilerin artışının tersine şirket gelirlerinin vergilendirilmesinin karşılığı olan kurumlar vergisi her geçen yıl oranı düşürülmektedir. Bunlara somut olarak şu örnekleri vererek genişletebiliriz: Hükümetin açıkladığı yeni vergi paketinde -5 Nisan ekonomik kararlarından önceki- KDV oranları arttırıldı ve bunun her alandaki yansımasının sonucu olarak bedelini yine işçi ve emekçiler öderken, şirket gelirlerinin vergilendirilme yöntemi olan kurumlar vergisi oranı % 46'dan % 25'lere düşürülüp ayrıca çeşitli muafiyetler getirilmiştir. Bu şirketler en başta halkımızı sömürmenin bir diğer yöntemi olarak geliştirdikleri borsada piyasaya sürülen hisse senetleri sürülen, daha açık ifadeyle "halka açılan"(!) tekellerin kârlarından ödeyecekleri kurumlar vergisinden sonra ödemeleri gereken stopaj vergisi kaldırılıyor. Buna bilanço oyunlarını da katmıyoruz. Bu konuda çarpıcı bir örnek daha vermek istiyoruz: Ülkemizin en büyük kompradorlarından biri olan Koç'un 1993 yılı ile ilgili cirosu 77 trilyon ve kârı da yine trilyonları bulurken 1993 yılında devlete ödediği vergi toplamını 2,5 trilyon olarak açıkladı. Bu, Koç'un toplam ödediği vergi olarak kamuoyuna açılıp, göz göre göre kamuoyu alçakça yanıtılıyor. Gerçekler tamı tamına şudur: 1993 yılında ülkenin bir numaralı kompradoru olan Koç'un ödediği vergi miktarı 35 milyar TL'dir. Oysa Koç grubunun bünyesinde bulunan kuruluşlarda çalışan işçi ve memurların 1993 yılında devlete ödedikleri (daha doğrusu zorla gaspedilen) vergi miktarı 2,5 trilyondur. Üstelik işçi ve memurların ödedikleri vergi her ay peşin kesilirken Koç'tan ise bir yıl sonra, üstelik taksitle alınmaktadır. Bu arada ülkemizin "saygın sanayicisi" Koç üstgeçit, okul, kreş, kütüphane vb... gibi "toplumun yararına" yaptığı hizmetleri vardır. Tabiki bu "hizmetler" beleş değildir. Burada da Koç vb. kompradorlar yaptıkları harcamaların 1 lirasını 10 lira göstererek bu toplamı ödeyeceği vergiden peşin olarak kesmektedir. Ve bunun sonucunda geri-

ye kalan vergileri son derece gülünç bir rakam ortaya çıkarmaktadır. Bu manzara sanırım TC'nin vergi sisteminin çarpıklığını ortaya koymak bakımından ilginçtir.

Türkiye'de bir işçinin fiili olarak yıllık çalışma saati Avrupa'daki bir işçiden fazla olmasına ve maliyetinin de o kadar düşük olmasına rağmen ücretinden yapılan kesintiler bu tablonun tam tersi biçiminde yani OECD ülkeleri içinde en fazlasıdır. Brüt ücretin % 40'ı çeşitli adlandırmalar altında kesintiye uğrar. Bu rakamdan artan brüt ücretin % 60'lık kısmı tüketime giderken mal ve hizmetlere yedirilmiş KDV gibi dolaylı vergilerin hışmına uğrar. Üstelik ücretli kesimin (Zorunlu Tasarruf Fonu, SSDF, Konut Fonu) vb. gibi fonlarla yükü daha da ağırlaşmaktadır.

Ülkemizin sosyo-ekonomik yapısından dolayı devlet gelirlerinin esasını vergiler oluşturmakta olduğunu yukarıda belirtmiştik. Ve bu gelirler içinde bulunan vergiler içinde esas payı yine işçi ve emekçilerin gelirlerinden kesilen gelir vergisi ve yine esasını emekçi halkımıza ödettirilen dolaylı vergi olarak nitelediğimiz KDV ve yine çeşitli fonlardır. Aşağıdaki tablo bu gerçekliği olduğu gibi yansıtmaktadır.

Tablo I: KONSOLİDE BÜTÇE HEDEFLERİ
(Trilyon Lira)

	1994 Tahmini	1995 Hedefi	Artış Oranı
HARCAMALAR	909	1.331	46,4
(1) Cari Harcamalar	350	545	55,7
(a) Personel Harcamaları	274	420	53,2
(b) Diğer Cari Harcamalar	76	125	64,5
(2) Yatırım Harcamaları	80	128	60,6
(3) Transfer Harcamaları	479	675	41,0
GELİRLER	770	1.133	47,1
(1) Genel Bütçe Gelirleri	767	1.127	46,9
(a) Vergi Gelirleri	594	880	47,9
(b) Vergi Dışı Gelirleri	59	74	25,4
(c) Özel Gelir ve Fonlar	113	173	53,1
(2) Katma Bütçe Gelirleri	3	6	100,0
Bütçe Açığı	139	198	42,4

Tablo, 24 Ekim tarihli A. Rıza Kardüz-Sabah gazetesi.

Tabloda görüleceği gibi hükümetin hedeflediği 1995 yılına ait bütçede esas olarak vergilerle bütçe tamamlanmaktadır. Ve bu vergiler içerisinde esas olarak gelir vergisi yer almaktadır. 1994 yılı bütçesi içerisinde yer alan vergiler içerisinde gelir vergisi yer almaktadır. 1994 yılı bütçesi içerisinde

yer alan vergiler içerisinde gelir vergisinin payı % 40 gibi korkunç bir rakamı ifade etmektedir. Ve bu oran eksilmeyip, aksine her yıl daha da artarak işçi-emekçilerin yaşamını daha da çekilmez bir hal içerisine sokmaktadır. Zira gelirler içerisindeki Kurumlar Vergisi sürekli bir düşüş göstermektedir. Yine 1994 yılı gelirler içerisinde Kurumlar Vergisi payı % 6 gibi komik bir rakamla ifade bulunmaktadır. Bu oran 1995 yılı bütçesi içerisindeki vergi gelirlerinde yine benzer bir oranıyla temsil eder. Gelir vergileri dışında kalan bütçe gelirleri içinde yer alan diğer fon vb. kesintilerde yine esas olarak emekçi halkın sırtına yüklenmektedir. Yine aşağıda vereceğimiz ilginç bir tabloyla çeşitli milliyetlerden emekçi halkımızın nasıl bir vergi kısıncı için- de tutulduğunu açık bir şekilde ifade edeceğiz.

Tablo II
4 BİN LİRALIK BİR EKMEKTEKİ VERGİ YÜKÜ

	Fiyatın oluşumu	Dolaylı Vergi	Dolaysız Vergi
Un	1.120	70	—
İşçilik	1.450	450	—
Maya, Tuz, su, yakıt, elek., tlf., vs.	450	150	—
Fırıncı karı	300	130	—
Bayi karı	380	80	—
KDV	300	—	300
Toplam	4.000	880	300
Bir ekmekteki vergi yükü:	1,180		

Kaynak: Sabah gazetesi (A. Rıza Kardüz)

Yukarıdaki tablolar işçilerin emekçilerin sefaletini kendi dalında ortaya koyan verilerden ibarettir. Şüphesiz bu veriler gerçek hayatın matematiksel ifadesidir.

Gecikmeli olarak da olsa açıklanan 1995 yılına- aslında 1994 Ağustos- 1995 Temmuz sonunu kapsayan bir yıllık dönem- ait tespit edilen asgari ücrete göre, sanayide çalışan -asgari ücretle- bir işçinin eline brüt 4 milyon 173 bin 750 lira geçmektedir. Ama bu ücretin her ay 747.356 TL'sini gelir vergisi, 584.325 TL'sini sigorta, 83.475 TL'sini Zorunlu Tasarruf Fonu ve 51.954 TL'sini de Damga Vergisi olmak üzere toplam ücretinin 1 milyon 435 bin 190.- TL'si toplam kesinti olarak kesildikten sonra kalan 2 milyon 738 bin 560 TL'si işçinin eline geçecektir. Bu para işçinin yaşaması için gerekli olan mal ve hizmetlere yetmek zorundadır. Bu durumda her ne kadar vergi iadesinden yararlınsa da -ki onu da kaldırıp, yıllık olarak kuşa ve kapsamı daraltılmış bir şekilde soktular- harcamaya bağlı olarak KDV gibi dolaylı vergi-

ler ve çeşitli kesinti ve fonlar dolayısıyla eline geçen para da bir çırpıda eriyip gidecektir. Bu konuda çarpıcı bir tablo daha sunmak istiyoruz.

Hürriyet gazetesinin 28 Aralık 1993 tarihli sayısında çıkarılan yeni vergi tasarısıyla birlikte (burada hemen belirtelim ki bu tablo 5 nisan ekonomik kararlarını kapsamamaktadır.) İstanbul'da yaşayan ve karı-koca aynı işi yapan ve her birisinin 20 milyon lira brüt maaş aldığını ve bir çocuklu bir ailenin yıllık olarak ödediği dolaylı ve dolaysız vergilerin bir tablosunu çarpıcı olduğu düşüncesiyle buraya aktarıyoruz. Yalnız burada belirtmemiz gereken bir husus daha var ki, o da, bu aile tipinin orta halli bir aile diye nitelenmesidir. Yani bu tablonun geçerli olduğu yıl 1993'tür.

Yıllık SSK primi	21.000.000	Yıl. brüt gelir: 480 mil.
Özel indirim	14.400.000	
Bordroda ödenen yıllık gelir vergisi	133.115.580	
Yıllık Zorunlu Tasarruf Kesintisi	9.000.000	
Mutfak Harcamasından yıl. KDV	10.286.000	
Otomobil taşıt pulu	1.240.000	
Benzinden ödenen yıllık KDV	3.120.000	
Sigaradan " " "	3.321.500	
Ayda bir dışarıda yenen yemeğin KDV'si	1.080.000	
Giyime ödenen KDV	6.000.000	
Yıllık sağlık harcamasının KDV'si	1.500.000	
Yılda 10 gün tatilin KDV'si	1.500.000	
Çocuğun okul masraf KDV'si	1.562.000	
Yıllık Konut fonu yaklaşık	4.000.000	
Yıllık Damga vergisi	2.121.000	
Toplam	213.246.080	480 mil.
Bir yıllık mal ve hizmetlere ödenen bedel-vergisiz:	266.753.920	

Yukarıdaki tabloda görüleceği gibi yıllık gelirin % 45'e yakını vergi fon ve çeşitli adlandırmalar altında kesilirken geriye kalan % 55'e yakını ise mal ve hizmetlerin vergisiz olarak gerçek bedeli görülmektedir.

Egemen sınıflar içinde bulunduğu ekonomik krizi gidermenin, en azından hafifletmenin yolu olarak vergileri ve fonları arttırarak halkı daha çok

soymada görüyorlar. Ama evdeki hesap pazara uymuyor, bu sefer halkın düzenden kopuşu karşısında telaşa kapılıyorlar. Böylece siyasi, sosyal çalkantılar daha da derinleşiyor, devrimci durum halkın sefaletine paralel olarak olgunlaşıyor, bu durumda, egemen sınıfların yüzleri berrakça ortaya çıkıyor. Kısaca devlet, bir bataklık içerisinde çırpındıkça batıyor. Son olarak KDV oranlarının yükseltilmesi, özel Tüketim Vergileri ve en son 5 Nisandaki soygun paketi gibi "program"larla asalaklar yine bir kene gibi halkın kanını emiyorlar. Son "program"larıyla hedefledikleri krizi atlama gibi düşünceler tamamen hayaldir. Halkımızın bu zulüm paketlerine karşı kendiliğinden de olsa yaptığı eylemliliklerde göstermektedir ki, kitleler yer yer bu faşist sömürü düzeninin gerçek yüzünü daha iyi görmeye başlamış ve ciddi bir devrimci önderlik arar durumdadır.

Asalaklar cephesinde ise durum; Koç ve Sabancı gibi önde gelen komp-radorların 1993 yılındaki kârları trilyonları bulurken hala vergi ödemede genelev patroniçesi Manukyan'ı geçemediler. Bu dürüstlük ölçütü mü? Hayır! Onlara göre kerizlik ölçütü. Yani Manukyan KERİZ!

Kurumlar Vergisi 1989 yılından bu yana hızla küçülerek devletin vergi gelirleri içindeki payı içerisinde son derece gülünç bir rakamı ifade ettiğini yukarıda anlatmıştık. Rakamlara göre kurumlar vergisinin yıllara göre vergi gelirleri içindeki payı şöyledir: 1986'da % 15,9 iken... 1993 yılı ve 1994 yılına geldiğimizde % 6 gibi bir rakamla ifade edilmektedir. Aynı şekilde Gelir Vergisi'ni sırayla dökümünü yaptığımızda artan bir seyir izlediği görülecektir. Yeni çalıştırdığı bir işçi başına milyonlarca lira kar eden Koç ve Sabancı gibi kodamanlar devletin vergi gelirleri içinde % 6 gibi komik bir yer tutarken, emekçilerin, gelir vergisini hesaba kattığımızda % 40'ın üzerinde bir rakamla vergi gelirleri içinde muazzam bir yer tuttıklarını görürüz, işte "verilendirilmiş kazanç kutsaldır"ın mantığı.

Bizim gibi yarı-feodal, yarı-sömürge ülkelerde üretilen artı-ürünün en büyük bölümü nasıl emperyalistlerce gaspediliyorsa, devletin emekçilerden zorla aldığı vergiler de şu veya bu yollarla emperyalistlere akıtılmaktadır. Burjuvaziye, bir avuç kan emiciyi vergilendiremeyen ve onları vergi sisteminde muaf tutan devlet, yıllar itibariyle giderek büyüyen bütçe açıklarını iç ve dış borç yoluyla kapatmayı uygun buluyor, ve böylece ülkemiz emperyalizme daha çok bağımlı hale getiriliyor. Bu da halk muhalefetinin yükselmesine neden oluyor. Her geçen gün büyüyen dış borçlar ve faizlere bir de her yıl eklenen ticaret açığı, -yani ithalatın, ihracata oranla daha fazla olması durumu- eklenince içinden çıkılmaz bir hal alıyor. Bugün Türkiye'nin ödediği dış borç miktarı her yıl neredeyse Türkiye bütçesine denk düşmektedir. Emperyalist ülkelerden alınan her borç, geri ödenmesi bakımından faşist devletin halkımız üzerinde baskısını daha da artırması, emekçilerin daha da soyulması demektir. Bugün Türkiye'de kişi başına düşen borç miktarı 60 milyon TL'ye dayanmış ve Türkiye'nin dış ve iç borçları trilyonları aşmıştır. Bugün her doğan bebek daha hayata merhaba der de-

mez milyonlarca borçla karşı karşıya kalmakta ve deyim yerindeyse hayatı ipotek altına alınmış bir durumdadır.

Gün geçtikçe borçları çığ gibi büyüyen Türk ekonomisinin karşısında çıkarlarını düşünen IMF vb. emperyalist kuruluşlar “daha çok vergi alın” diyorlar. Böylece işçilerin can pahasına yürüttükleri mücadele sonucunda yükseltelen ücretler artan hayat pahalılığı karşısında gülünç durumda kalıyor. “Asgari ücret vergiden muaf kalacak” diyenler bugün girdikleri ekonomik kriz karşısında dehşete kapılarak “gık” çıkarmadıkları gibi, halkın gözünü iç sorunlardan Bosna-Hersek, Azerbaycan, Somali, Yunanistan vb... gibi dış sorunlarla ve içerde ise Laiklik, İSKİ, Refah tehlikesi, Mercüme, TMO, batırılan bankalar, Civan-Edes vs.. gibi konularla gündemi saptırma-ya çalışıyorlar.

Demek ki emekçilerden alınan vergilerin önemli kısmı emperyalistlere akarken, öte yandan kalan bölümü ise başta T. Kürdistanı olmak üzere çeşitli milliyetlerden emekçi halkımız üzerine bomba, kurşun, işkence, cezaevi yapımı gibi yerlere yatırılmakta, batan şirketler kurtarılmaktadır. 1990-1994 yılları arasında çeşitli emperyalist ülkelerden milyarlarca dolarlık silah alan Türkiye, Orta-Doğu’da Arabistan’dan sonra ikinci durumdadır. Ve bugüne kadar emperyalist ülkelere ödenen “savunma” amaçlı silahlanma bedelinin ortaya dökülmesi durumunda faturanın korkunç boyutu ortaya çıkacaktır.

Kime karşı savunma, kime karşı silahlanma? Geçmişte hergün Rusya saldırır teraneleriyle silahlanan faşist TC devleti bu kez kime karşı silahlanıyor? Botan’daki, Amed’deki, Dersim’deki başkaldıran Kürt, sokaktaki işçi-memur-öğrenci, işkencedeki tutsak, Çukurova’daki pamuk toplayıcısı, Ege’deki tütün, Karadeniz’deki çay üreticisi her saat, her dakika bu sorunun cevabını hücrelerinde, yedikleri yemeklerde hissedebiliyor, görebiliyor. Bir memura % 10’luk zammı -bunu da 1995’te tamamen kaldırıyorlar, zira işçi-memurlara zammın çok sınırlı olacağını belirtiyorlar. -Onların sınırlılık ölçütünü de varın siz hesaplayın- çünkü ücreti çok görenler her ay milyarlar harcayarak, dağları, tarlaları, evleri, insanları bombalıyor, yakıp-yıkıyor, neredeyse her ilçeye kadar karakol, cezaevi, işkencehane inşa ediyorlar. Peki tüm bunlar kime karşı? Yunanlılara değil, Rusya’ya da değil. Doğrudan devrimcilere, komünistlere, yurtseverlere ve diğer emekçi katmanlara karşı olduğu açık değil mi?

Esas olarak dar ve sabit gelirlilerin üzerine karabulut gibi çöken verilerin bu sistemde kaldırılması mümkün değildir. Bunun çözümü Demokratik Halk Devrimi ve sosyalizmdir. Halkın zenginliğini emperyalistlere peşkeş çeken devlet, ne kadar şeffaflaşırsa şeffaflaşsın aynı sömürücü sınıflara dayanacağından Osmanlı geleneğiyle halktan tedarik edecektir. İşçinin aldığı ücrette, memurun aldığı maaşta, köylünün ürettiği üründe, esnafın malında gözü olan bu devlet yıkılıp da yerine proletarya diktatörlüğü inşa edilmediği müddetçe soygun ve onun bir aracı olan vergiler devam edecektir. Hergün ülke dışından enflasyon ithal eden devletin, 500 günde enflas-

yonu % 10'a indirmesi ne kadar gerçek-dışı olduğu kanıtlandıysa, vergilerin de adaletli biçimde alınması o kadar gerçek dışıdır. Ama, devletin vergi politikasının pervasızlığı daha ilerilere gitmeden özellikle işçi ve memur kesimler olmak üzere tüm demokratik güçlerin tüm güçleriyle önünde durmalı ve devletin vergi politikasını teşhir malzemesi yaparak mücadele etmelidir. KDV'nin kaldırılması, çeşitli fon ve kesintilerin kaldırılması ve hesabının sorulması, ücretlerden yapılan kesintilerin kaldırılması şirketlerden-tekellerden alınan vergilerin açıklanması vb. başlıkları altında devletin vergi politikası teşhir edilmeli ve bu cepheден de devlete savaş açılmalıdır.

Artık "emekçi halklarımız için neyin iyi ve doğru olduğuna en iyi kararı devlet ve onun adamları verir" şeklindeki gerici anlayışa karşı durmalıyız. Soygun ve talana karşı sesimizi daha da yükseltmeli Marksizm-Leninizm Maoizm biliminin yol göstericiliğinde, DHD perspektifiyle savaşılan gerilimin namlusundan çıkan sese kulak vermeli ve sesimizi bununla birleştirmeliyiz. Zira bu tarihsel bir sorumluluk olarak önümüzde durmaktadır...

"Birbuçuk yıldır, hatta İkinci Kongre'den bu yana, Partimizin yaşadığı şiddetli bunalım, kaçınılmaz ve önceden pek öngörülmeyen bir sonuç doğurmuştur: Merkezi kurumların Parti'den tam olarak kopması.

(...)

Komitelerin, sözümona Merkez Komitesi'nden bir cevap almak için belirledikleri zaman sınırı tümüyle aşıldıktan sonra, Büro üç Güney (Odessa, Ekaterinoslav ve Nikolayev) ve dört Kafkasya komitesinin temsilcileriyle anlaşmaya vardı. Artık Büro, Parti'ye karşı sorumlu olan, ama sorumluluklarını yerine getirmeyen merkezi kurumların onayı olmadan, Rusya Sosyal Demokrat İşçi Partisi'nin Üçüncü Olağan Kongresi'ni toplamak üzere, Örgütlenme Komitesi yetkisiyle ortaya çıkıyor."

LENİN